

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
RESİM ANABİLİM DALI
RESİM BİLİM DALI

İSKANDİNAV MİTOLOJİSİ BAĞLAMINDA
VİKİNGLERİN RESİM SANATINA YANSIMASI

AYBÜKE TUĞÇE ÇALIŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖMER TAYFUR ÖZTÜRK

KONYA-2023

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Bilimsel Etik Sayfası

Öğrencinin	Adı Soyadı	Aybüke Tuğçe Çalış		
	Numarası	18811901041		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Resim /Resim		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
Tezin Adı	İSKANDİNAV MİTOLOJİSİ BAĞLAMINDA VİKİNGLERİN RESİM SANATINA YANSIMASI			

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

AYBÜKE TUĞÇE ÇALIŞ

ÖNSÖZ (TEŞEKKÜR)

‘İskandinav Mitolojisi Bağlamında Vikinglerin Resim Sanatına Yansıması konulu tezimin çalışma sürecinde; tez konusu seçiminden tezin sonuçlandırılmasına kadar ki aşamalarda yardımlarını esirgemeyen değerli tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Ömer Tayfur Öztürk’e, sürecin tamamında yanımda olan canım eşim Ömer Faruk Çalış’a teşekkür ederim.

Aybüke Tuğçe Çalış

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü

ÖZET

Öğrencinin	Adı Soyadı	Aybüke Tuğçe Çalış		
	Numarası	18811901041		
	Ana Bilim Dalı / Bilim Dalı	Resim/Resim		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
	Tez Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Ömer Tayfur ÖZTÜRK		
Tezin Adı	İSKANDİNAV MİTOLOJİSİ BAĞLAMINDA VİKİNGLERİN RESİM SANATINA YANSIMASI			

İskandinav mitolojisi ve Viking mitolojisi, tarih boyunca insanların hayal güçlerini, inançlarını ve kültürel miraslarını yansıtan önemli bir rol oynamıştır. Bu mitolojik sistemler, kuzey Avrupa'nın tarihi ve kültürel dokusunu derinden etkilemiş ve birçok sanat eserine ilham kaynağı olmuştur. Bu tezde, İskandinav ve Viking mitolojisinin resim sanatına nasıl yansıdığına odaklanılmıştır.

Bu çalışmada, resim sanatının İskandinav ve Viking mitolojisiyle olan ilişkisini incelemek için öncelikle bir dizi sanatçının eserleri ele alınmıştır. Marten Eskil Winge, Nils Blommer, Peter Nicolai Arbo, August Malmström gibi önemli sanatçıların eserleri, İskandinav mitolojisinin ve Viking efsanelerinin görsel bir temsili olarak incelenmiştir. Bu sanatçılar, mitolojik figürleri, kahramanları ve epik hikayeleri ustaca resmetmiş ve izleyiciye bu zengin kültürel mirası aktarmışlardır.

Ayrıca, bu tezde runik yazıtların kullanımı ve Edda metninin rolü de ele alınmıştır. Runik yazıtlar, Viking döneminde kullanılan karakteristik bir yazı sistemi olup, sanat eserlerinde sıkça görülen bir unsur olarak dikkat çekmiştir. Edda metinleri ise İskandinav mitolojisinin kaynakları olarak kabul edilen önemli eserlerdir ve sanatçılar tarafından da sıklıkla referans alınmıştır. Bu çalışmada, bu yazıtların ve metinlerin sanat eserlerindeki kullanımı incelenerek, mitolojik ve kültürel anlatıların nasıl görselleştirildiği incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mitoloji, İskandinav Mitolojisi, Viking Mitolojisi, İskandinav sanatı, Viking sanatı

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü

ABSTRACT

Author's	Name and Surname	Aybüke Tuğçe Çalış		
	Student Number	18811901041		
	Department	Resim /Resim		
	Study Programme	Master's Degree (M.A.)	X	
		Doctoral Degree (Ph.D.)		
	Supervisor	Dr. Öğr. Üyesi Ömer Tayfur ÖZTÜRK		
Title of the Thesis/Dissertation	REFLECTION OF THE VIKINGS ON THE ART OF PAINTING IN THE CONTEXT OF NORSE MYTHOLOGY			

Scandinavian mythology and Viking mythology have played a significant role throughout history, reflecting people's imagination, beliefs, and cultural heritage. These mythological systems have deeply influenced the historical and cultural fabric of Northern Europe and served as inspiration for many works of art. In this thesis, the focus is on examining how Scandinavian and Viking mythology is reflected in the art of painting.

To investigate the relationship between painting and Scandinavian/Viking mythology, a series of artists' works have been discussed. The works of prominent artists such as Marten Eskil Winge, Nils Blommer, Peter Nicolai Arbo, August Malmström have been examined as visual representations of Scandinavian mythology and Viking legends. These artists skillfully depicted mythological figures, heroes, and epic stories, effectively conveying this rich cultural heritage to the viewers.

Furthermore, this thesis also addresses the use of runic inscriptions and the role of Edda texts. Runic inscriptions were a characteristic writing system used during the Viking era and have frequently appeared as an element in artworks. Edda texts, on the other hand, are important works considered as sources of Scandinavian mythology and have often served as references for artists. This study aims to understand how these inscriptions and texts are used in artworks to visualize mythological and cultural narratives.

Keywords: Mythology, Norse Mythology , Viking Mythology, Norse Art, Viking Art

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	i
ÖNSÖZ (TEŞEKKÜR)	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	v
BİRİNCİ BÖLÜM – GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Konusu ve Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi	1
1.3. Sınırlılıklar	2
1.4. Yöntem	2
1.4.1. Araştırmanın Modeli	2
1.4.2. Evren ve Örneklem	3
1.4.3. Veri Toplama Araçları	3
1.4.4. Verilerin Toplanması	4
İKİNCİ BÖLÜM – KAVRAMSAL ÇERÇEVE	4
2.1. İskandinavlar ve Vikingler	4
2.1.1.İskandinavlar Kimdir	4
2.1.2. İskandinav Mitolojisi	7
2.1.3.Vikingler	8
2.1.4.Viking Mitolojisi	10
2.1.5.Viking ve İskandinav Mitolojisi Arasındaki Farklar	11
2.2.Mitolojik Kaynaklar	12

2.2.1.Mitlerin Oluşumu	13
2.2.2.Eddalar	14
2.3.Edda Kaynakları	14
2.3.1.Saxo ve Snorri	14
2.3.2.Skaldlar	16
2.3.3.Saga	16
2.3.4.Manzum Edda	18
2.3.5.Nesir Edda	19
2.4.Yggdrasil	21
2.5.Yaratılış	24
2.6.Tanrılar ve Tanrıçalar	26
2.7.Din	27
2.8.Ragnarok	29
2.9.Runik Taşları	30
2.10.Runik ve Futhark Alfabetesi	34
2.11.Mitoloji Resim Sanat İlişkisi	39
3.BULGULAR VE YORUM - İskandinav Mitolojisi Bağlamında Vikinglerin Resim Sanatına Yansıması	41
3.1.Marten Eskil Winge	42
3.2. Nils Blommer	50
3.3.Peter Nicolai Arbo	58
3.4.August Malmström	67
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	78
KAYNAKÇA	80

RESİMLER LİSTESİ

Resim1: Bengt Erland Fogelberg , (Odin) 1818 , National Museum Stockholm

Resim 2: Nesir Edda'nın 1665 Tarihli İlk Kopenhag Baskısının Kapağı,

Resim 3: Yggdrasil Ağacı (Temsili)

Resim 4: (Çalış, 2023) National Museum Copenhagen

Resim 5: (Çalış, 2023) National Museum Stockholm

Resim 6: (Çalış, 2023) National Museum Stockholm

Resim 7: (Çalış, 2023) National Museum Stockholm

Resim 8: (Çalış, 2023) National Museum Copenhagen

Resim 9: (Çalış, 2023) National Museum Copenhagen

Resim 10: (Çalış, 2023) Swedish History Museum Stockholm

Resim 11: (Çalış, 2023) Uppsala Universty

Resim 12: (Çalış, 2023) National Museum Copenhagen

Resim 13: (Çalış, 2023) National Museum Copenhagen

Resim 14: (Çalış, 2023) National Museum Copenhagen

Resim 15: (Çalış, 2023) National Museum Copenhagen

Resim 16: Marten Eskil Winge, Ragnar Lodbrog Meets Kraka, 1861,
National Museum Stockholm

Resim 17: Marten Eskil Winge, Loke Och Sigyn, 1863, National Museum Stockholm

Resim 18: Marten Eskil Winge, Kraka, 1863, National Museum Stockholm

Resim 19: Marten Eskil Winge, Thor's Fight with the Giants, 1872, National Museum
Stockholm

Resim 20: Marten Eskil Winge, Olav Trygvason and Sigrid Storråda, National
Museum Stockholm

Resim 21: Marten Eskil Winge, Samsö Savaşı'ndan Sonra Orvar Odd'dan Ayrılan
Hjalmar, National Museum Stockholm

- Resim 22: Nils Blommer, Freja Kocasını Arıyor, National Museum Stockholm
- Resim 23: Nils Blommer, Idun ve Brage, National Museum Stockholm
- Resim 24: Nils Blommer, Heimdall, Brisingamen'ı Freyja'ya Geri Verir, National Museum Stockholm
- Resim 25: Nils Blommer, Su Perisi ve Agir'in Kızları, National Museum Stockholm
- Resim 26: Nils Blommer, Heimdall and Freja, National Museum Stockholm
- Resim 27: Nils Blommer, Fairies of the Meadow, National Museum Stockholm
- Resim 28: Peter Nicolai Arbo, Odin'in Vahşi Avı, National Museum Oslo
- Resim 29: Peter Nicolai Arbo, Åsgårdsreien, National Museum Oslo
- Resim 30: Peter Nicolai Arbo Savaş Alanında Yaralanan Bir Viking Kadın Savaşçı, National Museum Oslo
- Resim 31: Peter Nicolai Arbo, Valkyrien, National Museum Oslo
- Resim 32: Peter Nicolai Arbo, Ingeborg, National Museum Oslo
- Resim 33: Peter Nicolai Arbo, Dagr
- Resim 34: August Malmström, Ingeborg, Orvar Odd'dan Hjalmar'ın Ölüm Haberini Alırken, National Museum Stockholm
- Resim 35: August Malmström, Bråvalla Savaşı
- Resim 36: August Malmström, Ragnar Lodbrok'un Oğullarından Önce Kral Ella'nın Habercileri
- Resim 37: August Malmström, Frithiof and Ingeborg (from Frithiof's saga), National Museum Stockholm
- Resim 38: August Malmström, Dans Eden Periler, National Museum Stockholm
- Resim 39: August Malmström, Ingeborg'ın Ağıtı, National Museum Stockholm

BİRİNCİ BÖLÜM – GİRİŞ

1.1.Araştırmanın Konusu ve Problem Durumu

İskandinav coğrafyası üzerinde barındırdığı milletlerin çeşitliliği ve zorlu iklimsel özellikleri ile tarih boyunca adından söz edilmiş bir coğrafyadır. Özellikle zorlu iklimsel şartları diğer kara parçaları ile aralarında olan mesafesi ve etrafının soğuk denizlerle çevrili olması bu topraklar üzerinde yaşayan insanların kendine özgü yaşamsal pratikler geliştirmelerine sebep olmuştur. Bu yaşamsal pratikler beraberinde o bölgeye özgü bir kültür geliştirmiştir. Diğer kültürlerden farklılıklarıyla ayrışan İskandinav coğrafyası yine bu kendine özgü niteliklerinden dolayı ancak yapılacak araştırmalarla ile anlaşılabilir.

Bölgenin özgün niteliklerinin ve gizemli mitoloji dünyasının etkisi, günümüzde farklı alanlarda kendine yer edinmesini sağlamıştır. Araştırmanın konusu, özgün yapısıyla sanat alanlarına da ilham vermiş olan bu mitolojik kültür birimlerinin resim sanatına yansması olarak seçilmiştir.

Tez araştırmasının problem cümlesi “ İskandinav mitolojisi bağlamında Viking kültür öğelerinin resim sanatına yansması nasıl olmuştur” ifadesiyle tanımlanmıştır.

Alt Problemler ise;

- Viking toplumlarının mitolojik öğeleri nelerdir?
- Resim Sanatı alanında sanatçıların çalışmalarına viking kültür mirası ne şekilde yansmıştır? soruları şeklinde belirlenmiştir.

1.2.Araştırmanın Amacı ve Önemi

Tezin amacı, İskandinav mitolojisinin ve Viking mitolojisinin resim sanatına olan etkisini anlamak ve bu mitolojik hikâyelerin görsel olarak nasıl aktarıldığını keşfetmektir. Araştırma, sanatçıların ve ressamların İskandinav ve Viking mitolojisine olan ilgisini ve etkisini detaylı bir şekilde inceleyerek, bu sanat eserlerinin kültürel mirasımızdaki yerini vurgulamıştır.

Bu araştırma, sanatın kültürel ifadesini incelemek ve mitolojinin sanatsal temsillerini anlamak için önemli bir adımdır. Ayrıca batı mitolojilerinin kuzeyde kalan bu uzak anlatılarının Türkçemize kazandırılması için hem özgün metinlerin dilimize çevrilmesi kaynakların kısıtlı olması sebebiyle, araştırma içeriği daha da önemli görülmektedir

1.3.Sınırlılıklar

Araştırma içeriği, örneklem başlığında belirtilen Viking mitolojini konu konu almış dört sanatçının seçilip ve değerlendirmeye alınan eserleriyle sınırlandırılmıştır.

Tez çalışmasının literatürü alanla ilgili ulaşılabilen kütüphanelerdeki kaynaklar, online veritabanları, online erişime açık yabancı kütüphaneler, online müzeler, akademik dergiler ve sempozyum kitapları ve diğer basılı kaynaklardan edinilen bilgilerle sınırlıdır.

1.4.Yöntem

“Bilimsel gelişmelerin temeli olan önceki araştırmalar, bir yerde kayıtlı korundukları sürece, somaki çalışmalar için önem taşırlar. Sağlıklı bilimsel çalışmalar yapılabilmesi için, yeni bir şeyler ortaya konabilmesi için, daha önce yapılmış ve halen yapılan araştırmalar üzerine bilgi sahibi olunmalıdır.” (Üstdal ve Schulze, 2007:33).

‘İskandinav mitolojisi bağlamında Vikinglerin resim sanatına yansımaları’ başlıklı bu çalışma nicel yöntemle göre araştırmacılara birçok alanda esnek hareket etme imkânı sağlayan, nitel araştırma yönteminden yararlanılarak hazırlanmıştır.

“Nitel araştırma, gözlem, görüşme, doküman analizi gibi nitel veri toplama araçlarının kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamında gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2006:39).

Genel itibari ile nitel araştırmacı gözlem, görüşme ve dokümanlardan yola çıkarak kavramları, anlamları ve ilişkileri açıklayarak süreci sürdürür (Merriam, 1998).

1.4.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmanın oluşturulma sürecinde kuramsal çerçeve, tarama yöntemi kullanılarak elde edilen teorik bilgilerle oluşturulmuştur. Kitaplardan, tezlerden, kongre ve sempozyum kitaplarından, makalelerden, internet kaynaklarından, vb. bilimsel çalışmalardan elde edilen bilgiler ışığında araştırmanın teorik bölümü oluşturulmuştur. Çalışmanın örnekleminde belirtilen sanatçıların eserleri sanat eleştirisi bağlamında çözümlenmiştir.

Tarama modelleri genel olarak var olan durumu ya da gerçekliği olduğu gibi araştırıp açıklamayı hedeflemektedir. Tarama modeli; nesneye, olguya, olaya, bireye vb. ilişkin günümüzdeki ya da geçmişteki verilerin tamamının gözden geçirilmesi mantığına dayanmaktadır. Böylece, araştırılan olguya ilişkin dağınık veriler toplanacak, sınıflandırılacak, düzenlenecek ve çözümlenecektir (Şimşek, 2012).

1.4.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İskandinav mitolojisi ekseninde Viking kültürü ve mitolojisi üzerine resim sanatı alanında eserler üreten tüm sanatçılar oluşturmaktadır. Bu bağlamda tez bulgularını oluşturan “Marten Eskil Winge, Nils Blommer, Peter Nicolai Arbo, , August Malmström” çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklem büyüklüğü nitel araştırmalarda kullanılan kuramsal örnekleme yaklaşımıyla belirlenmiştir.

“Glaser ve Strauss’un ortaya attıkları bu “kuramsal örnekleme” kavramı, araştırma sorusunun yanıtı olabilecek kavramların ve süreçlerin tekrar etmeye başladığı aşamaya kadar veri toplamaya devam edilmesini gerektiren bir örnekleme yaklaşımına işaret eder. Araştırmacı veri toplarken örnekleminin ne kadar büyük olacağından emin değildir. Ancak araştırmacı, ortaya çıkan kavramlar ve süreçler birbirini tekrar etmeye başladığı zaman yeterli sayıda veri kaynağına (örneğin bireyler) ulaştığına karar verebilir”(Yıldırım ve Şimşek, 2006:115).

1.4.3. Veri Toplama Araçları ve Verilen Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak gözlem yapılmıştır. Gözlem tekniği olarak katılımsız gözlem yöntemi kullanılmıştır. Bu yöneme göre konu kapsamında incelenen dört sanatçının 6 adet eseri tespit edilerek, sanat eleştirisi metodlarına göre incelenmiştir. Çeşitli tez, makale, dergi, kitaplardan araştırmalar yapılmış, edinilen kaynaklar bir araya getirilerek araştırmanın literatür içeriği oluşturulmuştur. Ağırlıklı olarak İskandinav coğrafyasına ait yabancı kaynaklar kullanılarak çeviriler yapılmış, yazılı betimlemeler araştırmacının kendisinin yerinde tespit ettiği görsellerle desteklenmiştir. Edinilen kaynaklar; karşılaştırma ve araştırma yapılarak en doğru biçimde yazılmış, olay örgüsü tarafsızca aktarılmıştır.

Araştırma süreci boyunca tezde ele alınan İskandinav coğrafyasından İsveç ve Danimarka ülkelerine gidilerek araştırma konusu doğrultusunda Stockholm National Museum, Swedish History Museum, Viking Museum, Copenhagen National Museum, Uppsala şehri Upland bölgesi, Stockholm şehri Gamla Stan Bölgesi, Uppsala University gibi bölgeler ziyaret edilerek veriler toplanmıştır.

1.4.4. Verilerin Toplanması

Gözlem sonucu elde edilen veriler klasik sanat eleştirisi yöntemine göre değerlendirilmiştir.

Veri araçları hususunda Yıldırım ve Şimşek (2003: 141); *“Film, video, fotoğraf ve resim gibi görsel malzemeler de nitel araştırmalarda kullanılabilir. Bu tür materyaller tek başlarına bir araştırmanın temel veri toplama araçları olabileceği gibi, çoğu durumda gözlem, görüşme veya doküman incelemesi gibi veri toplama yöntemleri ile birlikte ek veri kaynakları olarak kullanılabilir”* demektedirler.

İKİNCİ BÖLÜM – KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1.İskandinavlar ve Vikingler

2.1.1.İskandinavlar Kimdir

Viking öncesi İskandinavya, M.S. 8. ve 11. yüzyıllar arasındaki dönemi kapsar. İskandinavlar yani kuzey halkı Danimarka, Norveç, İsveç, Finlandiya, İzlanda, Faroe Adaları, Aland Adaları ve Grönland gibi Nordik ülkelerinden oluşmaktadır. Bunlar Geatlar, Svear, Danlar, Norveçliler, Götalandlılar, Södermanlandlılar ve diğerleri olarak adlandırılmaktadır.

- Geatlar (Götar): Günümüzde İsveç'in Gotaland bölgesinde yaşayan bir Germen halkıdır. Viking döneminde İsveç'in güneyinde, Gota Nehri'nin kuzeyinde yer aldılar.
- Svear (Svealandlılar): İsveç'in orta bölgesindeki Svealand bölgesinde yaşayan bir Germen halkıdır. Viking döneminde İsveç'in güneyinde yer aldılar ve İsveç Krallığı'nın temellerini attılar.
- Danlar (Danimarkalılar): Günümüzde Danimarka'da yaşayan bir Germen halkıdır.

Viking döneminde Danimarka'da yaşadılar ve İngiltere'ye seferler düzenlediler.

- Norveçliler: Norveç'te yaşayan bir Germen halkıdır. Viking döneminde Norveç'in batısında yer aldılar ve İzlanda, Grönland ve Kuzey Amerika'ya keşif seferleri düzenlediler.
- Götalandlılar: İsveç'in güneyinde, Gotaland bölgesinin güneyinde yaşayan bir Germen halkıdır. Geatlar da Götaland bölgesinde yaşıyorlardı.
- Södermanlandlılar: Södermanland bölgesinde yaşayan bir Germen halkıdır. Svear ile birlikte İsveç Krallığı'nın temellerini attılar.

(Davidson, H. R. E. (1969). Scandinavian Mythology. Syracuse University Press)

Yanlış bilinen bir durum vardır İskandinavlar genellikle yalnızca Viking Çağı'nın (MS 750) azılı savaşçıları olarak düşünülür ancak, İskandinav kültürü Vikinglerin dramatik keşiflerinden çok önce ortaya çıkmıştır. Muhtemelen Tunç Çağı'nda (MÖ 1600-450) kök salmaya başladılar. Erken İskandinav kültürü hakkında yazılı kaynak olmasa da taş ve metal bulguları, tanrı ve tanrıça motifleri, antik mitler ve ritüeller bize bu doğrultuda bilgi vermektedir. Yaklaşık 13.000 yıl önceki buzul dönemde Kuzey Yarımküre'nin çoğunu kaplayacak şekilde Arktik bölgelerden güneye doğru hareket ettikleri düşünülüyor ve Orta Avrupa'ya kadar ulaştıkları. İskandinav yarımadasının çoğunu kapladıkları ve yarımadanın çoğu tarım ve ormancılık için pek uygun olmayan verimsiz, çakıllı topraklarla kaplı olduğu bilinmekteydi. Aynı zamanda maksimum boyutlara ulaşan buzullar bulunmaktaydı. Tarım ve ormancılık için pek uygun olmayan verimsiz, çakıllı topraklarla kaplıydı. Ancak buzullar eridikçe insanlar yeni topraklara yerleşmek için İskandinavya'ya taşındılar ve buzlar geri çekilirken yavaşça kuzeye doğru ilerlediler. MÖ. 13.000 civarında buzdan kurtulmuş olan Danimarka işgal edildi ancak daha kuzeydeki bölgeler birkaç bin yıl sonrasında yerleşim için hazır hale geldi. Bununla birlikte yaklaşık MÖ. 8000'de İskandinavya'nın çoğu yerleşim açık hale gelmişti. Bu ilk yerleşimciler muhtemelen Viking Çağı'nda bölgede yaşayanların atalarıydı. Bu dönemde, bölgede genellikle küçük çaplı krallıklar ve topluluklar bulunuyordu.

(Davidson, H. R. E. (1969). *Scandinavian Mythology*. Syracuse University Press.)

Roma İmparatorluğu'nun çöküşü sırasında Göç Dönemi olarak adlandırılan bir dönem yaşandı ve bu dönemde pek çok göçebe kabile, Roma İmparatorluğu'nun eski topraklarına yayıldı. Bu kabileler arasında Anglo-Saksonlar, Gotlar, Vizigotlar, Ostrogotlar, Alemanni, Vandallar, Franklar ve diğerleri vardı. Bu göçebe kabilelerin birçoğu İskandinavya bölgesinde de köklü bir tarihe sahipti ve bu nedenle İskandinavlar, Göç Dönemi'nin önemli aktörlerinden biri haline geldi. İskandinav kabileleri, Göç Dönemi boyunca İskandinavya'dan göç ederek diğer Avrupa bölgelerine yayıldılar ve sonunda Viking Çağı'nın başlangıcında denizaşırı seferler yaparak dünyanın farklı bölgelerine ulaştılar. Batı Roma İmparatorluğunun çöküşü, İskandinavlar için bir fırsat yarattı. Boşalan yerleri işgal etmek ve daha fazla güç kazanmak için fırsat kolladılar. Ayrıca, imparatorluğun çöküşü, İskandinav

denizcilerinin Avrupa'nın farklı yerlerine seyahat etmesini ve ticaret yapmasını kolaylaştırdı.

- Anglo-Saksonlar, Anglo-Sakson İngiltere olarak da bilinen İngiltere'nin Anglo-Sakson krallıkları döneminde (M.S. 5. yüzyıl - 1066) hüküm sürmüş olan İngilizce konuşan bir halktır. Anglo-Saksonlar, Anglos ve Saksonların kabilelerinin birleşmesiyle oluşmuşlardır.
- Gotlar, Germen halklarından biridir. Gotlar, İskandinavya'dan Güney Baltık Denizi kıyılarına kadar geniş bir coğrafyada yaşamışlardır. 3. yüzyılda büyük bir göçle Doğu Avrupa'ya yerleştiler ve burada iki büyük krallık kurdular: Tervingi ve Greuthungi. Sonraları Batı ve Doğu Gotlar olarak ikiye ayrıldılar.
- Vizigotlar da Germen halklarından biridir. Gotların bir dalıdır. M.S. 4. yüzyılda Doğu Avrupa'da yaşayan Vizigotlar, M.S. 5. yüzyılda Roma İmparatorluğu'na göç ederek İber Yarımadası'nı ele geçirdiler ve İspanya Krallığı'nı kurdular.
- Ostrogotlar, Gotların bir dalıdır ve Germen halklarından biridir. M.S. 5. yüzyılda Doğu Avrupa'da yaşayan Ostrogotlar, M.S. 493'te İtalya'yı fethederek Ostrogot Krallığı'nı kurdular.
- Alemanni, Orta Avrupa'da yaşamış olan bir Germen halkıdır. 3. yüzyılda Roma İmparatorluğu'na karşı mücadele ettiler ve 5. yüzyılda Franklar tarafından fethedilene kadar bağımsız kaldılar.
- Vandallar da bir Germen halkıdır. M.S. 5. yüzyılda Kuzey Avrupa'dan güneye göç ederek İspanya'yı ele geçirdiler ve oradan da Kuzey Afrika'ya geçtiler. Burada Vandallar Krallığı'nı kurdular.
- Franklar, Orta ve Batı Avrupa'da yaşamış olan bir Germen halkıdır. M.S. 5. yüzyılda ortaya çıktılar ve Batı Roma İmparatorluğu'na son veren kişi olarak kabul edilen Frank kralı Clovis tarafından birleştirildiler. Fransa Krallığı'nı kurdular.

(Brink, S., & Price, N. (Eds.). (2008). The Viking World. Routledge.)

Göç döneminde İskandinav halkları arasında da büyük değişimler yaşandı. Bazı kabileler güneye, batıya ve doğuya doğru göç ederken, diğerleri yerlerinde kaldı. İskandinavlar, bu göç dalgalarıyla birlikte farklı kültürel ve dini etkilerle karşılaştılar. Göç eden kavimler yerleştikçe beraberlerinde getirdikleri hikayeler de yörenin coğrafyası, iklimi ve insanların mizacına göre değişmeye başladı. Daha sonra, Viking Çağı boyunca, İskandinavlar Britanya Adaları'ndan ve Avrupa'nın geri kalanından İzlanda, Kuzey Amerika, Yakın Doğu, Bizans ve Rusya'ya kadar ülkeleri keşfetmeye ve doldurmaya başladılar, fethettikleri topraklara yerleştiler ve yerleştirdiler. Mitlerini ve kültürlerini de beraberlerinde götürüyorlardı. Viking öncesi İskandinavya'da, İskandinav halkları pagan inançlara sahipti ve Thor, Odin ve Frey gibi tanrıları tapıyorlardı. Aynı zamanda, bölgedeki topluluklar arasında sık sık savaşlar yaşanıyordu. Bunun yanı sıra, İskandinav halkları büyülü ritüellere ve şamanistik uygulamalara da inanıyorlardı. İskandinav mitolojisi, halkın günlük yaşamında ve kültüründe önemli bir yere sahipti. Bu dönemde İskandinavya, Batı Avrupa'yla sınırlı ticari ilişkiler içindeydi ve Vikinglerin Avrupa'nın diğer bölgelerine yayılması ancak Viking Çağı'nın başlangıcında gerçekleşti. Viking öncesi İskandinavya'da, bölgedeki krallıklar ve topluluklar arasında sık sık çatışmalar yaşanıyordu. Bu çatışmalar, genellikle toprak, güç ve servet için gerçekleştiriliyordu. Krallar ve liderler, güçlerini artırmak için asker toplama ve ittifaklar kurma yoluna gidiyorlardı. Ancak, bölgedeki savaşlar genellikle küçük ölçekliydi ve büyük çaplı savaşlar, Viking Çağı'nın başlangıcına kadar gerçekleşmedi.

2.1.2. İskandinav Mitolojisi

'ragnarök tanrıların alacakaranlığı hepsinin sonu. Tanrılar, buz devleri ile savaşacaktır ve hepsi ölecektir.

Başlangıçtan önce hiçbir şey yoktu: ne toprak vardı ne gökkube, ne yıldızlar vardı ne de gökyüzü. Şekilsiz ve şemalsiz, sisten bir alem ile durmadan yanan ateşten bir alemdi var olan.'

(Gaiman,2017)

İskandinav tanrılarına tapınma bin yıl önce sona ermiş olsa ve mitler artık dünyadaki çoğu insan için egzotik ve yabancı olsa bile, hayatımızın neredeyse her gününde tanrılara ve mitlere üstü kapalı atıfta bulunuyoruz. Salı, Çarşamba, Perşembe ve Cuma (Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday) günlerinin adlarının hepsinin eski İskandinav tanrılarının adlarını içermesidir (Ty'r, Odin, Thor ve Frigg; Eski İngilizce biçimleri Tiw, Wodæn, Thunor ve Friija idi) ve bu günlerin her biri için tanrıların seçimi onlar hakkındaki mitlere dayanıyordu. İskandinav Mitolojisi, özellikle Almanya ve İskandinavya'da modaydı ve ünlü Romantik şairlerin çoğu, İskandinav mitolojisinden hikayeleri drama veya ayete dönüştürdü. Romantik ressamlar da İskandinav mitlerinden ilham aldı. Bir bakıma, İskandinav mitine ve kahramanlık efsanesine olan bu romantik ilginin nihai sonucudur. İskandinav toplumları kendilerine has özellikleriyle uygarlık tarihindeki en önemli, etkili topluluklardan olmuştur. Bu toplulukların bilinen en yaygın adı Viking'dir. Bu toplumlar ve gerek kültürel ortam, insan doğası gerekse de coğrafi yapısıyla Avrupa'nın diğer topluluklarından farklı özellikler ortaya koyarlar. Doğanın toplumların yaşamı, kültürleri, mizacı ve sanatı üzerindeki etkisinin belirleyiciliği önemlidir; çevresel şartlar insana dair her şeyi biçimlendirmekte temel bir rol üstlenir. Kuzey Avrupa'nın sert, zorlu, soğuk, buzlarla kaplı coğrafyası da İskandinavya'nın uygarlık tarihindeki konumunda belirleyici olmuştur; bu belirleyicilikten İskandinav sanatçılar da doğrudan etkilenmişlerdir. (Lindow,,2001)

Resim 1 Bengt Erland Fogelberg- Odin
(National Museum Stockholm, Mayıs 2023)

2.1.3.Vikingler

Viking Çağı 793 yılında İngiltere'nin Lindisfarne Manastırı'nın Vikingler tarafından yağmalanmasıyla başlamış ve 1066 yılındaki İngiltere'nin Norman İstilasası'yla sona ermiştir. Ancak bazı kaynaklarda, Viking çağı 8. yüzyılın başlarından itibaren başlamış ve 11. yüzyılın sonlarına kadar sürmüş olarak kabul edilir. İskandinavların kendilerini tanıttıkları, daha doğrusu adlarını kötüye çıkardıkları dönemdi. Kuzey Avrupa'yı, ne öncesinde ne de sonrasında hiç yapmadıkları bir biçimde karıştırmışlardı. Eski İskandinav dilinde Viking kelimesi baskın veya korsanlık gibi anlamlarına geliyordu. Ayrıca Vikingr bir akıncı anlamına da gelir. Bugün bu kelime 8. ila 11. yüzyıl İskandinav halkları için genel bir terim olarak kullanılsa da, erken ortaçağ döneminde daha nadiren kullanılmıştır. Popüler bir varsayım, Oslo'ya kadar uzanan büyük körfezi ifade eden Viken isminin bu sözcüğün kökeni olduğunu, dolayısıyla sözcüğün asıl anlamının “Viken’de yaşayan ya da oradan gelen insanlar” olduğunu söyler. Başka bir açıklama, Viking sözcüğünün “körfez, iç cep” anlamındaki vik’ten geldiğini, “körfezlerde yaşayan (ya da bekleyen) kişi”yi, yani genellikle körfezlerde beklemeye yatmış Vikingleri ifade ettiğini söyler. Üçüncü bir açıklamaya göre, Viking sözcüğü wic diye bir “Baltık sözcüğü”nü, “liman, ticaret yeri” anlamına gelen Latince vicus sözcüğünün almancalaştırılmış bir versiyonunu içeriyor olabilir. Vikinglerin savaşçı yönlerinin sesinin kısılması, ticaret erbabı yönlerinin öne çıkarılması epeyce taraftar toplamıştır. Dolayısıyla Viking bu vicii, yani wic’leri ziyaret eden biridir, bu yüzden de bu kişilere “bu wic’leri ziyaret edip oralarda ticaret yapan kişiler” anlamına gelen wicingas, wikingar denir. O kadar muhtemel olmayan dördüncü bir varsayımsa, Viking sözcüğünün “denizde bir mesafe” anlamına gelen vika sözcüğüyle, dolayısıyla “iki mola arasında kürek çekilebilecek mesafe” anlamına gelen week sözcüğüyle ilişkili olabileceği fikridir. Beşinci bir varsayım, sözcüğün Eski Kuzey dilinde “hareket etmek, yürümek, seyahat etmek” anlamına gelen víkja sözcüğüyle ilişkili olabileceğini, Viking sözcüğünün evinden uzak düşmüş biri anlamına gelebileceğini ileri sürülür. Neresinden bakılırsa bakılsın şimdiye kadar Viking sözcüğünü açıklayacak ikna edici bir yorum çıkmamıştır. Ama yukarıda anlatılanlara bakılırsa, víking’e (dişil) çıkmış bir víkingr’in (eril) İskandinavya’yı barışçı bir ticaret gezisi için terk etmediğini

varsaymak akla yatkın gibi duruyor. Sözcüğün savaşıya benzer semantik bir bileşeni de varmış gibi görünüyor. (GrahamCampbell, J. (Ed.). (2009). Cultural Atlas of the Viking World. Andover: Andromeda Oxford

Limited.)

İskandinavların Kuzey Avrupa’da toplumsal ve siyasi haritayı nasıl bu kadar köklü bir şekilde değiştirdikleri hala bilinmemektedir. Ancak bunlarla ilgili tarihçilerin belirli fikirleri bulunmaktadır;

- * Manastır yazarları bunun Tanrı'nın cezası olduğunu düşündüler.
- * Bremenli Adam ve St- Quentinli Dudo gibi Avrupalı din adamları, bunu İskandinavya’daki aşırı nüfus artışına ve toprak kıtlığına bağladılar. Ancak bu konuyla ilgili yeterli arkeolojik veriye ulaşamamıştır hatta 6. yüzyılda nüfusun daha fazla olduğu düşünülmektedir.
- * Önemli etkenlerden biri de İskandinavların denize açılmak üzere yeni tipte gemiler inşa etmeye başlamaları olduğu düşünülmüştür. Bu gemiler uzun, dar ve sığdı; dolayısıyla özel bir liman gereksinmiyorlardı, herhangi bir (kumlu) sahilde karaya çıkılabiliyordu. Bu gemilerin doğudaki nehirlerde kullanılan küçükleri sürüklenebiliyor, hatta suyolları arasında yüklenilip taşınabiliyordu.
- * Ari Thorgilsson ve Snorri Sturluson gibi İzlandalılar, Vikinglerin kralların artan gücünden kaçmak için İskandinavya'dan ayrıldığını düşünüyorlardı. Viking Çağında, Danimarka ve Norveç kralları ülkeleri üzerinde daha önce olduğundan çok daha fazla güce ve kontrole sahipti.
- * Avrupa'da da bir ticaret patlaması yaşanmış gibi görünüyordu gelişmiş gemiler, eskisinden çok daha uzaklara seyahat etmeyi ve mal alışverişini mümkün kıldı.

2.1.4.Viking Mitolojisi

Viking Mitolojisinde doğa olayları mitolojik öyküler ile açıklanır. Vikinglerin çevrelerinde gözlemledikleri doğa olaylarını çeşitli tanrılar ile ilişkilendirdiği aşikârdır. Tanrılar ve Tanrıçalar belirli güçler ile evreni kontrol etmektedir. Bazen uç

doğa olaylarının nedeni iki tanrısal güç arasındaki mücadeleye bağlanmaktadır. Savaşlar, yıkımlar ya da felaketler böylece ilahi bir görünüme kavuşturulur. Çevrelerinde gördükleri ve anlamakta güçlük çektikleri doğal yapılar ya da günümüze insanına normal gelebilecek olaylar mitolojik bir nedenselliğe bağlanır. Viking Mitolojisi başta Germen ve Slav mitolojileri olmak üzere birçok Hint-Avrupa kökenli halklarını mitolojileriyle karşılaştırılmış ve kökenleri araştırılmıştır. (Puhvel, 1989, s. 189; Mallory, 2005, s. 128; Lindow, 2001, s. 29; Simek, 2007, s. 85)

2.1.5. Viking ve İskandinav Mitolojisi Arasındaki Farklar

Bu tezde Viking ve İskandinav mitolojisi olarak ayrıca başlıklar altında bölümleri ele almadım. Her ne kadar bu iki mitoloji bir çok kaynakta tek bir kültür tek bir mit olarak adlandırılıyor olsa da aslında aynı şey değildir. Devamı ve birbirini beslendiğini düşüncesiyle bu iki mitolojinin farklarından bahsederek iki kültürü ve mitolojiyi birbiri içinde ele alınmıştır.

Vikingler ve İskandinav mitolojisi arasındaki farkları açıklayan bazı noktalar: Vikingler, 8. ila 11. yüzyıllar arasında faaliyet gösteren denizci, tüccar ve savaşçı Kuzey Cermen halkıdır. Vikingler, deniz aşırı seferler yaparak keşiflerde bulunmuş, ticaret yapmış ve bazen savaşarak topraklar fethetmişlerdir. Vikingler, seyahatlerinde İskandinav mitolojisine dayalı tanrıları ve mitolojik yaratıkları benimsemişlerdir. İskandinav mitolojisi, Vikinglerin inandığı ve uyguladığı mitolojik sistemdir. Bu mitolojide, tanrılar, yaratıklar, kahramanlar ve dünya düzeni anlatılır. İskandinav mitolojisi, Odin, Thor, Loki, Freya gibi tanrıları içerir. Mitoloji, Edda şiirleri ve diğer eserler aracılığıyla günümüze kadar ulaşmıştır. Farklar ise şu şekildedir; Vikingler, hem kendi pagan inançlarını hem de yerel halkların inançlarını benimseyebildi. Bu nedenle Vikingler arasında farklı dinlere inanan kişiler bulunabilirdi. İskandinav mitolojisi ise Vikinglerin genel olarak paylaştığı mitolojik sistemdir. Uygulama ve inandıkları süreçler Vikingler, savaşlarında ve deniz aşırı seferlerinde tanrılarından yardım isteyebilir, onlara sunular sunabilir ve ritüeller gerçekleştirebilirdi. İskandinav mitolojisi, günlük yaşamın bir parçasıydı ve mitolojik hikayeler, şiirler ve ritüeller aracılığıyla aktarılırdı. İskandinav mitolojisi, Edda şiirleri gibi edebi eserler ve Viking döneminden kalma taş yazıtlar gibi arkeolojik buluntular aracılığıyla günümüze kadar

ulaşmıştır. Vikinglerin tarihini ve faaliyetlerini anlatan kaynaklar ise genellikle tarihçilerin çalışmalarına dayanır ve arkeolojik buluntuları içerir. Özetlemek gerekirse, Vikingler, tarih boyunca bilinen denizciler, tüccarlar ve savaşçılardır. İskandinav mitolojisi ise Vikinglerin inandığı tanrıları, mitolojik yaratıkları ve mitolojik hikayeleri içeren bir inanç sistemidir. Vikingler, İskandinav mitolojisinin bir parçası olarak tanrılara ve doğa güçlerine taparlardı. Bu inanç sistemi, onların günlük hayatlarına, seyahatlerine ve savaşlarına yön verirdi. İskandinav mitolojisi, çeşitli tanrılar, tanrıçalar ve mitolojik yaratıklarla doludur. Örneğin, Odin, bilgelik ve savaşın tanrısı olarak kabul edilirken, Thor, gök gürültüsü ve yıldırımların tanrısıdır. Loki ise kurnazlık ve düzeni bozma konularında bir rol oynar. Vikingler, savaş öncesi ve savaş sonrası ritüeller gerçekleştirirken ve önemli olaylarda tanrılara sunular sunarken İskandinav mitolojisine dayalı geleneklerini takip ederlerdi. Ayrıca, mitolojik hikayeler ve şiirler, Vikingler arasında anlatılır ve nesilden nesile aktarılırdı. İskandinav mitolojisi ve Vikingler arasındaki ilişki karmaşıktır, çünkü Vikingler, farklı kültürel etkileşimlerle ve zamanla değişen bir toplum olarak çeşitli inanç sistemlerini benimsemiş olabilirler. Bununla birlikte, İskandinav mitolojisi, Vikinglerin kimliklerinin önemli bir parçasını oluşturmuş ve tarih boyunca bu iki kavram birbirini etkilemiştir.

2.2. Mitolojik Kaynaklar

Dünya dinleri zamanı çeşitli şekillerde deneyimlenir ve kodlanırdı doğrusal bir ilerleme ve hiç bitmeyen bir döngüler dizisi bir yozlaşma süreci olarak. Biz en çok lineer sisteme alıştığımız, çünkü bu dünyanın yaratılmasından sonra bir yargı gününe tarihin bir sonuna giden uzun bir süreci biliriz. Benzer şekilde bilim de bize tüm evrenin kökeni hakkında giderek artan ayrıntılar verir. Büyük patlamanın ve güneş sisteminin kökeninin uzun süre sonrasını yaşıyoruz ve biliyoruz ki zamanı gelince güneş ölecek. Ancak döngüsel bir sistemde böyle bir doğrusal ilerleme kendini sonsuz bir şekilde tekrar eder; her bitişi yeni bir başlangıç takip eder. Ragnarok da olduğu gibi. İskandinav mitolojisinin zaman sistemini belirlemek özel zorluklar sunar, çünkü kaynakların çoğu, zaman kavramı doğrusal olan ve tarih kavramı esasen açık bir kronoloji gerektiren Hıristiyanlar tarafından kaydedilmiştir. Bu, özellikle Edda'sı en net ve en çekici olan Snorri Sturluson için geçerlidir. Unutulmamalıdır ki Snorri aynı

zamanda bir tarihçiydi, tamamen kronolojik olarak düzenlenmiş Norveç krallarının (Heimskringla) tarihinin yazarı veya derleyicisiydi. Mitolojinin diğer bir harika özeti, eddik şiir Völuspá'dır. Neredeyse tüm bilim adamları onun pagan döneminden kaldığı konusunda hemfikir olsalar da, çoğu bunu geç paganizm olarak değerlendirir ve Hıristiyan etkisi bariz görünmektedir. Öyle olsa bile, Völuspá döngüsel bir sürecin izlerini gösteriyor gibi görünüyor. Zaman düzenlemesinin yanı sıra doğrusal bir düzenleme verir ve kendi kuralları vardır. İskandinav mitolojisinde bu kurallar belirli bir anlatı içindeki olayların oldukça tutarlı bir sıralamayı vermektedir, ancak mitolojideki olayların bir bütün olarak kesin bir sıraya uyması için hiçbir gereklilik yoktur. İskandinav mitolojisi doğrusal bir düzenlemeye sahip değildir ve genellikle birbirleriyle ilişkili ancak kesin bir sıralamaya uymayan olaylar ve karakterler içerir. Mitolojideki öyküler ve karakterler, farklı kaynaklardan gelen hikayelerin ve mitlerin birleştirilmesiyle oluşmuştur. Bu nedenle, bazı öykülerde zaman dilimleri farklılık gösterebilir veya karakterlerin hikayeleri birbiriyle tam olarak uyuşmayabilir. Ancak, İskandinav mitolojisindeki öyküler genellikle tanrıların ve diğer mitolojik varlıkların insan dünyasıyla olan etkileşimlerini anlatır. Bu öykülerde, karakterler ve olaylar arasında belirli bir tutarlılık ve ilişki vardır. Yine de, İskandinav mitolojisindeki hikayelerin ve karakterlerin anlatıldığı kaynaklar, genellikle belirli bir düzenleme ve yapıya sahiptir, ancak tamamen kesin bir sıraya uyma zorunluluğu yoktur.

Bu kaynaklar şu şekilde sıralanmıştır;

- 13. yüzyıla kadar sözlü olarak aktarılan ilk skalds (şairler) şiiri
- Şiirsel Edda, sekizinci ve 13. yüzyıllar arasında farklı şairler tarafından farklı zamanlarda yazılmış şiirlerden oluşan bir koleksiyon
- Düzyazı Edda, İzlandalı şair, bilgin, tarihçi ve klan lideri Snorri Sturluson tarafından 1220 civarında yazılmış bir el kitabı
- Gesta Danorum, Danimarkalı tarihçi Saxo Grammaticus tarafından yaklaşık 1215'te yazılmıştır.

- Romalı yazar Tacitus'un, özellikle Germania'da (MS birinci yüzyılın sonu), Arap gezgin İbn Fadlan'ın (MS 10. yüzyıl) ve Alman tarihçi Adam of Bremen'in (MS 11. yüzyıl) tarihsel gözlemleri
- Landnamabok (Yerleşimler Kitabı), MS 13. yüzyıldan İzlanda yerleşiminin tarihi.
- Hristiyanlık öncesi inançlar ve uygulamalar, krallar ve piskoposlar, İskandinav keşif ve yerleşimleri ve Sigurd gibi efsanevi kahramanlar hakkında değerli bir bilgi kaynağı olan, çoğu bilinmeyen yazarlar tarafından yazılmış 13. yüzyıl İzlanda destanları (yaklaşık 700 tanesi) Volsung

2.2.1.Mitlerin Oluşumu

Mitler insanlık kadar eskidir ve kökenleri ilkel insanların çevrelerindeki dünyanın gizemlerini açıklama çabalarına dayanır: gök gürültüsü-şimşek, sel, yangın, yağmur- kuraklık, depremler, volkanik patlamalar, gece-gündüz, güneş-ay, yıldızlar, mevsimler, bitki ve hayvanlar, erkekler-kadınlar, doğum ve de ölüm. Mitler, insanların bazı şeylere inanma ihtiyacını karşılar insanların hayatlarını yapılandırmalarına yardımcı olur. Mitler, onların davranış kurallarını, kültürel gelenek ve göreneklerini, ibadet biçimlerini yansıtır. İyi ile kötü, düzen ile kaos arasındaki mücadelenin hikayeleridir. Nihai düzenin bozulmasını ve aynı zamanda yenilenmeyi de temsil eder. Dünyadaki mit sistemlerinin çoğu, bir gök tanrısı veya herkesin babası ve bir toprak ana içerir. İskandinavları de dahil olmak üzere birçok durumda insanlar, bir dizi görevli tanrı ve tanrıçanın yanı sıra iblisler, ejderhalar, canavarlar, devler, cüceler ve doğaüstü güçlere inanıyorlardı. Evrenin ve Dünya'daki canlıların yaratılışı hakkındaki eski mitler, nesilden nesile, aileden aileye ve bir topluluktan diğerine sözlü olarak aktarılmıştır. İnsanlar bir kıtanın bir kısmından diğerine geçerken, hikayelerini değişen manzaraya veya iklime uyarlamışlardır. Hindistan'da, Orta Doğu'da veya Avrupa'nın güneyinde ortaya çıkmış olabilecek hikayeler, yazların kısa, kışların ise uzun ve sert geçtiği kuzeyin sert, buzlu topraklarında aktarıldığında dramatik bir şekilde değişmiştir. Tabiatla mücadele etmiş olan İskandinavlar da Mitolojinin temellerinin oluşmasında önemli rol oynamıştır. Zorlu koşullarda verdikleri mücadeleler doğaüstü güçleri olan varlıklar ve canavarlar mitolojinin ana karakterleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Son olarak, mitler ahlaki ve etik, genellikle manevi bir

inanç sisteminin parçasıdır. Birçok mit tarihçisi ve insanın toplumsal gelişimiyle ilgili bilgiler, mitleri dini bir inanç sisteminin parçası ve insan varlığını açıklama girişimi olarak görür.

2.2.2.Eddalar

‘Hint-Avrupa dil ailesinin Germen kolunun kuzey kanadını oluşturan Norse dilinde yazılan bu metinler Ortaçağ boyunca İskandinavya’da konuşulmuş, daha sonrasında ise Hıristiyanlaşma ile birlikte yerleşerek günümüzdeki İskandinav dillerine ayrılmıştır. İzlandaca, Norse kökenlerinden en son ayrılan dil olması sebebiyle en yakını olarak kabul edilir.

Eddalar da zaten İzlanda’da yazıya geçirilmiş ve günümüze kadar ulaşabilmiştir. (Viking

Mitolojisinin Temelleri ve Tarihsel Kaynakları Selahattin Özkan)

2.3.Edda Kaynakları

2.3.1.Saxo ve Snorri

İskandinav Hıristiyanlığının ilk günlerinde, bir Danimarkalı ve bir İzlandalı olmak üzere iki bilim adamı, tanrılar ve tanrıçalar hakkında hala güncel olan bazı eski hikayeleri toplamak ve kaydetmek için çalışmaya başladı. İlki, Danimarka'nın uzun bir tarihinin ilk altı kitabında tanrılarla ilgili birçok hikayeye kafa tutan, okunması zor olan ağır bir Latin tarzında anlatılan, on ikinci yüzyılın dini tarihçisi Saxo Grammaticus'du. Tanrıların ve ilk kahramanların yaptıklarının çoğunu aptalca ve tatsız bulmuş olmasına rağmen kaybedeceğimiz birçok hikaye ve geleneği korumuştur.

Çok farklı olan ikinci yazar ise bir şair ve tarihçi olan Snorri Sturluson’dur. Kendi dilinde yazan aktif bir politikacıydı. Adamus Bremensis’in Hamburg Kilisesi Piskoposları Tarihi dışında kaynaklardan da Viking mitolojisine dair bilgiler almaktayız. İzlandalı ünlü politikacı, şair ve tarihçi Snorri Sturluson’un Heimskringla ya da bundan derlediği Nesir Edda, bu bilgiler ışığında ve derlediği sagalarda bilgileri günümüze kadar ulaştırabilmiştir ancak

Snorri gerçek ve efsaneleri doğaüstü olayları gerçekmiş gibi karıştırarak anlattığı için tıpkı Danimarkalı ünlü tarihçi teolog ve yazar Saxo Grammaticus'un kendisi kadar ünlü eseri Danların Tarihinde olduğu gibi. Mitolojiyi ve gerçeği birbirinden ayırmak ne yazık ki çok zordur. Bugün, kaynaklara göre Viking ve İskandinav araştırması yapan araştırmacılar Saxo'nun kaydettiklerini ayıklayarak gün yüzüne çıkarmışlardır. Adamus Bremensis'in aksine Saxo Grammaticus yaşadığı topluma olan aidiyet duygusuyla siyasal kökenlerini araştırmış ve günümüze ulaştırmıştır. Tarihsel bir amaçla yazılmış olsalar da yazdıkları arasındaki mitolojik bilgiler günümüzde Viking inanç çalışmalarında da kullanılmaktadır.

Viking Mitolojisinin temel kaynağı kabul edilen iki Edda bulunmaktadır. Eddalar Nesir ve Manzum olarak ikiye ayrılmaktadır. Edda kelimesinin tam olarak ne anlama geldiği ise tartışmalıdır. Bazı varsayımlar ortaya atılmışsa da henüz bilim insanlarının bir ortak kanıya ulaştığını söylemek mümkün değildir. Araştırmacıların Edda'nın ne olduğu ile ilgili ortaya attığı teorileri şöyle gruplandırmak mümkündür: Bir kısmı Edda'nın doğrudan "şiir" demek olduğunu söylemektedir. Zira günümüzde kadim Norse diline en yakın kuzey aksanı kabul edilen İzlanda dilinde şiire ödr denilmektedir. Bir kısmı ise her iki eserin de derleyicisi kabul edilen Snorri Sturluson'un da yetiştiği yer olan İzlanda'daki Oddi kentinden türediğini ileri sürmektedir. Bazı araştırmacılar ise Edda'nın büyük anne, ana kadın anlamı taşıdığını söylemektedir. (Hagen, 1904, s. 127)

Kaynaklar doğrultusunda İskandinav Mitolojisi'nin 2 kaynaktan oluştuğunu söylemek doğrudur bunlardan ilki birbiriyle bağlantılı ama dağınık metinlerden ve kısa şiirlerden oluşan Nazım Edda 'dır, ikinci büyük kaynak Snorri Sturluson'un M.S. 1220'de derlediği Nesir Edda adlı eser ilkel ve antropolojik bir bakış açısıyla, gözlemlere dayalı olarak ele alınmıştır ve son olarak bazı kaynaklarda, ana kaynak olarak ele alınan İskandinav Mitleri hakkında saray şairleri tarafından kaleme alınan Skald Şiirleridir. Tüm bu kaynaklar için insanların ilk çağlarda evrenin nasıl oluştuğunu nasıl bir düzene sahip olduğunu ve bu düzenin kimin tarafından yönetildiğine dair fikirler gerçekleri merak etmesi doğrultusunda ortaya çıktığını söylemek doğrudur. Vikinglerin gündelik hayatı inanç biçimleri mitolojileri denizcilik

ile ilişkileri barınma yeme içme düğün ve ölüm ritüelleri gibi yaşam pratiklerine ilişkin bilgi veren temel kaynakları 3 ana başlıkta toplayabiliriz:

-Yazılı

-Arkeolojik

-İkonografik

Sözlü geleneğe dayanan sagaların İzlanda dilinde Segja kökünden gelmesi kanıt olarak görülmüştür. İskandinav mitolojisine modern zamanda çok fazla atıfta bulunulmasının nedeni olarak, hayal gücüyle harmanlanmış ve eğlenceli motiflerle donatılmış olması düşünülmüştür.

Bu mitolojide emredici veya didaktik öğelere rastlanmamıştır. Bir inanca ya da kişinin hayatına yön vermek gibi bir amaçla oluşturmamıştır.

2.3.2.Skaldlar

Skaldların görevleri konuşmak, hikayelerini ve şiirlerini saraydaki kalabalığa aktarmak olsa da çeşitli hikayeleri derleyen ve onları kalıcı hale dönüştürmek için kağıtlara yazan kişiler oldukları bilinmektedir. Hem erkekler hem de kadınlar bu sanatı icra edebilirlerdi. Bu sanat yüksel liyakat ve ün olarak bilinmekteydi. Bu durum uygulayıcıları tarafından mesleğin standartlarını yazarak dallara ayırmışlardır. Bunu teknik kılavuzlar olarak adlandırılabiliriz. Bu kılavuz halen varlığını sürdürmektedir. Snorri Sturluson, kitabın yazarı ve derleyicisi olarak tanınır; 13. yüzyılın başlarında yayınlanan ve Skaldlar için bir ders kitabı olarak hizmet eden bu kitap Edda olarak bilinmektedir. Skaldlar Viking inanç sisteminin mitoslarını, destanlarını ve efsanelerini şiir formunda nesilden nesile taşıyan ozanlardır. Günümüzde, skaldlık hala İskandinav edebiyatı ve kültüründe önemli bir rol oynamaktadır ve bazı modern sanatçılar, skaldların geleneksel şiir biçimlerini kullanarak yeni şiirler yazmaktadır.

2.3.3.Saga

Sözlü geleneğe dayanan sagaların İzlanda dilinde Segja kökünden gelmesi kanıt olarak görülmüştür. İskandinav mitolojisine modern zamanda çok fazla atıfta bulunulmasının nedeni olarak, hayal gücüyle harmanlanmış ve eğlenceli motiflerle

donatılmış olması düşünülmüştür. Saga, İskandinav tarihi ve aile hikayelerinin anlatıldığı uzun hikaye veya romandır. Sagalar, İskandinav ülkelerinin tarihlerinin önemli olaylarını ve kahramanlarını konu alır. Sagaların bazıları tarihi olayları anlatırken, diğerleri ise efsaneleri ve hayali hikayeleri içerir ve önemli kaynaklar olarak kabul edilirler. Sagalar genellikle İzlanda'da 12. ve 13. yüzyıllarda yazılmıştır. Sagalar, genellikle bir kişi veya ailenin hayat hikayesini anlatan aile sagaları ve İskandinav tarihinin önemli olaylarını anlatan tarih sagaları olarak ikiye ayrılır. Aile sagaları, bir ailenin tarihini ve geleneklerini anlatır. İskandinav ülkelerinde, ailelerin tarihleri önemlidir ve bu sagalar, ailelerin birbirleriyle rekabeti ve savaşları hakkında bilgi verir. Aile sagaları, genellikle kahramanlık hikayeleriyle doludur ve bu hikayeler, İskandinav kültüründe önemli bir yere sahiptir.

Tarih sagaları, İskandinav tarihindeki önemli olayları anlatır. Bu sagalar, İskandinav ülkelerindeki siyasi ve sosyal olayların anlatıldığı kaynaklar olarak kabul edilir. Tarih sagaları, Viking çağından Orta Çağ'a kadar uzanan dönemi kapsar.

Sagalarda, İskandinav toplumunun değerleri, gelenekleri ve inançları hakkında da bilgi verilir. Bu sagalar, İskandinav edebiyatının önemli bir parçası olarak kabul edilir ve günümüzde hala okunmaktadır.

Sagalarda, genellikle kahramanlar, tanrılar ve canavarlar gibi mitolojik unsurlar da yer alır. Bu unsurlar, İskandinav mitolojisinin ve pagan inancının bir yansımasıdır. Sayıları net olarak bilinmese de 40-50 civarı bilinen saga bulunmaktadır.

İskandinav edebiyatındaki sagaların bazı örnekleri şunlardır:

1. Egil's Saga: İzlanda'da 13. yüzyılda yazılan bir tarih sagasıdır. Kahramanı Egill Skallagrímsson olan bu saga, Egill'in hayatını ve maceralarını anlatır.
2. Njáls Saga: İzlanda'da 13. yüzyılda yazılan bir aile sagasıdır. Saga, Njál Þorgeirsson'un hayatını ve ailesinin çekişmelerini anlatır.
3. Grettir's Saga: İzlanda'da 14. yüzyılda yazılan bir kahramanlık sagasıdır. Saga, Grettir Ásmundarson'un hayatını ve maceralarını anlatır.

4. Laxdæla Saga: İzlanda'da 13. yüzyılda yazılan bir aile sagasıdır. Saga, Laxárdalur Vadisi'ndeki ailelerin hayatlarını ve çekişmelerini anlatır.
5. Eyrbyggja Saga: İzlanda'da 13. yüzyılda yazılan bir tarih sagasıdır. Saga, Snorri Goði'nin hayatını ve İzlanda'da Hristiyanlığın kabul edilmesi sürecini anlatır.
6. Thor'un Maceraları: İskandinav mitolojisinde en tanınmış tanrılardan biri olan Thor'un çeşitli maceraları anlatılır. Bu sagalarda Thor, devlerle, yaratıklarla ve diğer tanrılarla savaşıır. Mjölner adlı büyülü çekiciyle donatılmış olan Thor, gücü ve cesaretiyle bilinir.
7. Odin'in Yolculuğu: Bu sagada Odin, dünyayı gezerken çeşitli maceralar yaşar ve bilgelik kazanır. Yolculuğu sırasında Odin, insanları ve dünyayı anlamaya çalışır ve büyücülük, kader ve ölüm gibi konular hakkında derin düşüncelere dalabilir.
8. Freyja'nın Altın Kolyesi: Freyja, güzellik ve aşkın tanrıçasıdır. Bu sagada Freyja'nın altın kolyesinin çalınması ve onu geri almak için verdiği mücadeleye anlatılır. Aynı zamanda, Freyja'nın aşk ve cinsellikle ilişkili yönlerini de gösterir.
9. Loki'nin İşleri: Loki, İskandinav mitolojisinin en karmaşık karakterlerinden biridir. Hem tanrılarla dostane ilişkiler kurar hem de onlara ihanet eder. Bu sagalar, Loki'nin oyunlarını, entrikalarını ve sonunda cezasını anlatır.
10. Helga Söylencesi: Helga, savaşçı bir kadın kahramanın hikayesini anlatan bir sagadır. Helga'nın maceraları, sevgi, savaş ve kader temaları etrafında döner. Helga, güçlü bir karakter olarak tanımlanır ve çeşitli düşmanlarla savaşıır.

Sagaların kim tarafından yazıldığı tam olarak bilinmemektedir, ancak genellikle İzlandalı yazarlar tarafından yazıldığı düşünülmektedir. İzlanda, İskandinav ülkeleri arasında sagaların en çok üretildiği yerdir. (Byock,2005)

2.3.4. Manzum Edda

Temeli on üçüncü yüzyılda kaleme alındığı düşünülen Codex Regius olarak da bilinen İzlandaca el yazmasına dayandırılan ve yazarı bilinmeyen bir manzumlar dizesi olan bu eser, Viking mitolojisine dair en eski bilgileri içermektedir. Snorri'nin yazıya geçirdiği Nesir Edda'da bahsedilen dizelerin yer aldığı Manzum Edda, Nesir Edda'nın kaleme alındığı dönemden daha önce bilinmesine rağmen, Nesir Edda'dan daha sonra keşfedilmiştir. Günümüze ulaşan en eski yazma on üçüncü yüzyıla ait olmasına rağmen, bahsettiği kimi tarihsel olaylar ve yerler düşünüldüğünde, kronolojik olarak dokuz ile onuncu yüzyıldan daha eskiye gitmediği anlaşılmaktadır. Bazı araştırmacılar ise Manzum Edda'yı Snorri'nin de doğduğu kent olan Oddi'de on ikinci yüzyılda yaşayan bir rahip olan Bilge Sæmundur Sigfússon'a ait olduğunu söylemekte ise de henüz bu iddia kanıtlanamamıştır. (Aðalsteinsson, 1994, s. 120)

Şiirsel Edda'nın iki bölümü şunlardır:

1. Gylfaginning: Nesir Edda'nın da bir bölümü olan Gylfaginning, Şiirsel Edda'da da yer alır. Bu bölümde, İskandinav mitolojisi ve tanrıları hakkında anlatılar ve öyküler yer alır.
2. Skáldskaparmál: Bu bölüm, Şiirsel Edda'nın şiirsel metinlerini içerir. Şiirler, mitolojik figürler ve destanlar hakkında yazılmıştır. Ayrıca, bu bölümde, şairlerin kullanması gereken dil ve edebi teknikler hakkında da bilgiler yer almaktadır.

Şiirsel Edda, İskandinav mitolojisi, şiir ve edebiyatı hakkında önemli bir kaynak olarak kabul edilir.

2.3.5. Nesir Edda

Nazım (Manzum) Edda'ya göre daha yakın bir dönemde yazıya geçirildiği düşünülen Nesir Edda bazı kaynaklarda Genç Edda olarak da anılmaktadır. Bilinen haliyle Nesir Edda, üç kısımdan oluşmaktadır: Gylfaginning, Skáldskaparmál ve Háttatal olarak adlandırılan bu üç kısım bugüne kadar zaman zaman farklı araştırmacılar tarafından İngilizce dışında yerel dillere de çevrilmiştir. Öte yandan

Nesir Edda'nın yazarı tam olarak bilinmemektedir. Çoğunlukla, yazıya geçiren Snorri Sturluson'un eseri sanılsa da aslında Viking halkının ortak mirasıdır. Üçünün bir araya gelip oluşturduğu Nesir Edda esasen Skaldlar için hazırlanmış bir Mitoloji el kitabıdır. (Andr n, 2005, s. 106)

Nesir Edda,  c bölümden oluşur. Bu bölümler Şunlardır:

1. Gylfaginning: İskandinav mitolojisi hakkında birçok öykü ve anlatı içeren bir bölümdür.

Bu bölümde, tanrılar, devler ve diğer mitolojik figürler hakkında bilgiler yer almaktadır.

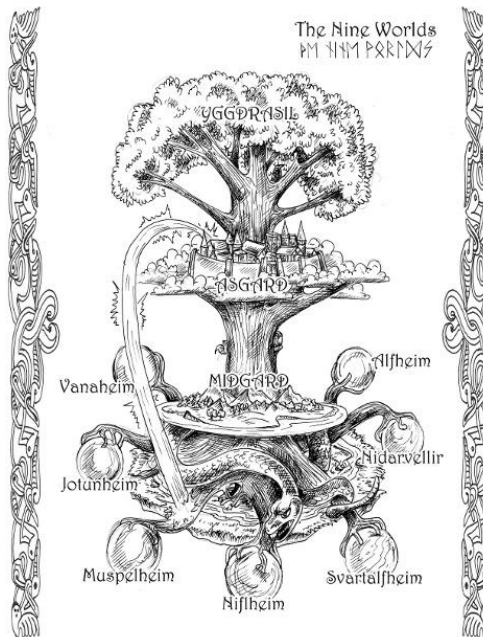
2. Sk ldskaparm l: Bu bölüm, Şairlerin kullanması gereken dil ve edebi teknikler hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca, tanrılar ve kahramanlar hakkında Őiirlerin nasıl yazılması gerektiği de bu bölümde yer almaktadır.

3. H ttatal: Bu bölüm, çeşitli Şiir formlarının nasıl kullanılacağı hakkında bilgi vermektedir. Bu bölüm, Sk ldskaparm l bölümünde verilen bilgilerin uygulanmasını öğretmek için yazılmıştır.

Resim 2 Nesir Edda'nın 1665 Tarihli İlk Kopenhag Baskısının Kapağı

Odin, Heimdallr, Sleipnir ve İskandinav mitolojisinden diğer figürleri gösteren, Nesir Edda'nın geç dönem el yazmasının kapağı.

Resim 3 Yggdrasil Ağacı(Temsili)

2.4.Yggdrasil

Dünya ağacı olarak bilinen Yggdrasil İskandinav Mitolojisinin çeşitli dünyalarını köklerinde bir arada tutan dev ve yaprak dökmeyen ağacıdır. Yggdrasil adı kelimenin tam anlamıyla “Ygg’nin atı” anlamına gelir ve Ygg, Odin’in bilindiği diğer birçok isimden biridir. Bu, Odin’in bilgelik ve rün bilgisi kazanmak için kutsal olarak bir ağaca asıldığı duruma olumlu bir gönderme olabilir (asılanın atı) darağacı gibi. Bir dizi efsanevi yaratığı bir arada tuttuğu söylenir. Bir geyik dallarında oturur bir ejderha ve çok sayıda yılan ayrıca bir sincap, kartal gibi.

Eddalarda, sagalarda ve zaman zaman tarihsel kaynaklarda yer bulan bu dişbudak ağacı

İskandinav Mitolojisine göre evrenin merkezini oluşturmaktadır. Her ne kadar Hıristiyanlaşmanın ardından yazıya geçirilen kaynakların gölgesinde anlamı giderek yozlaştırılmış olsa da İskandinav inancını anlamının temelidir.

Ağaç o kadar geniştir ki efsaneye göre Ragnarök’ta canlı kalacak tek şeydir, Snorri’nin dediği gibi “dalları tüm dünyanın üzerine uzanır ve cennete ulaşır.” Yggdrasil’in üç kökü vardı. Bunlardan bir tanesi Asgard’a gömülüydü; bu kökün altında 3 adet Nam ya da kader tanrıçası tarafından korunan Urd (Kader) Kuyusu yer almaktaydı ve tanrılar her gün konsey için burada toplanırlardı. İkinci kök Jotunheim’a girerdi; bu kökün altında Mimir Kaynağı yer alırdı ve bu kaynağın suları bilgelik getirirdi. Odin bu kaynaktan su içebilmek için bir gözünü kurban etmişti ve tanrıların bekçisi Heimdall’ın Ragnarok esnasın da ihtiyacı olana kadar borusunu orada bıraktığı söylenirdi. Üçüncü kök Niflheim’a giderdi; bu kökün altında Hvergelmir Kaynağı yer alırdı. Burası 11 nehrin başlangıç noktasıydı ve yakınlarında ejderha Nidhogg ve diğer adı verilmeyen yılanlar dişbudak ağacı Yggdrasil’in kökünü kemirirlerdi. Pek çok mitolojide dünyanın merkezinde bir ağaç ya da sütun ya da dağ bulunmaktadır. Daha belirgin bir biçimde , İskandinav mitolojisinde gördüğümüz , bir ağaç ile birbirine bağlanan üç kozmik bölge sembolü aynı zamanda Hint ve Çin Mitolojilerinde de görülmektedir. H. R. Ellis Davidson Yggdrasil hakkında şunları yazmıştır:

Tanrılar, insanlar, devler ve ölümler arasında bir bağ oluşturduğu gerçeği , yukarıya doğru cennete ve aşağıya doğru yeraltına uzanan bir çeşit merdiven olarak görüldüğü anlamına gelmektedir. Bu dünyalar arasında bir yol algısı Şamanist dinlerin inançlarına aşına olan bir durumdur. Yggdrasil'in Şamanist bir yolculuk için kullanılması, Odin'in ölümlerin bilgeliğine ulaşmak amacıyla yan tarafına bir mızrak saplanmış halde 9 gece boyunca gönüllü olarak ağaçta asılı kaldığı ve aslında sincap Ratatosk'un kartal ile yılan arasındaki hakaretleri birbirlerine taşınması, cennet ile cehennemin hem ayrılığını hem de birlikteliğini temsil ediyormuş gibi görülebilir.

Söz konusu dokuz dünyadan ilkinde Ásgarðr denilmektedir ve burada Æsir üyesi tanrılar ve tanrıçalar yaşamaktadır. İkinci dünya olan Álfheimr'de Işık-Elfleri yaşamaktadır. Daha sonra Kara-Elf de denilen Cücelerin dünyası gelmektedir ve Niðavellir olarak anılmaktadır. Fanilerin yaşadığı orta dünyanın adı ise Miðgarðr ve kelime anlamı olarak da zaten Orta-Dünya demektir. Vikingler tüm insanların Miðgarðr'de yaşadıklarına inanmaktadır. Beşinci sırada gelen Jötunheimr ise devlerin dünyasıdır. Daha sonra gelen Vanir üyelerinin dünyası olan Vanaheimr'de de tanrılar ve tanrıçalar yaşamaktadır ancak bunlar Æsir üyesi tanrılar ve tanrıçalar ile giriştikleri savaşı kaybettikten sonra onların arasına katılmıştır. Buz ve kar dünyası olan Niflheimr'den sonra ise Ateş ve Lav Dünyası Múspellsheimr gelmektedir. Múspellsheimr'de yaşayan Surtr daha sonra Ragnarök'te dünyasını terk ederek Æsir'e savaş açacaktır. Dokuzuncu ve son dünya olan Helheimr'de ise kötüler yaşamaktadır. Tüm bu dünyalar göz önüne alındığında coğrafya ve iklimin mitoloji üzerine olan etkisi daha çarpıcı olmaktadır. (Whitbeck, 1918, s. 318)

Dallarından dört tanesinin adı bilinmektedir; Dáinn, Dvalinn, Duneyrr ve Duraþrór. (Manzum Edda, III: 33). Öte yandan bu sayılan dört isim aslında dallar arasında koşturup yapraklarını ısırmakta olan dört atmacanın adı olduğu da söylenmektedir. (Nesir Edda, I: XVI) Üç kökü uzak diyarlara varmaktadır. Bu üç kökten birincisinde Hel, ikincisinde Jöttnar üçüncüsünde ise insanlar yaşamaktadır. (Manzum Edda, III: 31) Yggdrasil'in üç kökü üzerinde durmaktadır; birisi Æsir arasında, diğeri evvelce Ebedi Boşluk olan Buzul-Devler'in

Diyarı'nda, üçüncüsü de Niflheim'de olduğu da söylenmiştir. (Nesir Edda, I: XV)

Yggdrasil'in altında üç norm vardır ve adları Urðr "Kader", Verðandi "Şimdiki" ve Skuld "Gelecek"tir. (I: 19 – 20) Heimdallr ise Yggdrasil'in ışıklı doğasında barınmaktadır (, I: 27) ve belki de bu yüzden Ragnarök'te Gjallar-Horn'u üflemesiyle Yggdrasil bu kadar çok titremiş ve gıcırdamıştır. (Manzum Edda, I: 45)

Odin ile Yggdrasil'in bağlantısı da ilginçtir. Yggdrasil'in adının Odin'in Atı ya da Yaşam Ağacı olabileceği öne sürülmüşse de am olarak kanıtlanamamıştır. (Rusu, 2008, s. 91) Odin ise kendisiyle açıklanan bu ağaçta kendi kendisine kendisini adadığını söylemiş ve dokuz gün ve gece boyunca aç susuz bu ağaçta sallandığını söylemiştir. (Manzum Edda, VI: 138) İnsanlar âlemi Miðgarðr ile tanrılar âlemi Ásgarðr'ı birbirine bağlayan Bifröst köprüsü yıkılınca Odin Thor'dan her gün Körmt ve Örm'tü geçerek Yggdrasil'in köklerin üzerine oturmasını ister. (Manzum Edda, III: 29) Yggdrasil'in dalları arasında bir de kartal oturmaktadır. Burada yaşayan bu kartal birçok şeyi oradan gözlemekte ve olaylara müdahale etmektedir. Ayrıca yine bu kartalın gözleri arasında Vedrfölnir isimli bir atmaca beklemektedir. Ratatöskr isimli bir de sincap, Yggdrasil'in gövdesinde bir aşağı bir yukarı koşarak, kartal ile Nídhöggr arasında kiskanılacak sözler taşımaktadır. (Nesir Edda, I: XVI)

Odin ile Yggdrasil'in bağlantısı da ilginçtir. Yggdrasil'in adının Odin'in Atı ya da Yaşam Ağacı olabileceği öne sürülmüşse de am olarak kanıtlanamamıştır. (Rusu, 2008, s. 91) Odin ise kendisiyle açıklanan bu ağaçta kendi kendisine kendisini adadığını söylemiş ve dokuz gün ve gece boyunca aç susuz bu ağaçta sallandığını söylemiştir. (Manzum Edda, VI: 138) İnsanlar âlemi Miðgarðr ile tanrılar âlemi Ásgarðr'ı birbirine bağlayan Bifröst köprüsü yıkılınca Odin Thor'dan her gün Körmt ve Örm'tü geçerek Yggdrasil'in köklerin üzerine oturmasını ister. (Manzum Edda, III: 29) Yggdrasil'in dalları arasında bir de kartal oturmaktadır. Burada yaşayan bu kartal birçok şeyi oradan gözlemekte ve olaylara müdahale etmektedir. Ayrıca yine bu kartalın gözleri arasında Vedrfölnir isimli bir atmaca beklemektedir. Ratatöskr isimli bir de sincap, Yggdrasil'in gövdesinde bir aşağı bir yukarı koşarak, kartal ile Nídhöggr arasında kiskanılacak sözler taşımaktadır. (Nesir Edda, I: XVI)

Resim 4 Kopenhag National Museum (Çalış,2023)

2.5.Yaratılış

Başlangıçtan önce hiçbir şey yoktu — yer yok, gök yok, yıldız yok, gökyüzü yok: sadece şekilsiz ve şekilsiz sis dünyası ve her zaman yanan ateş dünyası. Kuzeyde karanlık dünya olan Niflheim vardı. Burada on bir zehirli nehir sisin içinden geçiyor, her biri hepsinin merkezinde aynı kuyudan fişkırtıyor, Hvergelmir adı verilen kükreyen girdap. Niflheim soğuktan daha soğuktü ve her şeyi gizleyen bulanık sis ağır bir şekilde asılıydı. Gökyüzü sis tarafından gizlendi ve yer soğuk sis tarafından bulutlandı. Güneyde Muspell vardı. Muspell ateşti. Oradaki her şey parladı ve yandı. Muspell, Niflheim'in gri olduğu yerde aydınlıktı, sis dünyasının donduğu yerde erimiş lavdı. Kara, demirci ateşinin kükreyen sıcakıyla alev alev yanıyordu; ne sağlam bir yer, ne de gökyüzü vardı. Kıvılcımlardan ve fişkıran ısıdan, erimiş kayalardan ve yanan közlerden başka bir şey yok. Muspell'de, sisin ışığa dönüştüğü, toprağın bittiği alevin kenarında, tanrıların önünde var olan Surtr duruyordu. Şimdi orada duruyor. Alevli bir kılıcı var ve köpüren lav ve dondurucu sis onun için birdir. Dünyanın sonu olan Ragnarok'ta ve ancak o zaman Surtr'un görevinden ayrılacağı söyleniyor. Alevli

kılıcıyla Muspell'den çıkacak ve dünyayı ateşle yakacak ve tanrılar tek tek onun önüne düşecek.

Yaratılış ile ilgili Eddalarda geçen ilk cümle şöyledir: “dünya şekle gelmeden birçok çağlar önce Niflheimr (Kara Dünya) yaratılmıştı, onun orta yerinde Hvergelmir olarak bilinen kurullarını topladıklarına inanılmaktadır. Yggdrasil’in dalları arşa kadar uzanmaktadır.

Muspell ve Niflheim arasında bir boşluk, biçimsiz, hiçliğin boş bir yeri idi. Sis dünyasının nehirleri, “esneme boşluğu” olan Ginnungagap adı verilen boşluğa aktı.” Ölçünün ötesinde zamanla, ateş ve sis arasındaki bölgedeki bu zehirli nehirler yavaş yavaş katılaşıp devasa buzullara dönüştü. Boşluğun kuzeyindeki buz donmuş sis ve dolu topraklarıyla kaplıydı, ancak buzulların ateş ülkesine ulaştığı güneyde, Muspell'den gelen közler ve kıvılcımlar buzla buluştu ve alev topraklarından gelen ılık rüzgarlar havayı buzun üzerinde yumuşak ve yumuşak hale getirdi. bahar günü kadar rahat.

Uzaktayken Muspell'in alevlerini ve Niflheim'ın karanlığını gördüler, ama her yerin onlar için ölüm olacağını biliyorlardı. Kardeşler, ateş ve sis arasındaki engin boşluk olan Ginnungagap'ta sonsuza dek mahsur kaldılar. Hiçbir yerde olmayabilirdiler. Deniz, kum, çimen, kaya, toprak, ağaç, gökyüzü, yıldız yoktu. O zamanlar dünya, cennet ve yer yoktu. Boşluk hiçbir yerde yoktu: sadece yaşamla ve varoluşla doldurulmayı bekleyen boş bir yerdi. Her şeyin yaratılış zamanıydı. Ve, Vili ve Odin birbirlerine baktılar ve Ginnungagap'ın boşluğunda ne yapılması gerektiğinden bahsettiler. Evrenden, yaşamdan ve gelecekte bahsettiler. Odin, Vili ve Ve dev Ymir'i öldürdüler. Yapılması gerekiyordu. Dünyaları yaratmanın başka yolu yoktu. Bu her şeyin başlangıcıydı, tüm yaşamı mümkün kılan ölümdü. Büyük devi bıçakladılar. Ymir'in cesedinden düşünülemez miktarlarda kan fişkırdı; deniz kadar tuzlu, okyanuslar kadar gri kan pınarları o kadar ani, o kadar güçlü ve o kadar derin bir selde fişkırdı ki tüm devleri süpürüp boğdu. (Sadece bir dev, Ymir'in torunu Bergelmir ve karısı, onları bir tekne gibi taşıyan tahta bir kutuya tırmanarak hayatta kaldı. Bugün gördüğümüz ve korktuğumuz tüm devler onların soyundan geliyor.) Odin ve kardeşleri toprağı Ymir'in etinden yaptılar. Ymir'in kemikleri dağlara ve

kayalıklara yığıldı. Kayalarımız ve çakıllarımız, gördüğünüz kum ve çakıllar: Bunlar Ymir'in dişleriydi ve Ymir'le savaşlarında Odin, Vili ve Ve tarafından kırılıp ezilen kemik parçalarıydı. Dünyaları kuşatan denizler: bunlar Ymir'in kanı ve teriydi. Gökyüzüne bak: Ymir'in kafatasının içine bakıyorsun. Geceleri gördüğünüz yıldızlar, gezegenler, tüm kuyruklu yıldızlar ve kayan yıldızlar, bunlar Muspell'in ateşlerinden çıkan kıvılcımlar. Gündüzleri gördüğünüz bulutlar? Bunlar bir zamanlar Ymir'in beyniydi ve şimdi bile hangi düşünceleri düşündüklerini kim bilebilir.

Dünya düz bir diskdir ve deniz çevreyi çevreler. Devler dünyanın kenarlarında, en derin denizlerin yanında yaşarlar.

Devleri uzak tutmak için Odin, Vili ve Ve, Ymir'in kirpiklerinden bir duvar ördüler ve onu dünyanın ortasına yerleştirdiler. Duvarın içindeki yeri Midgard olarak adlandırdılar. Midgard boştu. Topraklar güzeldi, ama kimse çayırlarda yürümedi ya da berrak sulara avlanmadı, kimse kayalık dağları keşfetmedi ya da bulutlara bakmadı. Odin, Vili ve Ve bir dünyanın yaşanana kadar bir dünya olmadığını biliyorlardı. Yüksekten alçaktan dolaşıp insanları aradılar ve hiçbir şey bulamadılar. Sonunda, denizin kenarındaki kayalık kiremitte, gelgitlerde orada yüzen ve karaya atılan, denize atılmış iki kütük buldular.

İlk kütük bir dişbudak kütüğüydü. Dişbudak ağacı esnek ve yakışıklıdır ve kökleri derine iner. Ahşabı iyi oyulur ve bölünmez veya çatlamaz. Dişbudak ağacı iyi bir alet sapı veya mızrak shaftı yapar. Sahilde birincisinin yanında, neredeyse dokunacakları ilk kütüğe o kadar yakın buldukları ikinci kütük, karaağaç ağacından bir kütüktü. Karaağaç zariftir, ancak ahşabı en sert tahtalara ve kirişlere dönüştürülecek kadar serttir; karaağaç ağacından güzel bir ev veya salon inşa edebilirsiniz. Tanrılar iki kütüğü aldı. Kütükleri, kumun üzerinde, insanların yüksekliğinde dik olacak şekilde kurdular. Odin onları tuttu ve tek tek onlara hayat verdi. Artık bir kumsalda ölü kütükler değillerdi: şimdi yaşıyorlardı. Vili onlara irade verdi; Onlara zeka ve sürüş verdi. Şimdi hareket edebiliyorlardı ve isteyebiliyorlardı. Kütükleri oydu. Onlara insanların şeklini verdi. İşitsinler diye kulaklarını, görsünler diye gözlerini, konuşsunlar diye dudaklarını oydu. İki kütük sahilde duruyordu, iki çıplak insan. Birini erkek cinsel organıyla, diğerini dişle oymuştu. Üç kardeş, kadın

ve erkeğe, kendilerini örtmeleri ve sıcak tutmaları için, dünyanın kenarındaki kumsaldaki soğuk deniz spreğinde giysiler yaptılar. Her şeyden önce isim yaptıkları iki kişiye isim verdiler: Ask dedikleri adam veya Dişbudak Ağacı; Embla dedikleri kadın veya Karaağaç. Ask ve Embla hepimizin babası ve annesiydi: Her insan hayatını ebeveynlerine, ebeveynlerine ve onlardan önceki ebeveynlerine borçludur. Yeterince geriye git ve her birimizin ataları Ask ve Embla'ydı. Embla ve Ask, tanrıların Ymir'in kirpiklerinden yaptıkları duvarın arkasında güvende Midgard'da kaldılar. Midgard'da devlerden, canavarlardan ve atıklarda bekleyen tüm tehlikelerden korunan evlerini yaparlardı. Midgard'da çocuklarını huzur içinde yetiştirebilirlerdi. Bu yüzden Odin'e tüm baba denir. Çünkü o tanrıların babasıydı ve büyükanne ve büyükbabalarımızın büyükanne ve büyükbabalarına hayat nefesi verdiği için. Tanrı ya da ölümlü olsak da, Odin hepimizin babasıdır.(Gaimann,s.25-30).

2.6.Tanrılar ve Tanrıçalar

Viking mitolojisindeki bir diğer panteon da Vanir'dir. Vanir'deki tanrılar doğum, bilgelik, doğa olayları, büyü ve gelecek-görüsü gibi güçler ile ilişkilendirilmektedir. Vanir üyeleri Vanaheimr'de yaşamaktadır. Æsir ile Vanir arasında yaşanan savaştan sonra Vanir Æsir'in bir alt kolu olmuş, zaman zaman da Vanir üyeleri Æsir üyeleri gibi sayılmıştır. Njörðr, Freyr ve Freyja Vanir üyeleri arasında en önde gelenleridir. Viking coğrafyası hakkında bizlere ilk bilgileri aktaran Adamus Bremensis Vikinglerin tanrılarına nasıl ibadet ettiğini de kaydetmiştir. Ona göre Vikingler, Veba veya kıtlık tehdidinde Thor'a, savaş tehdidinde Odin'e, evlilik kutlamalarında ise Freyr'e adak olarak şaraplar dökmektedir. (Adamus Bremensis, IV:27)

Vikingler üzerine elimizdeki en eski yazılı kaynak olan Adamus Bremensis'e göre; Viking mitolojisinin en büyükleri tanrısı Thor'dur ve onun ikin yanında Odin ve Freyr'in olduğu üçlü bir yapı söz konusudur. Adamus'un ünlü eseri "Hamburg Kilisesi Piskoposları Tarihi" Gesta Hammaburgensis ecclesiae pontificum'da kaydettiğine göre Thor, hava olaylarına hükmetmektedir, gök gürültüsünü ve şimşegi yönetmektedir, rüzgarları ve yağmurları, iyi havayı ve ekinleri. Odin ise, ki en korkuncudur Adamus'a göre, savaşı ve düşmanlara karşı insanlara kuvveti

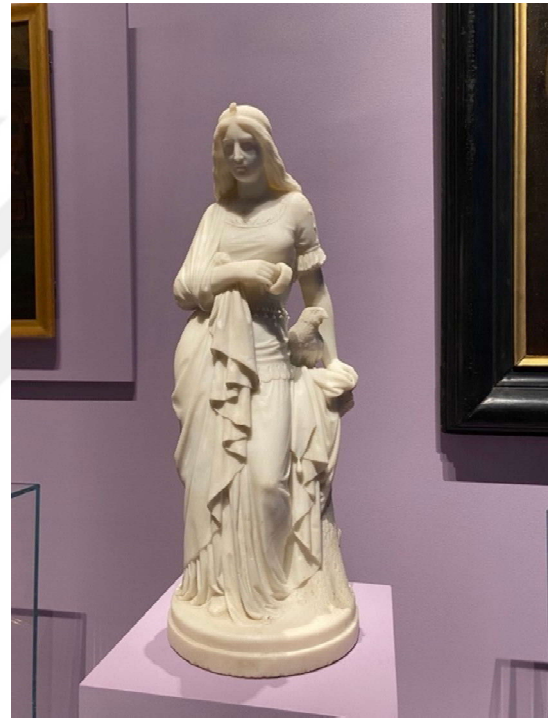
bahşetmektedir. Adamus Freyr'in ise fanilere barışı ve zevkleri ihsan ettiğini söylemiştir. Adamus Gesta'sında ayrıca Odin'i Romalıların Mars'ı yapma âdeti gibi silahlı yapmak gibi bir âdeti olduğunu da söylemiştir. Thor asasıyla; ona göre,

Jupiter'i andırmış ama Vikinglerin yine de takdire şayan cesaretleri nedeniyle ölümsüzlük vakfettikleri kahramanlarına da tapındığını söylemeden geçememiştir. (Adamus Bremensis, IV: 26)

Resim 5 . (Çalış,2023)

(National Museum Stockholm)

Resim 6. Çalış,2023)

(National Museum Stockholm)

“Tanrıların Tümü” ya da “Tümünün Tanrısı” anlamına gelen Alfödr ismiyle başat tanrı Odin'dir. Sadece Viking Mitolojisinde değil aynı zamanda Germen ve Sakson mitolojilerinde de en çok saygı duyulan en büyük tanrı Odin (Norse dilinde Óðinn)'dir. Adının etimolojik kökeni birçok araştırmacı tarafından hiddet, öfke ve hitabet gibi kavramlar ile açıklanmaktadır. Viking kaynaklarında ise Odin'in adı saygıyla anılır ve çoğunlukla çeşitli nitelendirmeler ile onurlandırılır. Taşlardan ve

devlerden var olduğuna inanılan Odin, Frigg ile eşleşmiş ve diğer tüm tanrılar bu ikiliden türemiştir. Odin tüm dünyayı yönetir ve kadir-i mutlak bir güce sahiptir. Bilgeliliğin ve bilginin kaynağı olarak görülür. (Lindow, 2001, s. 55)

2.7.Din

İskandinavların inançları genel olarak "pagan" diye adlandırılabilir. Bu inanç sistemi, çoğunlukla İskandinav mitolojisi ve tanrılarına dayanır. İskandinav pagan inancı, Odin, Thor, Freyja, Loki ve diğer tanrılar gibi birçok tanrı ve tanrıçayı içerir. İnançlarında doğa, hayvanlar ve mitolojik yaratıklar önemli bir yere sahipti. İskandinavlar, yaşadıkları çevreye saygı gösterirlerdi ve doğal dünyanın dengesini korumanın önemini vurguluyorlardı. İskandinav pagan inancı, Hristiyanlığın bölgeye yayılmasıyla yavaş yavaş ortadan kalkmaya başladı. Hristiyanlık, İskandinavya'da 10-11. yüzyıllarda kabul edilmişti ve uzun bir süreç gerektirmiştir. Bu süreç, İskandinavya'nın tarihteki en büyük zihinsel ve toplumsal değişimini temsil etmektedir ve siyaset, toplum, ekonomi, sanat, cinsiyet ilişkileri gibi pek çok alanda etkili olmuştur. Hristiyan öncesi bir dünya sistemi, hayat ve ölüm sonrası inançlar da dahil olmak üzere, tamamen değiştirilmiş ve yerine yeni bir Hristiyan dünya sistemi getirilmiştir. İskandinavya, Hristiyanlaşarak bir anlamda Kıta Avrupası kültür ortamına da dahil olmuştur ve Viking Çağı boyunca maddi ve manevi açıdan Kıta Avrupası'nın etkisinde kalmıştır. İskandinav kültürü, Viking Çağı sona erdiğinde, Avrupa kökenli birçok önemli kültürel modeli benimsemiş durumdaydı ve birçok bakımdan Batı ve Orta Avrupa kültürünün bir versiyonu haline gelmişti. Bu yakınlaşma, yüksek ve geç Ortaçağda da devam etmiştir. İskandinavya'nın Hristiyanlaşması, geleneklerini, inançlarını ve sanatını hemen terk etmemiştir. Aksine, geleneksel "Rün" yazıtları gibi kadim gelenekler, Hristiyan motiflerle harmanlanarak yeni bir forma dönüştü. Yine de, bazı modern paganlar İskandinav inançlarına dayalı bir din uygulamaktadırlar. İskandinavlar ve pagan inanışları, İskandinav mitolojisi ve destanları aracılığıyla günümüze kadar ulaşan zengin bir kültürel miras bırakmıştır. İskandinav mitolojisi, tarih, edebiyat, sanat ve popüler kültür gibi birçok alanda hala etkisini sürdürmektedir. İskandinavları Hristiyanlaşması ise yaklaşık 10. yüzyılın ortalarından itibaren başlamıştır. Hristiyanlık, o dönemde İskandinav bölgesine doğudan yayılmıştı ve İskandinavlarla ilk temaslar, ticari ilişkiler ve askeri seferlerle

başlamıştı. Ancak, İskandinavlar, Hristiyanlığı benimsemek konusunda isteksizdiler ve pagan inançlarını savunmaya devam ettiler. Hristiyanlığın İskandinav bölgesine yayılması, özellikle Norveç ve İsveç gibi ülkelerde, kralların ve soyluların Hristiyanlığı benimsemesiyle hızlandı. Özellikle Norveç Kralı Olaf Tryggvason, Hristiyanlığı yaymak için yoğun bir çaba harcadı ve bazı pagan törenleri yasakladı. Ayrıca, İskandinavlarla yaptığı savaşlarda, savaş esirlerini Hristiyanlaştırmaya çalıştı. İskandinavların Hristiyanlaşması, yavaş ve uzun bir süreçti ve bu süreçte pagan inançları ve Hristiyanlığın bazı öğretileri bir arada yaşamıştı. Özellikle, bazı Hristiyan din adamları, pagan inançlarını Hristiyanlığa uyarlama yoluna gitmişlerdir. Bu nedenle, İskandinavların Hristiyanlaşması, tam bir dini dönüşüm olmaktan çok, iki farklı inanç sistemi arasında bir uyum sağlama süreci olarak görülebilir. İskandinavların Hristiyanlaşması, Orta Çağ'ın sonlarına doğru tamamlanmıştır. Ancak, İskandinav mitolojisi ve pagan inançları, bu sürecin ardından da bazı halk inançları ve gelenekleri aracılığıyla hayatta kalmıştır.

Günümüzde, İskandinav mitolojisi ve pagan inanışları, kültür, sanat, edebiyat ve popüler kültür gibi birçok alanda hala etkisini sürdürmektedir.(Petre,1975,Byock, 2005, Mccoy,2016)

2.8.Ragnarok

Edda ve skald şiirlerinin her yerinde, hatta kimileyin elinizdeki kitapta, Odin'in seçkin ve tecrübeli savaşçılardan kurulu bir ordu toplayarak savuşturmaya çalıştığı büyük bir beladan söz edilmektedir. Bu bela, *Ragnarok'tur*. Ragnarok sözcüğü bileşik bir sözcüktür. Sözcüğün birinci ögesi olan *ragna-*, önceki sayfalarda tanrıların düzenleyici güçler olarak anıldıklarını dile getirirken değinmiş olduğum *reginn* sözcüğünün iyelik eki almış çoğul halidir. Sözcüğün ikinci ögesi olan *-rok* ise 'harikalar, yazgı, kıyamet' anlamına gelmektedir. Bu yüzden, Ragnarok sözcüğü tam olarak 'tanrıların harikaları/yazısı' anlamına gelmektedir. Fakat sözcüğün ikinci ögesi, 'alacakaranlık' anlamına gelen çok daha eski bir sözcük olan *Røkkr* ile karışmıştır. İşte Wagner'in yaptığı bu yüzden 'tanrıların alacakaranlığı' anlamına gelen *Götterdämmerung* adını taşımaktadır. Tanrılar, Ragnarok'un kendileri için kaçınılmaz bir son olduğunu bilirler, zira yapılacak olan son savaşta yenilecekleri onlara önceden

haber verilmiştir. Fakat buna rağmen, savaşa hazırlanmaya devam ederler. İskandinav tanrılarının büyüklüğünün, işte bu kaçınılmaz yazgıya boyun eğmeyi reddetmelerinden ileri geldiği dile getirilir. Son savaş hakkında birçok şiirde anıştırmalar bulunmakla birlikte, bu mücadelenin ayrıntılarını öğrenebileceğimiz asıl kaynak yine bizzat *Voluspá* şiiridir. Snorri, son savaşın öyküsünü, *Voluspá* şiirinin bıraktığı yerden devralıp serbestçe alıntılar ve yorumlayarak devam ettirir. Bu dünyanın göreceği son çağ, dehşet verici alametlerle başlayacaktır. Önce 'korkunç kış' anlamına gelen *fimbulvert* yaşanacaktır. Bu kış çok çetin ve uzun geçecektir; "arada tek yaz mevsimi bile yaşanmadan üç kış arka arkaya gelecektir". Kavga gürültü, adeta salgın bir hastalık gibi dünyayı saracak, İskandinav toplumunda son derece önemli bir yere sahip olan aile kurumu dahi çatırdayacak, aile içi anlaşmazlıklar alıp başını gidecektir. Bu yüzden ahlaksal bağlar da çözülmeye başlayacak ve işte ondan sonra tam anlamıyla bir yıkım çağı yaşanacaktır:

Savaş baltalarının, kılıçların, kırılmış kalkanların konuşacağı, Ve fırtınaların kopacağı, kurtların saldıracağı bir çağ başlayacak, İnsanların çağı sona ermeden hemen önce.(Page,s120)

Resim 7 National Museum Stockholm(Çalış,2023)

2.9.Runik Taşları

Taşların insan hayatında çok önemli bir yeri vardır. Tabiatın parçası olması barınmadan, doğuma, ölüme kadar bir çok yerde karşımıza çıkmaktadır. Tarihi de taşlardan öğreniyoruz. Tapınma dışında muska, tılsım vb. olarak kullandığını bilmekteyiz. Runikler de dikili taşlar olarak bilinmektedir. Dikilen ilk runiklerin deniz aşırı ölen Vikingler için dikildiği kaynaklardan öğrenilmekte. Günlük hayatla ilgili de dikili taşlar karşımıza çıkmaktadır. Ama genelde İskandinav bölgelerinde dikilmiş yazıtların birilerinin anısına dikildiği düşünülmüştür. Pek çok run taşının kilise çevresinde olduğu da bilinmektedir. Bu duruma göre kilisenin olduğu yere mi taşların yapıldığı yoksa taşların bulunduğu yer olduğu için kilisenin mi bu taşların olduğu yere inşa edildiği bilinmemektedir. Toplumdaki konumlarına göre taşların estetik açıdan farklılaştığı biliniyor. Vikinglerin de runik taşları sık sık kullandığını biliyoruz. Bu taşlar, genellikle önemli kişilerin mezar taşları olarak kullanılmıştır ve üzerlerine runik yazıtlar kazılmıştır. Bu yazıtlar, ölen kişinin adı, ölüm tarihi ve bazen de aile ilişkileri hakkında bilgi vermektedir. Zamanla gündelik eşyalara da yansımıştır. Ayrıca eskiden erkekler anısına yapılırken sonrasında kadınlar için de yapıldığı kayıtlara geçmiştir.

Runik yazıtların bulunduğu taşlar, sınır taşları ve yol işaretleri olarak da kullanılmıştır. Bazı runik taşlar ise, ticari amaçlar için kullanılmıştır ve üzerlerinde malzemelerin fiyatları veya satıcının adı gibi bilgiler yer almıştır. Viking döneminden sonra taşlar hep aynı şekilde dikilmiştir. Yani ölen kim, kim onun anısına diktirmiş, herhangi bir seyahat yapmış mı gibi durumlar ve o kişinin anısına yapılan dualar. Ayrıca Hıristiyanlık geldikten sonra yazıtlarda bu hıristiyandır ya da değildir tarzında net bir şekilde belirtilmiştir. Runik yazıtların okunması ve anlaşılması ise, Viking dili ve kültürü hakkında daha fazla bilgi edinmek isteyenler için önemli bir araştırma alanıdır. Bununla birlikte, runik yazıtların okunması zordur ve bu alanda uzmanlaşmış kişiler tarafından yapılmalıdır. Alfabe çevrilese bile anlamlandırılması oldukça zordur. Bu taşlarla ilgili bilgileri genelde etrafında bulunan kilise arşivlerinden almaktayız.

Tezimi yazarken oldukça fazla yararlandığım bir veri tabanı bulunma ismi RUNOR. Uppsala Üniversitesi tarafından yapılmış bu uygulama sayesinde bölgede olmanız durumunda etrafınızda run taşı olup olmadığını, taşların tarihini, ismini, hikayesini görebiliyorsunuz. Bu arayüz bütün nordik yazıtlarını içermektedir. Yaklaşık 7000 yazıt olduğunu düşünülmektedir.

İsveç'de Runik Yazıtlar:

1. Östergötland Stili: Bu stil, İsveç'in güneydoğusunda kullanılan bir runik yazı stili olarak ortaya çıkmıştır. Östergötland stili, 3. yüzyıldan 5. yüzyıla kadar kullanılmıştır ve genellikle taşlar ve diğer yüzeyler üzerine kazınmıştır.
2. Uppland Stili: Uppland stili, İsveç'in orta kesiminde kullanılan bir runik yazı stili olarak ortaya çıkmıştır. Bu stil, 11. yüzyıla kadar kullanılmıştır ve genellikle taş bloklar üzerine kazınmıştır.
3. Gotland Stili: Gotland stili, İsveç'in güneydoğusunda, Gotland adasında kullanılan bir runik yazı stili olarak ortaya çıkmıştır. Bu stil, 11. yüzyıla kadar kullanılmıştır ve genellikle taş bloklar üzerine kazınmıştır.

Danimarka'da Runik Yazıtlar:

1. Jelling Stili: Jelling stili, Danimarka'nın Jelling bölgesinde kullanılan bir runik yazı stili olarak ortaya çıkmıştır. Bu stil, 10. yüzyıla kadar kullanılmıştır ve genellikle taş bloklar üzerine kazınmıştır.
2. Ringerike Stili: Ringerike stili, Danimarka'nın Ringerike bölgesinde kullanılan bir runik yazı stili olarak ortaya çıkmıştır. Bu stil, 11. yüzyıla kadar kullanılmıştır ve genellikle taş bloklar ve ahşap nesnelere üzerine kazınmıştır.
3. Urnes Stili: Urnes stili, Danimarka'nın Urnes bölgesinde kullanılan bir runik yazı stili olarak ortaya çıkmıştır. Bu stil, 11. yüzyıla kadar kullanılmıştır ve genellikle ahşap nesnelere üzerine kazınmıştır.

(National Museum Copenhagen arşiv)

Bu stiller, İsveç ve Danimarka'daki runik yazıtların gelişiminde önemli bir rol oynamıştır ve günümüze kadar birçok örnekleri korunarak gelmiştir.

Maalesef tam olarak hangi runik yazıtın Runston stili olarak adlandırıldığını bilemiyorum. Ancak Runston stili, İsveç'in Uppland bölgesindeki runik yazıtlar için kullanılan bir terimdir.

Uppland stili, İsveç'in orta kesimindeki Uppland bölgesinde gelişmiş bir runik yazı stili olarak kabul edilir. Bu stil, 11. yüzyıla kadar kullanılmıştır ve genellikle taş bloklar üzerine kazınmıştır. Uppland stili, diğer runik yazı stillerinden farklı olarak dikdörtgen şeklindeki harfler ve karmaşık çizgiler içeren bir yazı stili olarak tanınır.

Uppland stili yazıtlar, genellikle Viking dönemi savaşçılarına ve liderlerine, hatta İskandinavya kral ve kraliçelerine ait anıtlar olarak düşünülür. Bu yazıtlar, İsveç'in tarihi ve kültürel mirası açısından önemlidir ve hala birçok örneği korunarak günümüze kadar gelmiştir.

İsveç ve Danimarka'daki runik yazıtların üzerinde birçok farklı motif bulunmaktadır. Bu motifler genellikle doğal ve mitolojik unsurlardan, hayvan figürlerinden ve insan figürlerinden oluşur. İşte İsveç ve Danimarka'daki runik yazıtların üzerinde sıkça görülen motiflerden bazıları:

1. Drakkar: Viking gemisi olan drakkar, İsveç ve Danimarka'daki runik yazıtların üzerinde sıkça görülen bir motif olarak karşımıza çıkar. Bu motif, denizcilik ve savaşçılıkla ilişkilidir.
2. Hayvan Figürleri: Runik yazıtların üzerinde sıkça görülen diğer motifler arasında hayvan figürleri bulunur. Özellikle yılan, ejderha, kurt, aslan ve kuş figürleri sıklıkla kullanılır. Bu motifler, genellikle mitolojik ve doğal unsurlarla ilişkilendirilir.
3. Tanrı ve Tanrıçalar: İskandinav mitolojisindeki tanrılar ve tanrıçalar, İsveç ve Danimarka'daki runik yazıtların üzerinde de sıkça yer alır. Örneğin, Odin, Thor ve Freyja gibi tanrılar ve tanrıçaların isimleri ve sembolleri runik yazıtlarda kullanılır.
4. Geometrik Desenler: Runik yazıtların üzerinde ayrıca geometrik desenler de sıkça görülür. Özellikle daireler, üçgenler, çizgiler ve noktalar gibi basit şekiller kullanılır.
5. İnsan Figürleri: Runik yazıtların üzerinde insan figürleri de yer alır. Özellikle savaşçılar, liderler ve aile üyeleri gibi insanların portreleri ve figürleri kullanılır.

(Stockholm National Museum Arşiv)

Bu motifler, İsveç ve Danimarka'nın kültürel ve tarihi mirasının önemli bir parçasıdır ve runik yazıtların güzelliklerine ve zenginliklerine katkıda bulunur.

Runsten, İsveç'in Uppland bölgesinde bulunan, Viking dönemine ait taş yazıtlarına verilen genel bir isimdir. "Run" kelimesi, yazıtların üzerinde kullanılan runik alfabeden, "sten" ise İsveççe "taş" anlamına gelir. Runstenler, genellikle anıt amaçlı olarak yapılmıştır ve Viking dönemi İsveç toplumunun kültürel ve tarihi mirasının önemli bir parçasıdır.

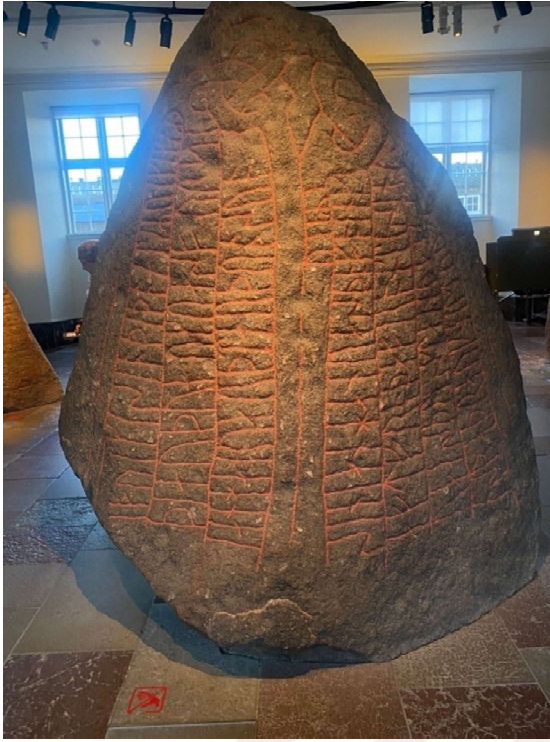
Runstenlerin en belirgin özelliği, üzerlerinde kullanılan runik yazılar ve figürlerdir. Bu yazılar ve figürler, İskandinav mitolojisi ve doğal unsurlarla sık sık

ilişkilidir. Bununla birlikte, bazı runstenlerde sadece metin veya sadece figürler yer alabilir.

Runstenler, genellikle dikdörtgen şeklinde ve büyük boyutlarda taş bloklar üzerine kazınmıştır. Bu taş blokları, genellikle toplumun liderleri, savaşçıları veya tanrıları gibi önemli figürlerin anısına dikilir. Bazı runstenler, hem İsveççe hem de diğer İskandinav dillerinde yazılmıştır ve İskandinav dil ve edebiyatının gelişmesine de katkıda bulunmuştur.

Bugün, Uppland bölgesinde yaklaşık 1.000'den fazla runsten bulunmaktadır ve bunların birçoğu turistler tarafından ziyaret edilebilecek şekilde korunmaktadır. Runstenler, İsveç ve İskandinav tarihinin önemli bir parçasıdır ve bu topraklardaki Viking kültürüne dair önemli ipuçları sunarlar.

Rün yazıları, Vikinglerin kullandığı bir yazı biçimi olarak birçok alanda kanıt sunarak hukuk pratiklerinden toplumsal tarihe, dinî inançlardan isimlendirme örüntülerine kadar geniş bir yelpazede bilgi sağlar. Bu taşlar, kilise kurumunun yayılması ve yerleşmesi için kullanıldığı dönemde, İskandinav süslemeleri ve motifleriyle birleştirilerek İskandinav kültürüne entegre edildi. Bu birleştirme, Hristiyanlığı İskandinav kültürüyle zenginleştirirken temel değerlerini korumaya yardımcı oldu. İskandinav süslemelerinin kullanımı, geleneksel dünya görüşüne ve efsanelere referanslar yaparak karşılaştırmalar yapılmasını kolaylaştırdı. Bu da, Hristiyanlık inancının İskandinav kültürü ve kimliğiyle uyumlu hale getirilmesine yardımcı oldu.

**Resim 8 (Çalış,2023)
Copenhagen(Çalış,2023)**

**Resim 9 National Museum
Copenhagen(Çalış,2023)**

2.10.Runik ve Futhark Alfabeti

Futhark, runik alfabenin eski İskandinav versiyonudur. Yani futhark, runik alfabenin bir türüdür. Ancak, runik alfabenin diğer versiyonları da mevcuttur. Örneğin, İskandinavya dışındaki yerlerde kullanılan farklı runik alfabeler de vardır.

Futhark, MÖ 2. yüzyıldan MS 11. yüzyıla kadar kullanılmıştır ve İskandinavya'nın Viking dönemi boyunca yaygın olarak kullanılmıştır. Futhark, runik alfabenin belirli bir dönemine ve coğrafi bölgesine atıfta bulunur. Futhark, 16 harften oluşur ve her harf bir sesi veya ses grubunu temsil eder. Bunlar, modern İngiliz alfabesi harflerine benzer şekillerdedir, ancak bazılarında ekstra çizgiler veya noktalar eklenmiştir. (Page, R. I., & Parsons, D. (eds.). (2006). *Runes and Runic Inscriptions: Collected Essays On Anglo-Saxon and Viking Runes.*

Boydell & Brewer Ltd.)

Bununla birlikte, runik alfabe, farklı dönemlerde ve coğrafi bölgelerde farklı şekiller almıştır ve futhark sadece bir versiyonudur. Bu nedenle, runik alfabe ve futhark birbirine yakın ancak farklı kavramlardır.

Runik harfleri, İskandinav halkları tarafından kullanılan bir yazı sistemi olup, M.Ö. 150'den önceye kadar dayanmaktadır. Vikinglerin İskandinavya'da ve İngiltere, İzlanda ve Grönland gibi yerlerdeki runik taşları, arkeolojik çalışmalar için önemli bir kaynak oluşturmaktadır.

950 ve 1100 yıllarında en çok yapılmıştır. Runik yerleştirmeleri 4. Ve 5. Yy ortaya çıkmıştır. Çoğunlukla da İsveç ve Danimarka'da dikilmiştir. 3000 taş 6000 civarı yazıt bulunmaktadır.

Runik yazıtlar, genellikle taşlar, kemikler, ağaç kabukları veya metal plakalar üzerine kazınmıştır. Bu yazıtların okunuşu ve anlamı uzun bir süre boyunca kaybolmuştu ve ancak sonradan yeniden keşfedildi. Günümüzde runik yazıtların çoğu, tarihi ve mitolojik konulara ilişkin bilgiler içermektedir.

Resim 10 Swedish History Museum(Çalış,2023)

Resim 11 Uppsala (Çalış,2023)

Büyük bir kaya olduğunu görmekteyiz. Futhark Alfabesiyle işlenmiş Run döngüsü dikkat çekici şekilde bulunmakta. Arabesk motifli olarak adlandırılan motif tarzı kullanılmıştır.

Ejderha motifi de denilmekte. Yılan başlarını ve haç işaretini görüyoruz.

Resim 12 National Museum Copenhagen (Çalış,2023)

Taşın dalgalı üst kısmı boyunca bir şerit halinde run döngüsü bulunuyor. Yazıtta "Rodvisl ve Farbjörn ve Gunbjörn" yazıyor. Taş en az iki sahne gösteriyor ama aralarındaki bağlantı belirsiz. En üstte, bir erkek ve bir kadının karşılıklı bir sandalyede oturduğu görüyoruz dolayısıyla bir iç mekan sahnesi. Adamın arkasında, ancak odanın duvarlarının dışında, sözde bir trikquetra veya balina düğümü olan sonsuzluğun simgesi var. Başka bir figür adama yaklaşıyor ve elinde bir mızrak bulunuyor. Kadın olup biteni izliyormuş gibi görünüyor. Arkasında uzun boyunlu, kuş benzeri bir yaratık kafasını içeri uzatıyor ve ayakta duran adamı arkadan gagalıyor. Aşağıdaki sahne, bir mızrak, bir orak ve bir sopa veya meşale ile arka arkaya yürüyen üç erkek figürü tasvir etmektedir. Arkalarında dairesel bir figür ve onun altında yanan bir ateş bulunmakta şenlik ateşi olabileceği düşünülmekte. Bir yoruma göre sahne ilkbahar ekinoksunda ya da dolunayda bir " töreni" tasvir ediyor. Diğer üç adam Odin, Thor ve Frey olarak yorumladı. Ancak, sahneler arasındaki bağlantı hala çözülmüş değildir. Taş, Gotland'daki Stånga cemaati, Stånga mezarlığında bulundu.

Resim 13 National Museum Copenhagen (Çalış,2023)

Şekli nedeniyle mezar taşı olduğunu anlıyoruz. Motif olarak ayak bileğine kadar uzanan muhtemelen kaftanlı erkek tasvir edilmiş. Adamlardan beşi boynuz şeklinde bardaklar taşıyor, diğer ikisi bir tür evde duruyor ve kılıçlarını çekmiş gibi görünüyor. Aralarındaki büyük bir kovadan kadehlerini kaldırdıkları düşünülmekte. Sahnenin tam olarak ne anlattığı belli değil, ancak bir tür törensel içki merasimi gibi görünüyor. Sahne bir şerit örgü ile çevrilidir. Tängelgård, Lärbro bucak, Gotland.

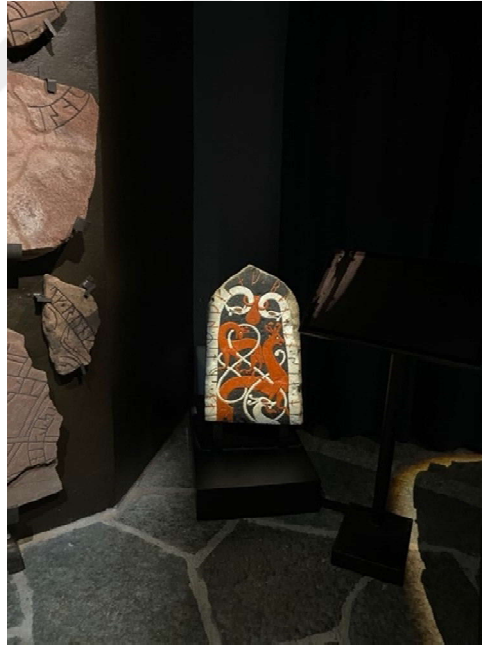
(<https://www.nasjonalmuseet.no/en/collection/>)

Resim 14 National Museum Copenhagen(Çalış,2023)

Daha sonra Torsätra malikanesi olarak anılacak olan, ancak Viking Çağı'nda Husa olarak adlandırılmış olabilecek yerin sınırında duran iki taşın biri. Her iki taş da 1967'de Tarih Müzesi'ne taşındı. Süsleme, runlerin görünümü ve yazıt, bize taşın 11. yüzyılın son on yıllarında Visate tarafından oyulduğunu söylüyor. Yazıtın çevirisi

şu şekildedir: "Unna bu taşı vaftiz kıyafetleri içinde ölen oğlu Östen için diktirmiştir. Tanrı ruhunun yardımcısı olsun." Metin, taşın sağ tarafında başlar ve yuvarlak canavarın (veya ejderhanın) kafasının içinde aşağı iner ve burada Östen adıyla biter, diğer tarafta hayvanın kuyruğundan yukarıya doğru devam eder. Eski İskandinav versiyonundaki yazıt: "Unna let ræisa şennsa stæin æftir sun sinn Øystæin, sum do i hvitavaðum. Tanrı hialpi onunkini satsın." Hvitavaðum kelimesi beyaz alanlar anlamına geldiği için ilginçtir. Yani vaftiz kıyafetleri demek istemektedir eğer metin doğruyu çevrilmişse, Östen'in öldüğü gün değilse de ölümünden kısa bir süre önce vaftiz edildiği anlamına gelir. Yani vaftiz kıyafetleri sadece vaftiz töreninde ve sonraki hafta boyunca giyilirdi. Osten öldüğünde kaç yaşında olduğunu bilmiyoruz. U 613, Torsätra, Västra Ryd mahallesi, Uppland.(<https://www.nasjonalmuseet.no/en/collection/>)

Resim 15 National Museum Copenhagen(Çalış,2023)

Taş muhtemelen bir mezar taşıdır ve 1911'de Resmo mezarlığında yeni mezarların kazılmasıyla bağlantılı olarak bulunmuştur. Aynı yıl Tarih Müzesi'ne devredilmiştir. Ana motif, Urnes tarzında iki geyik benzeri yuvarlak hayvandır. Taşın alt kısmı hasar görmüş ve kenardaki yazıt eksik, ancak "... kocası Svena'dan sonraki

taşlar ..." yazıyor. Çoğuldaki "taşlar", anıtın orijinal olarak birkaç taştan oluştuğunu ve bunların erken bir Hıristiyan mezar anıtı oluşturduğunu gösterir. Motifler ve yazıtlar taşın yalnızca bir düz tarafında görüldüğünden, taşın bir kalkan olması pek olası değildir. Levha, anakarada bulunanlara benzer. Mezarlığın doğu kısmındaki buluntu alanı, taşın orijinal konumuyla muhtemelen aynıdır. Siyah, kırmızı ve beyaz renkli tablo moderndir, ancak üzerinde anlaşılabilenlere dayanmaktadır. (<https://www.nasjonalmuseet.no/en/collection/>)

2.11.Mitoloji Resim Sanat İlişkisi

Sanat ve mitoloji, nesnel gerçekliğin imgesel bir anlatı dili içerisinde yeniden yorumlandığı iki farklı alandır. Ulaştıkları kitleleri imge aracılığıyla metaforik bağlamda düşünmeye yönlendirerek, alımlayıcılarına yarattıkları düşsel alan; dolaylı da olsa ortak bir dilin yansımalarını sunar. Mitoslar sanat içinde yeniden düzenlenirken, yorumcular da izleyiciler de onun bir yanılsama olduğunun farkındadır (Thomson, 1987: 85)

Sanatçılar, mitolojik hikayeleri ve figürleri tasvir ederek onların güçlü imgelerini ve sembollerini görselleştirirler. Mitolojik hikayelerin birçok unsuru, sanatın farklı formlarında tekrar tekrar kullanılmıştır ve bu unsurlar mitolojik semboller haline gelmiştir.

Resim, mitolojik hikayelerin anlatımı için önemli bir araçtır. Özellikle, antik çağlarda ve Ortaçağ'da, kilise ve saray duvarlarına, freskler ve vitraylarla mitolojik sahneler resmedilmiştir. Ayrıca, mitolojik hikayeler için yapılmış heykeller, kâşifler tarafından bulunarak günümüze kadar gelmiştir.

Bugün de, mitolojik figürler ve semboller, ressam, heykeltıraşlar, grafik tasarımcılar ve diğer sanatçılar tarafından modern sanatın farklı formlarında tasvir edilmeye devam ediyor. Mitolojik hikayeler ve figürler, sanatın yaratıcı bir şekilde kullanılması için sonsuz bir kaynak sunar.

3. BULGULAR VE YORUM –

İskandinav Mitolojisi Bağlamında Vikinglerin Resim Sanatına Yansıması

Kuzey'in yani İskandinav sanatının, kültürlerinin kendine has bir estetik anlayışı söz konusudur. Kuzey sanatının erken örneklerini 4. yüzyıldan itibaren görmekteyiz. Viking çağının sonuna ve sonrasında mitolojilerinden ve tarihlerinden etkilenen İskandinavlı sanatçıların hareketlerine kadar bu süreci görebiliyoruz. Hayvan figürleriyle, tanrılarıyla ve mitolojinin getirileriyle uğraşmışlardı. Gündelik hayatta kullandıkları gündelik eşyalarından ölümlerin arkasından diktikleri mezar taşlarına kadar hatta ulusal romantizmin etkisiyle Norsemen'i kahraman atalar olarak geri kazanma hareketi olan Gothicismus'tan etiketlenmişlerdir. Hayvan figürlerinin çok yoğun kullanıldığı süslemeler yapmışlardır; hayvanlar öbür dünya ile iletişimin kurulduğu, aracı gibi bir rol üstlenmiştir İskandinav ve Germen toplumlarında. Bu durum hayvan figürlerinin kullanılmasını içermenin yanı sıra tümünden bunlardan oluşmaktadır. Eski Kuzey metinlerinde tekrarlanan bir tema olarak insan ile hayvan arasında düalist bir ilişkiyle karşılaşırız. Ayrıca daha önce bahsettiğim resim taşı olarak adlandırılan runik taşları adı altında topladığımız bu kireç taşları üzerindeki pagan hikayeleri, Kuzey mitolojisini konu alan; silahlı savaşçılar, kahramanlar, gemiler, balıkçılar, demir işliği gibi çok çeşitli konuların oyulduğu sahneler Kuzey sanatının arkaik biçimleri olarak dikkat çekmektedir. Kuzey Avrupa'nın hakim stili olan örgü süsleme tarzı özellikle MÖ. 10. yüzyılda yaygın olarak kullanılmış ve sonrasında Gotik sanat anlayışının temelini oluşturmuştur. İskandinav süsleme sanatı ise, zorlu doğa koşullarının hüküm sürdüğü İskandinavya coğrafyasında çevresel şartların belirleyici etkisiyle kendine özgü bir biçim yaratmıştır. Bu tarz, doğal unsurlardan esinlenerek geometrik şekiller, hayvan motifleri ve bitki öğeleri gibi unsurları içerir. Vikingler döneminde kullanılan İskandinav süsleme sanatı, Viking kültürünü, inançlarını ve günlük hayatını yansıtmıştır. Sonraki dönemlerde Gotik sanat anlayışı, İskandinav süsleme sanatından etkilenerek doğal unsurların kullanımını ve detaylı işçilik özelliklerini benimsemiştir. Bu nedenle, İskandinav süsleme sanatı Avrupa sanat tarihinde önemli bir yere sahiptir ve günümüzde hala kullanılmaktadır.

İskandinav toplumlarının Avrupa ile etkileşimleri, kültürel, sosyal ve sanatsal açıdan oldukça zengin bir geçmişe sahiptir. İskandinavlar, ticaret, savaşlar ve istilalar yoluyla Avrupa ile temas kurarken, Hristiyanlaşma süreci de başlamıştır. Ancak, yerel mitolojileri ve tanrılarına olan estetikleri de önemli bir yer tutmuştur. İskandinavlar, Hristiyan kültürünü benimsemiş, ancak kendi kültürlerini de korumayı başarmışlardır. İngiltere'de kurulan İskandinav kolonileri, Hristiyan kültürünün İskandinavya'ya taşınmasında da önemli bir rol oynamıştır. İskandinav sanatı, Gotik sanatın etkileycilerinden biri olarak kabul edilebilir ve Gombrich gibi sanat tarihçileri tarafından da değerli bir sanat olarak kabul edilir. İskandinav zanaatkarları, özellikle ince maden işleme ve ağaç oymacılığı gibi alanlarda uzmanlaşmışlardır. Ağaç oymacılığı sanatında, ejderhaların ve kuşların karmaşık örgülerini kullanarak harika eserler ortaya çıkarmışlardır. İskandinav sanatının kültürel etkileri, özellikle İngiltere ve İrlanda'da yapılan bazı el yazmaları, taştan kilise ve çan kuleleri gibi yapıların mimarisinde görülebilir. Bu yapılar, yerli zanaatkarların kullandığı ağaç yapılarına benzetilir ve İskandinav sanatının başarılı örnekleri olarak kabul edilir. İskandinav sanatı, Avrupa'nın sanat tarihinde önemli bir yere sahip olmuş ve kendine özgü tarzıyla sanat dünyasına katkı sağlamıştır. İskandinav toplumlarının güzellik duygusundan yoksun olmadığı ve kendilerine özgü bir sanat anlayışına sahip oldukları da bu sanatın ortaya çıkışında önemli bir faktördür.

3.1.Marten Eskil Winge

Resim 16. Ragnar Lodbrog Krakayla Tanışır (National Museum Stockholm Arşiv, Ocak, 2023)

Marten Eskil Winge'nin "Ragnar Lodbrog meets Kraka" adlı eseri, yağlı boya tekniği ile yapılmış ve 1861 yılında tamamlanmıştır. Eser, İsveç Ulusal Müzesi'nde sergilenmektedir. Eserde, İskandinav mitolojisinin ünlü karakterlerinden Ragnar Lodbrog ve Kraka tasvir edilmiştir. Ragnar Lodbrog, tarihsel gerçekliği tam olarak kanıtlanamayan bir İskandinav kahramanıdır. Efsanelere göre, o bir savaşçı, korsan ve krallıktan kovulmuş bir liderdi. Kraka ise, bir diğer efsanevi karakterdir ve Ragnar Lodbrog'un ikinci ya da üçüncü eşi olarak bilinir. Eserde, Ragnar Lodbrog ve Kraka'nın arasında romantik bir bağ olduğu ima edilir. Winge, eserde Ragnar Lodbrog'u savaş kıyafetleriyle ve miğferiyle tasvir etmiştir. Kraka balıkçı apı görünümlü bir giysiyle ayakta durmaktadır. Eserde, Kraka, Ragnar Lodbrog'un önünde durarak ona bakarken, Ragnar da ona gülümseyerek yanıt verir. Eserdeki detaylar, figürlerin çizimi ve renkler, Winge'nin teknik açıdan yetkinliğini yansıtmaktadır. Winge, figürlerin anatomisine ve kıyafetlerine dikkat ederek, detaylı bir şekilde resmetmiştir. Eserde 7 figür ve bir de hayvan figürü ele alınmıştır. Renkler de canlı ve parlak tonlar kullanılarak Kraka'nın sarı saçlarını vurgulamak için etkili bir şekilde kullanılmıştır. Kraka'nın yanında resmedilen hayvanın İskandinav mitolojisinde bir kurt olduğu düşünülür. Kurtlar, İskandinav mitolojisinde önemli bir rol oynarlar ve genellikle savaş, ölüm, kahramanlık ve kaderle ilişkilendirilirler. Bu kurt, genellikle Sköll veya Hati olarak bilinen iki kurttan biri olduğu düşünülmektedir. Sköll ve Hati, güneş ve ayı avlamak için görevlendirilmiş kurtlardır. Sköll, güneşi takip ederken, Hati ise ayı takip eder. İskandinav mitolojisine göre, Ragnarok olarak bilinen kıyamet zamanında, Sköll ve Hati güneşi ve ayı yutarak dünyayı karanlığa gömmektedir. Belki de burada gece ve gündüze bir gönderme yapılmaktadır. Mekanın bir gemi olduğu algılanmakta. Viking ve İskandinav toplumlarında denizcilik oldukça önemli olduğu için mekanın böyle seçilmiş olması akış içerisinde olmasını sağlamaktadır. Ayrıca, manzaradaki detaylar ve perspektif, İskandinav doğasını doğru bir şekilde yansıtmaktadır. İskandinav mitolojisi ve tarihi tutkunları arasında hala popüler bir eser olarak kabul edilmektedir. Winge, eserdeki detaylara dikkat etmiştir. Örneğin, figürlerin kıyafetlerindeki renk seçimleri, İskandinav kültüründeki sembolik anlamlara işaret etmektedir. Kraka'nın saçları, İskandinav kadınlarının güzelliğinin sembolüdür.

Resim 17. Loke ve Sigyn 1863 (National Museum Stockholm Arşiv, Ocak, 2023)

Marten Eskil Winge" tarafından yapılan "Loke och Sigyn" adlı eser, İskandinav mitolojisi ve destanlarına dayanan bir konuya sahiptir. Eser, İskandinav mitolojisinde önemli bir karakter olan Loke ve onun eşi Sigyn'in hikayesini anlatır. Loke, İskandinav mitolojisinde tanrılar ve devler arasında bir köprü görevi gören bir karakterdir. Ancak, Loke aynı zamanda hilekarlık, entrika ve düzenbazlık gibi negatif özellikleriyle de tanınır. Loke çok yakışıklı. O, Asgard'ın tüm sakinlerinin en incesi ve en kurnazıdır, ikna edicidir, sevimlidir ve uzaktır. İçinde çok fazla öfke, çok fazla kıskançlık barındırır. Loki, Laufey'nin oğludur. Babası bir dev olan Farbauti olduğu söyleniyordu; adı "tehlikeli darbeler vuran" anlamına geliyor ve Farbauti de adı kadar tehlikeliydi. Loki gökyüzünde uçan ayakkabılarla yürür ve şeklini diğer insanlara benzeyecek şekilde değiştirebilir veya hayvan formuna dönüşebilir ancak asıl silahı zihnidir. O, herhangi bir tanrı veya devden daha kurnazdır. Odin bile Loki kadar kurnaz değildir. Loki, Odin'in kan kardeşidir. Diğer tanrılar Loki'nin Asgard'a ne zaman geldiğini ya da nasıl geldiğini bilmiyorlar. O Thor'un arkadaşı ve Thor'un ihanetçisidir. Tanrılar tarafından tolere edilir, belki de onların planları onları belaya soktukları sıklıkta kurtardığı için. Loki dünyayı daha ilginç ama daha az güvenli hale getiriyor. O canavarların babası, sıkıntıların yazarı, sinsi tanrıdır. Loki çok içer ve içerken sözlerini, düşüncelerini veya eylemlerini koruyamaz. Loki ve çocukları her şeyin sonu olan Ragnarok'un yanında olacaklar ve Asgard tanrılarının yanında savaşmayacaklar.

(Gaiman,2017)

Loke'nin eşi Sigyn ise sadık bir eştir ve Loke'nin en büyük destekçilerinden biridir. Eser, Loke ve Sigyn'in birlikte tasvir edildiği bir sahneyi gösterir. Loke, zincirlere bağlı olarak tasvir edilirken, Sigyn ise ona destek olmak için yanında durur. Eserde, Loke'nin yüz ifadesi, hüznü ve mahkumiyetle doludur, Sigyn ise sevgi ve üzüntü dolu bir ifadeyle Loke'ye bakar. Loki, zehirli bir yılanın kıvrıldığı kesilmiş bir ağacın altında çıplak ve zincirlenmiş halde yatıyor. Efsaneye göre yılanın zehrini gümüş bir kaptan toplayan Loki'nin karısı Sigyn'dir. Loki'nin kötü davranışlarına rağmen Sigyn ona sadık kaldı. Yüzüne damlamasını diye yılanın zehrini yakalar. Yılan zehiri, Loki'nin kötülüğü için bir cezaydı. Loki zincirlerini kopardı ve birkaç damla zehir ona çarptığında tüm dünya sarsıldı. Marten Eskil Winge'nin "Loke ve Sigyn" adlı eseri, bu mitolojik hikayeyi resimsel olarak tasvir etmektedir. Resimde Loke'nin çaresizliği ve Sigyn'in sadakati vurgulanırken, zehirli yılan ve gümüş kap gibi sembolik unsurların da kullanıldığı anlaşılıyor. Tablonun genel atmosferi, hüznü, acı ve bağıllık hissiyatı ile yüklüdür. Renk paleti, daha koyu tonlar ve gölgelerle birlikte resmin dramatik bir etki yaratmasına yardımcı olur. Kompozisyon, Loke ve Sigyn'in birbirlerine yakınlığına odaklanırken, zehirli yılanın varlığı ve Loke'nin çaresizliği ile kontrast oluşturur. Bu resim, İskandinav mitolojisindeki Loke ve Sigyn hikayesini sembolik bir şekilde yorumlamaktadır. Loke'nin cezası ve Sigyn'in fedakarlığı, insan doğasının karmaşıklığını ve sevdiğimiz için gösterdiğimiz bağıllığı temsil eder. Aynı zamanda, resimdeki sembolik unsurlar, Loke'nin kötülüğü ve dünyaya olan etkilerini anlatırken, Sigyn'in cesareti ve sevgisiyle dengeleyici bir rol oynar. Genel olarak, Marten Eskil Winge'nin "Loke ve Sigyn" adlı eseri, sanatsal betimlemesi ve sembolik anlatımıyla, İskandinav mitolojisi ve insan doğası üzerine derinlikli bir yorumlama sunar. Eserin teknik açıdan başarılı olduğu söylenebilir. Winge, detaylı bir çalışma yapmış ve figürleri titizlikle tasvir etmiştir. Ayrıca, renk kullanımı da oldukça etkileyicidir. Loke ve Sigyn'in hikayesi, İskandinav mitolojisi ve destanlarına olan ilgiyi yansıtmaktadır. Bu ilgi, İskandinav kültürüne olan ilginin arttığı bir dönemde gerçekleşmiştir. Winge de bu ilgiyi eserlerinde yansıtmış ve İskandinav mitolojisi ve destanlarına dayalı birçok eser üretmiştir. Marten Eskil Winge'nin "Loke och Sigyn" eseri, 1863 yılında yapılmıştır.

Eser, yağlı boya tekniği ile tuvale resmedilmiştir. Boyutu 90 x 114 cm olan eser, İsveç Ulusal Müzesi'nde sergilenmektedir. Ayrıca, Loke ve Sigyn'in hikayesi gibi İskandinav mitolojisindeki destanlar, eserleri aracılığıyla geniş kitlelere ulaşmış ve İskandinav kültürüne olan ilgiyi artırmıştır.

Resim 18. Kraka 1862 (National Museum Stockholm Arşiv, Ocak, 2023)

Marten Eskil'in "Kraka" adlı eseri, İskandinav mitolojisinde yer alan Kraka karakterini resmetmektedir. Eserin konusu, Kraka'nın kral Ragnar ile tanışması sırasında yaptığı zorlu testi başarıyla geçmesidir. Kral Ragnar, Kraka'yı ilk kez göreceği zaman onu bir teste tabi tutar. Kraka'nın ne giyinik ne de çıplak, ne aç ne de tok ne yalnız ne de bir arkadaşla olacak şekilde görünmesini istemiştir. Kraka bu testi bir ağ filesi içinde bir köpek eşliğinde giyinik bir şekilde geçer ve efsaneye göre ağzında bir soğan bulundurur. Ancak Marten Eskil'in resminde, Kraka'nın soğanı yere düşmüş bir şekilde gösterilmiştir. Sanatçının çocukluğundan beri İskandinav mitolojisine olan ilgisinden esinlenerek yarattığı bu eser, Kraka'nın zekası ve cesaretiyle bilinen karakterini tasvir etmektedir. Eser, İskandinav mitolojisi ve edebiyatına olan ilgi nedeniyle önemli bir yere sahiptir. Çizimde arkada Ragnar Lodbrok'un gemisi görünmektedir. Aslög adıyla da anılan bilge Kraka, file ağlarını giyerek ve yanında bir köpekle görevi çözer. Kayalıklar üzerinde kırmızı bir kumaşın üzerinde oturmuş halde bulunan Aslög köpeğiyle denize bakmaktadır. Kraka karakterinin yanında bulunan hayvan figürü kaynaktan kaynağa farklılık göstererek köpek ya da kurt olarak ele alınmıştır. Arkada bir erkek ve bir kadın figürü görüyoruz. İskandinavya'nın doğasını açıkça gördüğümüz resim bize kasvetli bir hava

yansıtmaktadır. İskandinav ve Viking mitolojisinde saçların önemi hem hikayelerinde hem resimlerinde açıkça anlatılmıştır. Bu resimde de figürün saçları detayla işlenmiştir. Kraka'nın ağ filesi içinde ve köpek eşliğinde olması, hikayenin zorlu testini temsil etmektedir.

Ayrıca, yere düşmüş olan soğan, Kraka'nın başarı ve cesaretini vurgulayan bir semboldür.

Resim 19. Thor's Fight with the Giants 1872 (National Museum Arşiv, Ocak, 2022)

Thor'un Devlerle Dövüşü İsveççe adıyla Tors strid med jättarna , Mårten Eskil Winge'in 1872 tarihli bir tablosudur. İskandinav tanrısı Thor'u jötnar'a karşı bir savaşta tasvir ediyor. Sarışın bir Thor görüyoruz. Gök gürültüsü tanrısı, Tanngriðnir ve Tanngnjóstr keçilerinin çektiği arabasına biniyor, Megingjörð kemerini takıyor ve çekici Mjöllnir'i sallıyor. Çekiciden çıkan şimşekleri ve ışık hüzmelerini görüyoruz. Figürler ignudi dediğimiz teknikle çizilmiş. Figürler kaslı resmedilmiş. Thor'un üzerine bulunduğu araba ahşaptan yapılmış. Thor'un kırmızı bir giysisi var ayrıca tüylü bir pelerini olduğunu görüyoruz. Thor figürlerden birinin başından tutarak ayağıyla koluna basıyor bu sırada çekicini yukarı doğru sallıyor. Önde duran figürlerden biri bir kayayı tutuyor. Başka bir figürün arabayı çektiğini görüyoruz. Figürlerin yüzünden ve ortamın kasvetinden bir savaş ortamında olduklarını

anlayabiliyoruz. Tablonun arka planında, karanlık bir gökyüzü ve sisli bir atmosfer yer alır. Bu detaylar, savaşın zorluğunu ve tehlikeli doğasını vurgulamak için kullanılır. Ayrıca, bu atmosfer ve arka plan, tablonun İskandinav mitolojisi ve karanlık, korkutucu doğası ile uyumlu bir şekilde tasarlanmıştır. Tablo, kahramanlık, güç ve mücadele temalarını işlerken aynı zamanda İskandinav mitolojisiyle ilgili önemli bir hikayeyi anlatmaktadır. Tabloda sol tarafta yer alan devler, çoğunlukla çıplak olarak tasvir edilir. Bazıları Mjölner'den kaçmaya çalışırken bazıları yere düşmüş gibi görünür. Bazı devler de çekiçle vurulmuş gibi kanlı yaralar taşırlar. Bu figürlerin tasviri, devlerin ürkütücü ve tehlikeli olduklarını vurgulamak için yapılmıştır. Figürlerin ifadeleri tiyatral. Yağmurdan önce ortaya çıkan bir hava hakim. İskandinav Mitolojisine göre gök gürültüsü ve şimşek, Æsir tanrısı Thor öfkeli olduğunda meydana gelir. Bu dev ırkına karşı mücadelesinde, çekici Mjöllnir'i sallar ve gücünü artıran güç kemeri Megingjörð'ü çeker. Psikolojik olarak Thor, kara kara düşünen Odin'e kıyasla oldukça basittir. Esas olarak çiftçiler ve köleler ona tapar. Mårten Eskil Winge'in yorumunda Thor güçlü, sarışın, kararlı ve korkusuz. Tablo, mitolojik bir hikayenin canlandırmasıdır. İskandinav mitolojisinde, Thor'un devlerle olan savaşı, tanrıların dünyasının güvenliği için verdiği bir mücadele olarak anlatılır. Bu mücadele, kahramanlık, güç ve mücadele gibi temaları işlerken aynı zamanda İskandinav mitolojisine ait önemli bir hikayeyi anlatır. Tabloda, ressam Winge, kırmızı, sarı, yeşil ve kahverengi gibi sıcak renkler kullanır. Bu renkler, savaşın şiddeti ve tehlikesini yansıtmak için seçilmiştir. Bu renkler, tablonun duygusal yoğunluğunu artırırken aynı zamanda devlerin ürkütücü doğasını da vurgular. Tablo ilk kez 1872'de Nationalmuseum'da gösterildiğinde, İskandinav mitolojisi ve tanrıların büyük ilgi gördüğü bir zamanda çok iyi karşılandı. Winge, 1870'lerde Æsir tanrılarını resmeden birçok İskandinav ressamdan biriydi. Winge'in orijinal izleyicileri, tabloyu iyinin kötülükle savaşmasının genel bir tasviri olarak yorumladılar. Modern zamanlarda Thor'un devlerle savaşı, Milliyetçi veya Faşist ideallerin bir ifadesi olarak algılandı. Sarı saçlı Thor, koyu saçlı devler tarafından tehdit edilen İskandinav idealinin savunucusu olarak görülmüştür. Thor'un güç kemerindeki gamalı haç, tablonun çeşitli aşırı sağcı gruplar arasında popüler olmasına şüphesiz yardımcı olmuştur. Winge ve çağdaşları için gamalı haç, mimari dekorasyonda ve çeşitli logolarda görünen güneş için eski bir dekoratif semboldü. Thor'un devlerle olan savaşı, Norse mitolojisinde

önemli bir yer tutan bir hikayedir. Tablo, tuval üzeri yağlı boya kullanılarak yapılmış Stockholm'deki National Museum'a aittir.

Resim 20. Olav Trygvason and Sigrid Storråda (National Museum Stockholm Arşiv, Aralık, 2022)

Tablodaki sahne, İsveçli sanatçı Märten Winge tarafından yeniden yaratılan bir efsaneyi temsil etmektedir. Efsaneye göre, Olav Tryggvason adında bir Norveç Kralı, İsveçli soylu bir kadın olan Sigrid Storråda'ya evlenme teklif etmek istemiştir. Olav Tryggvason, Viking lideri olarak ün kazanmış ve İngiltere'ye baskın düzenlemiş bir siyasi sürgün olarak Norveç'e dönmüştür. Norveç'e döndüğünde, Trondheim'dan Jarl Hákon Sigurdsson'un gücünü elinden almış ve Norveç'in önde gelen lideri olmuştur. Olav Tryggvason, yeni kraliyet statüsüne uygun bir kraliçe aramaya başlamıştır. Sigrid Storråda, İsveçli bir soylu kadın olarak, zenginlik, toprak ve siyasi nüfuz açısından cazip bir adaydır. Olav Tryggvason, Sigrid Storråda'ya hediyeler göndermiş, onu ziyaret etmiş ve nişan anlaşması müzakerelerine başlamıştır. Ancak ilişkileri iyi gitmemiştir. Olaf'ın Sigrid'e gönderdiği altın yüzüğün sahte olduğu ortaya çıkmıştır. Bu olayın ardından, ikili arasındaki ilişkiler daha da bozulmuş ve çatışmalara yol açmıştır. Bir sonraki görüşmelerinde, Olav Tryggvason, Sigrid Storråda'nın Hristiyan

inancına geçmesini talep etmiştir. Ancak Sigrid, kendi inancından vazgeçmek istemediğini belirtmiştir. Bu durum, Olaf'ın öfkesine neden olmuş ve Sigrid'e hakaret etmiştir. Sigrid, intikam almak amacıyla güçlü Danimarka Kralı Sweyn Forkbeard'ın karısı olmuş ve Olaf Tryggvason'a karşı bir koalisyona katılmıştır. Sonuç olarak, bu hikaye, Olaf Tryggvason'un Sigrid Storråda ile olan ilişkisi ve onunla yaşadığı çatışmaları anlatır. Hikayenin sonunda Olaf Tryggvason, Svold Savaşı'nda bu koalisyon gücü tarafından öldürülmüştür.

Bu hikaye, Orta Çağ folklorundan ve destan hikaye anlatımından esinlenerek Mårten Winge tarafından resmedilen tabloda da canlandırılmıştır. Tabloda, Olaf Tryggvason ve Sigrid Storråda arasındaki gergin anı tasvir etmektedir. Hikayenin son gergin sahnesi canlı ve dramatik bir şekilde tasvir edilmiştir. Kral Olaf, elinde Sigrid'e vurduğu eldiveni taşıyarak odadan dışarı fırlarken gösterilir. Tablodaki detaylar, hikayenin gerilimini ve çatışmasını vurgular. Mårten Winge'in sanatsal yorumuyla, izleyicilere hikayenin duygusal yoğunluğunu hissettirme amacı güdülmüş olabilir. Tablonun kompozisyonu incelendiğinde, odak noktasının Kral Olaf'ın öfke ve şiddet dolu tepkisi olduğu görülür. Kral Olaf'ın sert bir şekilde eldiveniyle Sigrid'e vurması, onun güç gösterisi yapma ve kontrolü ele alma çabasını temsil eder. Bu hareket, Olaf'ın kibirli ve hırslı karakterini yansıtırken, aynı zamanda Sigrid'in ona karşı direnç gösterme ve onurunu koruma arzusunun da yansıtır. Renklerin kullanımı dikkat çekicidir. Tabloda daha çok koyu ve somut renk tonları görülürken, odak noktası olan Kral Olaf'ın giysilerinde ve yüzündeki ifadede kırmızı tonlar yoğunlaşır. Bu, öfke, şiddet ve güç sembolü olarak kullanılan bir renk seçimidir. Sigrid'in giysisi ise aynı tonlarda tasvir edilmiştir bu da onun kontrollü ve dirençli karakterini yansıtır. Tablonun atmosferi, gerilim ve çatışma üzerine kuruludur. İzleyiciye, hikayenin önemli bir dönüm noktasını ve karakterler arasındaki güç mücadelesini aktarır. Mårten Winge'in resimdeki detaylara ve karakterlerin ifadelerine verdiği önem, hikayenin duygusal ve psikolojik boyutunu vurgulamaya yardımcı olur.

**Resim 21. Samsö Savaşı'ndan Sonra Orvar Odd'dan Ayrılan Hjalmar
(National Museum Stockholm Arşiv, Aralık, 2022)**

"Hjalmar Parting from Orvar Odd after the Fight on Samsö" (Samsö Savaşı'ndan Sonra Orvar Odd'dan Ayrılan Hjalmar), İsveçli ressam Mårten Eskil Winge tarafından 1866 yılında yapılan bir tablodur. Bu tablo, İskandinav mitolojisindeki kahramanlık hikayelerinden birini konu almaktadır. Hikaye, iki İskandinav kahramanı Hjalmar ve Orvar Odd arasındaki dostluğu ve savaş sonrası ayrılıklarını anlatır. Samsö Savaşı, Hjalmar ve Orvar Odd'un liderlik ettiği bir grup Viking'in, İsveç hükümdarı Eadgils'in hizmetindeki düşmanlara karşı savaştığı bir savaştır. Tabloda, savaş sonrası Hjalmar ve Orvar Odd'un birbirlerine veda ettiği bir an tasvir edilir. Hjalmar, sağ elini havaya kaldırarak dostluk ve zaferin sembolü olan bir selam verirken, Orvar Odd yanında durur ve ona bakar. Arkada ise savaşın izleri görülebilir. Bu tablo, İskandinav mitolojisine ve Viking kültürüne atıfta bulunan bir sahneyi resmederek kahramanlık, dostluk ve savaşın sonuçları gibi temaları yansıtmaktadır. Mårten Eskil Winge, tarih ve mitoloji konularına ilgi duyan bir ressam olarak, bu tabloda da bu temalara odaklanmıştır. İskandinav mitolojisi ve Viking savaşlarına atıfta bulunan bu sahne detaylı bir kompozisyon ve figürlerin dramatik bir şekilde tasvir edilmesiyle bilinir. Sanatçı eserinde, figürlerin ifadeleri ve beden dilleriyle duygusal bir anlatım yakalamıştır. İskandinav doğasını görebildiğimiz bu eserde dağlık ve deniz kenarında bir alanda olduklarını görüyoruz. Arkada bir gemi görülmekte Viking gemilerinden biri olduğunu düşünebiliriz. Yeryüzü ve gökyüzü

arasındaki renklerle kontrast etki yaratılmış. Etrafa yayılmış savaş malzemeleri olayın henüz yaşandığı algısını vermekte. Kıyafetleri ise dönemin etkisini göstermektedir

3.2. Nils Blommer

Resim 22. Freya Kocasını Arıyor(National Museum Stockholm Arşiv, Aralık, 2022)

Tam olarak kapsamlı ve yönetici bir figür olarak kalmış olan tek "ilahi" tanrıça Freyja'dır. Babası Njord ve erkek kardeşi Freyr ile birlikte, Aesirler ile lider değişimi yaptıklarında Vanirleri temsil etmiştir. Kocasının adı Od'dur (kimi zaman Odin ile eşit sayılır) ve Freyja genellikle bir nedenle kendisini terk etmiş olan bu kim olduğu belli olmayan figür için ağlarken tanımlanır. Freyja, Hıristiyanlık öncesi İskandinavlar tarafından aşk tanrıçası olarak görülmektedir ve mitlerde cinsel olarak çekici ve iyilikleri konusunda cömert olarak resmedilmiştir. İki kedi tarafından sürülen bir savaş arabası ile savaşa gitmiştir ve edda şiir Grimnismal onun Odin ile birlikte ölüleri böldüğünü söylemektedir: Ölülerin yarısı Valhalla'ya, diğer yarısı da Freyja'nın Folkvang'daki (Halk Arazisi) bahçesi Sessrumnir'e gitmiştir.

İki kedinin çektiği vagonlarına binen elflerin eşlik ettiği Freyja, ortadan kaybolan kocasını arar. Freyja en çok aşk tanrıçası olarak bilinir. Elinde tuttuğu çitanın üzerinde runik bir yazıt var. Oldukça ayrıntılı ve zengin bir kompozisyona sahiptir. Aşk ve doğurganlık tanrıçası Freyja, araba üzerinde oturarak, iki kedinin çektiği bir araba ile elflerin eşliğinde yola çıkmıştır. Etrafı saran mistik bir ışıkla birlikte, resimdeki detaylar ve renklerin bütünlüğü ile birlikte, oldukça romantik bir atmosfer

yaratılmıştır. Freyja'nın kendisi, kırmızı bir elbise giyerken, altın saçları ve narin yüz hatları, Raphael'in Madonna'sını anımsatan bir güzellikte tasvir edilmiştir. Resimdeki elfler, doğayla uyumlu kıyafetler ve rengarenk kanatlarıyla temsil edilirler. Kedilerin anatomisi ve hareketleri de oldukça gerçekçi bir şekilde resmedilmiştir.

Resimdeki arabanın detayları da oldukça dikkat çekicidir. Araba, altın kaplama detaylarla süslenmiş bir tasarıma sahiptir. Aracın ön tarafındaki at nalı desenleri ve arabada yer alan öğeler, İskandinav mitolojisindeki sembolik anlamlar taşıyan motiflerdir. Arabanın bulutların üzerinde gittiği algısı yaratılmıştır. Figürün etrafında 7 adet melek figürü olarak yorumlayabileceğimiz kanatları olan çocuk figürleri bulunmakta. Figürlerden biri Freyja'nın kolundan tutmuş diğeri arabanın iplerini tutmakta. Elf arabası, doğaüstü ve gizemli varlıklar olan elflerin mitolojik ögesini temsil edebilir. Elf, doğayla ve büyüyle bağlantılı bir varlık olarak kabul edilir ve bu resimdeki elf arabası bu bağlantıyı vurgulayabilir. Ayrıca, elfler genellikle güzellik, büyü ve gizemle ilişkilendirilir, bu nedenle arabaları, resmin güzellik ve büyüünü vurgulayabilir. İki kedinin arabayı çekmesi, mitolojik veya masalsı bir unsuru temsil eder. Kediler, çeşitli kültürlerde farklı anlamlara sahip olabilir. Örneğin, İskandinav mitolojisinde, kedilerin bilgelik ve büyü ile ilişkili olduğu düşünülür. İki kedinin varlığı, resmin gizemli ve büyülü atmosferini güçlendirebilir ve bir denge veya uyum sembolü olabilir. Tuval üzerine yağlı boya tekniğiyle yapılmış ve 133x197cm ölçülerindedir.

Resim 23. Idun ve Brage (National Museum Stockholm Arşiv, Aralık, 2022)

Nils Blommér'in en iyi bilinen eserleri İskandinav mitolojisi ve folkloruna dayanmaktadır. Bu resim, iki İskandinav tanrısını nitelikleriyle tasvir ediyor. Idun, İskandinav tanrıları arasında baharın veya gençleşmenin tanrıçasıdır. O her zaman tanrılara sonsuz gençlik veren [elmalarla](#) donatılmıştır. Kocası Brage, [şiiir](#) tanrısı , belagat ve skalds koruyucusudur. Brage, runeler kazıyordu ve sanatçıların en sevdiği tanrıydı, Valhalla ve skaldar'da bal likörü borusunu boşalttı. Uzun saçlı ve sakallı yaşlı bir adam olarak temsil edilir ve parmaklarının bu tür sihirli tınıları çekebileceği altın arp tutar. Tabloda, merkezi bir kompozisyon yer alır. İdun, zarif bir şekilde dururken elinde bir sepet tutmaktadır. Sepette, altın elmalar bulunur. İdun'un elmaları, tanrılar ve tanrıçaların gençliklerini ve ölümsüzlüklerini korumalarına yardımcı olan büyümlü meyvelerdir. Brage ise İdun'un yanında dururken ona şefkatle bakmaktadır. Bilgelik ve şiiir tanrısı olarak, Brage'in gözleri içinde bir hikaye anlatma ve anlama ifadesi vardır. Resimde, İdun ve Brage arasında bir sevgi ve uyum hissi yaratılır. Renk paleti, pastel tonları ve yumuşak geçişleri içerir. Bu renkler, mitolojik bir atmosfer oluştururken resmin sakin ve huzurlu bir hissiyatta olmasını da sağlar. Detaylar ve figürlerin zarif çizgileri, Blommér'in ustalığını ve mitolojik hikayeyi anlatma yeteneğini yansıtır. "İdun and Brage" tablosu, İskandinav mitolojisinin önemli figürlerini bir araya getirerek, güzellik, gençlik, bilgelik ve şiiiri temsil eder. Sanatçının detaylara ve duygusal ifadelere verdiği özen, tablonun etkileyici bir anlatım gücüne sahip olmasını sağlar. İdun ve Brage'nin figürleri arasındaki sevgi ve uyum hissi, resmin genel atmosferini oluşturur. Brage'in gözlerinde hikaye anlatma ve anlama ifadesi vardır, bu da onun bilgelik ve şiiir tanrısı olarak rolünü vurgular. Tablonun temel amacı, İskandinav mitolojisinin önemli figürlerini bir araya getirerek güzellik, gençlik, bilgelik ve şiiiri temsil etmektir. İdun'un elmalarının çalınması hikayesi, İskandinav mitolojisinde önemli bir olaydır ve bu eserde anlatılmaktadır. Bu eser, Nils Blommér'in İskandinav mitolojisi ve folkloruna dayanan en iyi bilinen çalışmalarından biridir. Resimsel olarak güzellik, mitoloji, gençlik ve ölümsüzlük konularını yansıtan bir kompozisyona sahiptir. İdun'un zarif duruşu ve elindeki sepetiyle gençlik ve yaşamın sembolü olduğu vurgulanırken, Brage'in bilgelik ve şiiirle ilişkilendirilen figürüyle sanat ve entelektüel gücün sembolü temsil edilir.

Elmaların çalındığı hikaye ise İskandinav mitolojisinde yer alan önemli bir olaydır. İdun'un çalınan elmalarının hikayesi: İdun, Asgard'da, tanrıların diyarı olan Odin ve diğer tanrılarla birlikte yaşayan gençlik ve ölümsüzlük tanrıçasıdır. İdun'un özel bir görevi vardır: büyülü elmaları yetiştirmek ve saklamaktır. Bu elmalar, tanrıların gençliklerini ve ölümsüzlüklerini korumalarına yardımcı olan güçlü meyvelerdir. Bir gün, tanrı Loki kurnazlığıyla İdun'un yanına gelir güvenilir bir şekilde davranarak ona yaklaşır. Loki, İdun'u özel elmalarıyla birlikte Asgard'dan uzaklaşmaya ve başka bir yere gitmeye ikna eder. İdun, güvendiği Loki'nin sözlerine inanır ve elmaları alarak Loki ile birlikte Asgard'dan ayrılır. Ancak, İdun ve elmaları Asgard'dan uzaklaştıklarında, tanrı Loki gerçek yüzünü gösterir. Loki, gerçek amacını açıklar ve İdun'un büyülü elmalarını çalar. Bu çalma eylemi, tanrıların gençliklerinin ve ölümsüzlüklerinin tehdit altına girmesine yol açar. İdun, elmaları geri almadan Asgard'a dönemeyiz ve tanrılar hızla yaşlanmaya başlar. Güçleri azalır, enerjileri tükenir ve yaşlılık belirtileri göstermeye başlarlar. Tanrılar, İdun'un geri dönmesini ve elmaları getirmesini beklerken, kendi ölümlü doğalarını hatırlamaya başlarlar. Sonunda, tanrılar çaresizlik içinde İdun'u ve elmaları geri getirmek için çaba gösterirler. İdun ise tanrıların yaşlandığını görmek ve onlara yardım etmek için cesaretini toplar. İdun, elmaların özünü geri getirebilmek için Loki'yi kandırır ve onu ikna eder. Loki, İdun'u ve elmaları Asgard'a geri götürür ve tanrılar gençlik ve ölümsüzlüğünü geri kazanır. Bu hikaye, İdun'un değerli elmalarının çalınması ve onların geri getirilmesi sürecini anlatır. Elmaların çalınması, tanrıların yaşlılık ve ölümlülük korkusunu deneyimlemelerine ve sonunda onları geri kazanmalarına yol açar. İdun'un önemi bu olayla daha da vurgulanır ve tanrılar ona minnettarlık duyar. Bu hikaye, İskandinav mitolojisinde gençlik, ölümsüzlük ve yaşlanmanın doğasını anlatan bir alegori olarak kabul edilir. Elmaların çalınması, tanrıların yaşlanmasını ve ölümlülüklerini hatırlamalarını sağlar. İdun'un rolü, gençlik ve ölümsüzlüğün sembolü olarak tanrıların yeniden güçlenmesine yardımcı olur. Aynı zamanda, hikaye ahlaki bir mesaj da içerir. İdun'un saf ve güven duyan doğası, onun kötü niyetli biri tarafından kandırılmasına yol açar.

Resim 24. Heimdall, Brisingamen'ı Freyja'ya Geri Verir (National Museum Stockholm, Ocak, 2023)

"Heimdall, Brisingamen'ı Freyja'ya Geri Verir" adlı resim, Nils Blommér tarafından 1846 yılında yapılmış bir eserdir. Resim, İskandinav mitolojisine dayanan bir olayı tasvir etmektedir.

Tabloda, odak noktası olan Freyja, İskandinav mitolojisindeki önemli bir tanrıça olarak temsil edilmektedir. Freyja'nın kolyesi olan Brisingamen, değerli ve güçlü bir nesnedir. Ancak, hikayeye göre tanrı Loki tarafından çalınmıştır. Resimde, Freyja'nın üzgün ve endişeli bir ifadeyle durduğu görülmektedir. Freyja'nın yanında duran tanrı Heimdall, Gökkuşağı Köprüsü Bifrost'un koruyucusudur ve Freyja'nın yardım çağrısına cevap vermiştir. Heimdall, güçlü ve kararlı bir duruş sergileyerek Brisingamen'ı geri almak için Loki ile savaşmıştır. Tabloda, Freyja'nın kolyesini geri almasını temsil eden bir an vurgulanmıştır. Freyja'nın yüzünde hafif bir umut ve rahatlama ifadesi vardır, çünkü Heimdall kolyeyi geri getirmiştir. Bu an, Freyja'nın değerli eşyasını geri kazanması ve ona olan bağlılığının sembolik bir göstergesidir. Resmin genel atmosferi, romantik ve mitolojik bir his uyandırır. Renk paleti, pastel tonları ve aydınlık bir ay ışığıyla birleşirken, tabloya bir sisli ve mistik bir atmosfer katar. Detaylı çizimler ve figürlerin zarif duruşları, Nils Jakob Blommér, İskandinav mitolojisi ve folkloruna dayanan eserleriyle tanınan bir sanatçıdır. "Heimdall, Brisingamen'ı Freyja'ya Geri Verir" adlı resmi, mitolojik hikayeyi görsel bir şekilde

canlandırmaktadır. Nils Jakob Blommér'in en iyi bilinen eserleri İskandinav mitolojisi ve folkloruna dayanmaktadır. Bu resimle İsveç Kraliyet Sanat Akademisi'nin 1846 ödülünü kazandı.

Resim 25. Su Perisi ve Ägír'in Kızları (National Museum Stockholm, Ocak, 2023)

Nils Blommér, deniz tanrısı Ägír'in kızlarının arp çalan Su Perisi'ni çevreleyen dalgalarda yüzdüğü mehtaplı bir geceyi canlandırdı. Ägír, Ran ile evliydi ve farklı dalgalar için adlandırılmış dokuz kızı vardı. Arka planda Stegeborg Kalesi'nin kalıntıları (Söderköping'e yakındır). Ay ışığı, harabeler ve folklordan ve İskandinav mitolojisinden ödünç alınan figürler, tabloyu romantik çağda Kuzey Avrupa sanatının çok tipik bir temsilcisi yapıyor. Nils Blommér'ın tablosu, deniz tanrısı Ägír'in kızlarını temsil eden Su Perileri'nin arp çalarken mehtaplı bir gece üzerindeki görüntüsünü canlandırmaktadır. Ägír, İskandinav mitolojisinde önemli bir deniz tanrısıdır ve eşi Ran ile birlikte denizlerin hükümdarı olarak bilinir. Ay ışığı altında, kalıntılar ve çevresindeki manzara mistik bir atmosfer yaratırken, İskandinav mitolojisinden ve halk hikayelerinden esinlenen figürler tabloya anlatsal bir öge katmaktadır. Su Perileri, denizlerin ve suyun dişil temsilleri olarak kabul edilir. Tabloda, arp çalarak yüzen Su Perisi, güzellikleri ve müzikleriyle suyun büyüleyici gücünü yansıtmaktadır. Arp sembolünün İskandinav ve Viking konulu eserlerde sıkça kullanıldığını görmekteyiz. Resimden ve anlatıdan anlatıya değişiklik göstermesinin yanında burada arp sembolünün huzur ve uyum olarak kullanıldığı düşünülmektedir.

Efsanelerde, arpın melodisiyle insanları sakinleştirebilecek ve uyumlu bir ortam yaratabilecek gücü olduğuna inanılır. Arp, zorluklarla başa çıkmada ve barışı sağlamada önemli bir rol oynar. Mehtaplı gece, tabloya romantik ve gizemli bir atmosfer katarak Kuzey Avrupa sanatının o dönemdeki tipik temalarından birini yansıtmaktadır. Nils Blommér'ın bu tablosu, İskandinav mitolojisinin ve doğanın büyüsünü bir araya getiren bir sanat eseri olarak nitelendirilebilir. Tablo, izleyiciye mitolojik dünyaya adeta bir pencere açarak, mistik ve büyümlü bir atmosferin içine çekiyor. Tual üzerine yağlıboya tekniği kullanılarak 114x147 cm ölçülerindedir.

Resim 26. Heimdall and Freya (National Museum Stockholm, Haziran, 2023)

"Heimdall and Freya" adlı eser, İsveçli ressam Nils Blommér tarafından yapılmış bir tabloyu ifade ediyor. "Heimdall and Freya" tablosu, İskandinav mitolojisinde önemli bir yer tutan tanrılar Heimdall ve Freya'yı konu almaktadır. Heimdall, İskandinav mitolojisindeki Asgard tanrılarında biridir. Gözetleme ve koruma tanrısı olarak bilinir. Heimdall, Bifröst adı verilen efsanevi gök köprüsünün bekçisidir ve Ragnarök (kıyamet) sırasında bir korna çalacak ve tanrıların düşmanlarını uyaracaktır. Freya ise İskandinav mitolojisindeki en önemli tanrıçalardan biridir. Aşk, güzellik, bereket ve savaşın tanrıçası olarak kabul edilir. Freya, çekici ve etkileyici bir görünüme sahip olan bir tanrıçadır. Aynı zamanda savaşçı ruha sahiptir ve Valkyrie olarak da bilinir. Nils Blommér'in tablosunda, Heimdall ve Freya yan yana durmaktadır. Blommér, detaylı bir şekilde figürlerin yüz

ifadelerini, kostümlerini ve atmosferi resmetmiştir. Sanatçı, romantik bir tarzda çalışmış ve mitolojik karakterleri idealize etmiştir. Bu tabloda, İskandinav mitolojisinin güçlü tanrı ve tanrıçalarını resimsel olarak yansıtırken aynı zamanda estetik ve duygusal bir deneyim sunmaya çalışmıştır.

Nils Blommér, "Heimdal och Freja. Skiss" adlı eseri yapmıştır. Bu çalışma, Stockholm'deki Konstakademien'deki bir yarışma için hazırlanan bir taslağı temsil etmektedir. Yarışma, öğrencilerin belirlenmiş bir konuyu resmettikleri ve ardından öğretim kadrosunun değerlendirdiği bir etkinlikti. Nils Blommér'in "Heimdal och Freja. Skiss" adlı eserinin, İskandinav mitolojisi ve tanrılarına olan ilgisi ve bu konuya sanatsal bir yaklaşımı yansıttığı söylenebilir. Ayrıca, yarışmaya katıldığı ve diğer sanatçılarla birlikte sergilendiği için döneminde önemli bir yer tuttuğunu söyleyebiliriz. Heimdall, Brisngamen'ı Freyja'ya Geri Verir adlı eserin taslağı olarak geçmektedir bazı kaynaklarda.

Resim 27. Fairies of the Meadow (National Museum Stockholm, Haziran, 2023)

"Fairies of the Meadow", çimenlikteki perileri tasvir eden bir resimdir. Blommér, mitolojik ve fantastik unsurları resimlerinde sıklıkla kullanmıştır ve bu eserde de bu tarzı yansıtmaktadır. Periler, mitolojik varlıklar olarak doğayla bağlantılıdır ve doğa güzellikleriyle ilişkilendirilirler. Blommér, bu eserde perileri çimenliğin güzelliğiyle birleştirerek doğanın büyüsunü ve mistisizmi yakalamaya

çalışmıştır. Eserdeki renkler ve kompozisyon, resmin masalsı bir atmosfer yaratmasına yardımcı olur. Blommér, detaylara özen göstererek çimenliğin zengin bitki örtüsünü ve perilerin zarif figürlerini canlandırmıştır. Sanatçının tarzı, romantik etkiler taşıırken aynı zamanda natüralist bir yaklaşım sergilemektedir. "Fairies of the Meadow", Blommér'in doğa ve mitoloji temalarını bir araya getirdiği bir örnektir. Sanatçının duygusal ve romantik bir estetik anlayışı vardır ve bu eserde doğa ve hayal gücü arasındaki ilişkiyi vurgulamaktadır. Bu eser, Blommér'in mitolojik ve fantastik unsurları resimsel olarak işleme yeteneğine kanıttır. Nils Blommér, "Fairies of the Meadow" gibi eserlerinde doğanın ve mitolojinin yanı sıra insan figürlerini de sıklıkla kullanır. Bu eserde de insan figürleri, çimenliğin içindeki perilerle birlikte yer almaktadır. Blommér, insan figürlerini çizimlerinde incelikle işlerken, perileri ise zarif ve gizemli bir şekilde betimlemiştir. Eserdeki renkler ve ışık kullanımı, resmin atmosferini ve perilerin büyüleyici varlığını vurgular. Blommér, pastel tonları ve yumuşak geçişleri kullanarak resme bir masalsı hava katmıştır. Ayrıca, ışık ve gölgelerle derinlik oluşturarak kompozisyonu daha etkileyici hale getirmiştir. Blommér'in "Fairies of the Meadow" gibi eserleri, Romantik dönem sanatının etkilerini taşır. Doğa, mitoloji ve hayal gücü gibi temalar, Romantik sanatçıların sıkça işlediği konulardır. Çayır Elfleri olan Ängsälvor , alacakaranlıkta bir çayırdaki şeffaf önlükleriyle dans eden perileri gösterir ve döngüde Baharı temsil eder. Uzaktaki binalar, Stockholm'ün batısındaki ve on altıncı yüzyılda İsveç tacı için inşa edilen Gripsholm Kalesi olarak tanımlandı. Sonuç olarak, Nils Blommér'in "Fairies of the Meadow" eseri, doğa, mitoloji ve fantastik unsurları bir araya getiren bir resim olarak öne çıkar. Sanatçının duygusal ve romantik tarzı, bu eserde de kendini gösterirken, resimdeki detaylar ve renk kullanımıyla büyüleyici bir atmosfer oluşturulmuştur.

3.3.Peter Nicolai Arbo

Resim 28. Odin'in Vahşi Avı (National Museum, Oslo, 2022, Kasım)

"Odin'in Vahşi Avı", Arbo'nun 1872 yılında tamamladığı bir tablodur. Bu eser, Odin'in liderliğindeki Valkyrielerin savaş alanında ölen savaşçıları topladığı mitolojik bir sahneyi tasvir eder. Tabloda, savaşçı ruhlarının Valkyrieler tarafından taşındığı, atlar üzerinde uçan kadın figürleri görebiliriz. Odin ise kükreyen beyaz atı Sleipnir üzerinde durmaktadır. Kompozisyon, hareketli bir atmosfer yaratmak için dinamik bir şekilde düzenlenmiştir. Arbo'nun "Odin'in Vahşi Avı" tablosu, Norveç mitolojisinin dramatik ve epik öğelerini yansıtan bir örnektir. Arbo, mitolojik hikayeyi etkileyici bir şekilde anlatmak için kompozisyonu ve figürlerin yerleşimini ustalıkla kullanmıştır. Tablodaki detaylar ve figürlerin ifadeleri, sahnede gerçekleşen eylemleri ve duygusal durumları aktarmak için dikkatli bir şekilde çalışılmıştır. Renk kullanımı da tabloda dikkate değerdir. Koyu ve yoğun tonlar, savaşın vahşiliğini ve mitolojik atmosferi vurgulamak için kullanılmıştır. Kontrastlar ve ışık-gölge efektleriyle derinlik ve hareket hissi yaratılmıştır. Arbo'nun yetenekli ressam olarak teknik becerileri ve anlatım gücü, "Odin'in Vahşi Avı"nın değerini artıran unsurlardır. Eser, Norveç mitolojisinin zenginliğini ve kültürel mirasını görsel bir şekilde aktarmaktadır. Ayrıca, tablonun detaylı ve ustalıkla yapılmış olması, ressamın özenli çalışmasının bir göstergesidir. "Odin'in Vahşi Avı" Peter Nicolai Arbo'nun önemli bir eseridir ve resim sanatı açısından değerlendirildiğinde, mitolojik hikayeyi canlı bir şekilde anlatması,

kompozisyonunun etkileyici düzeni ve teknik becerilerinin göze çarpan kullanımıyla dikkate değer bir yapıttır.

Odin'in vahşi avına katılanlar, ölülerin hayaletleri ve huzursuz ruhlarıydı. Norveç folkloruna göre, arka koruma olarak trol cadı Gyro Ryssetova (Gudrun Horsetail) ile Sigurd Fåvnesbane (Sigurd Dragon-slayer) tarafından yönetiliyorlardı. Uzun kış ortası geceleri doğaüstü yaratıklar ve tehlikelerle doluydu. Peter Nicolai Arbo, anıtsal tablosu *The Wild Hunt of Odin*'i İskandinav mitolojisine, arkeolojik kazılara ve dönemin Ulusal Romantik şiirine dayandırdı. Johan Sebastian Welhaven'in aynı adlı şiiri, açılış mısrası "Gece havasında köpüren siyah atlardan oluşan bir tren izdiham ediyor" (*Nyere Digte'den* [Newer Poems], 1844) büyük bir ilham kaynağıydı. Arbo'nun tarihe olan ilgisi, onu bu motifin birkaç versiyonunu yapmaya yöneltti. Sulu boya versiyonunda grup doğrudan izleyiciye yönelirken, resimde onları yandan görüyoruz. Dramatik bir gökyüzünün üzerinde bizi tehdit eden tehditkar kalabalıklar, çok detaylı bir şekilde tasvir edilmiştir. (Nasjonalmuseet. Hoydepunkter. Kunst fra antikken til

1945, 2014 (Ulusal Müze: Öne Çıkanlar. Antik Çağdan 1945'e Sanat. 2014

Marit I. Lange ve Anne Berit Skaug, editörler. (1986). Peter Nicolai Arbo 1831–1892. Drammen Sanat ve Kültür Tarihi Müzesi [Sergi kataloğu])

“Baş aşağı koşan vahşi grup geliyor.

Onları desteklemek için sadece bulutları var.

Vadileri, çayırları ve bozkırları aşarlar,

Karanlığın ve gölgelerin arasından; aldırış etmezler.

Yolcu dehşet içinde kendini yere atar.

Yaygarayı dinle - bu Odin'in vahşi avı!"

Johan Sebastian Welhaven, 1844

Göksel biniciler, ay ışığının aydınlattığı ıssız arazide hızla ilerliyorlar ve hemen ardından İskandinav mitolojisinin baş tanrısı Odin'e ait kuzgunlar geliyor. Savaş tanrısı Thor, çekicini yukarıda tutarak gümbürdüyor ve arabasını çeken keçiler Tanngjost (Diş kıran) ve Tanngriisne'ye (Diş öğüten) sesleniyor. Grubun ardından ateşli bir ışık belirir - bu, ölüer diyarı Helheim'a bir bakış olabilir mi?

(<https://www.nasjonalmuseet.no/en/collection/object/NG.M.00258>)

"Sonra kornalar çınlar, sonra çanların ve şingırdayan dizginlerin gümbürtüsü olur ,

Sonra sürü ulur ve insanlar kulübelerinde titrerler , Büyüyen bir korkuyla dinlerken."

(Johan Sebastian Welhaven, 1844)

Resmin kıyamet atmosferi ve dramatik kompozisyonu, Romantizmin tipik özelliklerinden esinlenmiştir: yaşam ve ölüm, ışık ve gölge, yakın ve uzak arasındaki zıtlıklar. Hem Welhaven'in şiiri hem de Arbo'nun resimleri, vahşi avı tehditkar ve ürkütücü bir kalabalık olarak tasvir ediyor ve yaygın inanışa göre, onlar göklerde hücum ederken uzak durmanın en iyisiydi. Odin'in Vahşi Avı olan "Åsgårdsreia" kelimesini kullanmaya başlayanlar, 1800'lerin Ulusal Romantik hareketinin takipçileriydi. Orijinal kelime Oskoreia idi. Şair ve filolog Ivar Aasen, oskoreia kelimesinin ofsleg ve reida'dan türetildiğine, yani at sırtında korkutucu bir kalabalık anlamına geldiğine inanıyordu.

Resim 29. Åsgårdsreien (National Museum Oslo, Mayıs, 2023)

"Åsgårdsreien", Norveçli ressam Peter Nicolai Arbo tarafından 1872 yılında tamamlanan bir tablodur. Eser, İskandinav mitolojisine dayanan bir efsaneyi tasvir etmektedir. Yukarıda yağlıboya tablosu olarak gösterilen ve bahsedilen suluboya eserdir.Tabloda, Odin önderliğindeki Valkyrielerin ölümlerin ruhlarını Valhalla'ya

taşıdığı "Asgard Yolculuğu" teması işlenmiştir. Valkyrieler, atları üzerinde uçarak gösterilirken, Odin de beyaz atı Sleipnir üzerinde yer almaktadır. Eserde, diğer mitolojik figürler ve savaşçı ruhları da tasvir edilmiştir.

Kompozisyon, dramatik bir şekilde düzenlenmiştir. Hareketli bir atmosfer yaratmak için figürlerin pozisyonları ve hareketleri dikkatlice tasarlanmıştır. Arka planda dağlar ve bulutlar yer alırken, renk kullanımı yoğun ve güçlü tonlara dayanır. Tablodaki detaylar ve figürlerin ifadeleri, sahnede gerçekleşen olayları ve duygusal durumları aktarmak için özenle çalışılmıştır. Arbo'nun teknik becerileri ve anlatım gücü, "Åsgårdsreien" tablosunun değerini artıran unsurlardır. Eserdeki detaylar ve figürlerin gerçekçi tasviri, ressamın ustalığını yansıtır. Ayrıca, tablodaki renk kullanımı ve ışık-gölge efektleriyle derinlik ve atmosfer yaratılmıştır. "Åsgårdsreien", Arbo'nun Norveç mitolojisine olan ilgisini ve kuzeyli kültürü görsel olarak ifade etme amacını yansıtan önemli bir eserdir. Tablo, mitolojik temaları, epik atmosferi ve güçlü kompozisyonuyla dikkat çeker. Ayrıca, Norveç sanatının ve kültürel mirasının bir parçası olarak da kabul edilir.

Resim 30. Savaş Alanında Yaralanan Bir Viking Kadın Savaşçı (National Museum Oslo, Aralık, 2022)

Viking savaşçı kadınları hakkındaki araştırmalar, genetik çalışmalarla önceden yapılan araştırmalardan farklı sonuçlar ortaya koymuştur. Viking erkeklerinin genellikle yalnız seyahat ettiği ve yeni yerleşim bölgelerine yerli kadınları getirdiği

öne sürülmüştür. Bununla ilgili olarak, 2001 yılında yapılan bir araştırma, Vikinglerin İzlanda'nın kolonileştirilmesi sırasında Galyalı kadınlar getirdiğini göstermektedir. Viking kolonileştirme yöntemlerini inceleyen Hagelberg ve ekibi, MS. 796 ile MS. 1066 yılları arasında tarihlenen 45 Viking iskeletinden DNA örnekleri almıştır. Bu iskeletler, Norveç'in farklı bölgelerinde bulunmaktadır ve Oslo Üniversitesi koleksiyonuna aittir. Ekip, kadınlardan alınan mitokondriyal DNA'yı incelemiştir. Mitokondriyal DNA, anneden çocuğa geçtiği için soyun anneden geldiğini belirler. Avrupa'nın çeşitli yerlerinden 5,191 kişinin mitokondriyal DNA'sı, daha önce analiz edilen 68 eski İzlandalı örneğiyle karşılaştırılmıştır. Viking ve İzlandalıların genetik sonuçları, günümüzdeki Kuzey Atlantik insanları (İsveçli, İskoçyalı ve İngilizler) ile çok yakın benzerlikler göstermiştir. Ancak Viking DNA'sıyla en yüksek uyum, İskoçya'ya yakın olan Orkney ve Shetland adalarındaki insanlar arasında bulunmuştur. Bu adalar, İskandinavya'ya oldukça yakın konumdadır. Oslo Üniversitesi Müzesi küratörü ve arkeolog olan Jan Bill, "Görünüşe göre kadınlar kolonizasyon sürecinde düşünülenlerden daha önemli bir rol oynamış" ifadesini kullanmıştır. (Savaşçı Viking Kraliçeleri)

Peter Nicolai Arbo'nun "Hervor's Death" (Hervör'ün Ölümü) adlı eserine gelince, bu resimde Viking savaşçı kadınlarına atıfta bulunulabilir. Hervör, mitolojik bir Viking savaşçısıdır ve resimdeki sahnede ölümle karşı karşıya olduğu görülmektedir. Bu eser, Viking savaşçı kadınlarının cesaretini, savaşçı ruhunu ve ölüme meydan okuyan tutumunu yansıtır. Vikinglerin savaşçı kültürü, kadınların da savaşa katıldığı ve cesurca mücadele ettiği bir toplumda yaşadıklarını gösterir. Babasının sihirli kılıcı Tyrfing'i kullanıyor ama sahibine beladan başka bir şey getirmiyor. Oğlu Heidrek kılıcı miras alır ve onun ölümünden sonra Hervor adlı kızı da kılıcı alır ve sonunda savaşta ölür . Arbo'nun tablosu, Hervör'ün ölüm anını dramatik bir şekilde yansıtır. Bu eser, İskandinav mitolojisine ve destanına olan ilgiyi yansıtırken, aynı zamanda bir savaşçı kadının güçlü ve kararlı duruşunu sergiler. Tablonun kompozisyonu, olayın merkezine odaklanmayı sağlar. Hervör'ün figürü tablonun ortasında yer alır ve dikkatleri üzerine çeker. Diğer figürler ise etrafında yer alarak hikayenin dramatik anını vurgular. Kompozisyon, izleyiciye olayın önemini ve yoğunluğunu hissettirir. Arbo, tabloda koyu ve dramatik renkleri tercih etmiştir. Hervör'ün figürü ve çevresindeki detaylar yoğun bir kırmızı tonuyla vurgulanırken,

arka plan daha koyu ve kasvetli tonlara sahiptir. Bu renk paleti, tabloya bir duygusal yoğunluk ve trajik bir atmosfer katmaktadır. Işık, tabloda dramatik etkiler yaratmak için kullanılmıştır. Aydınlık ve karanlık alanlar arasındaki kontrast, figürlerin vurgulanmasına ve sahnede derinlik hissi oluşturmaya yardımcı olur. Özellikle Hervör'ün yüzüne düşen ışık, onun duygusal ifadesini ve güçlü karakterini vurgular. Figürlerin duruşları, sahnede hareket ve drama hissiyatını güçlendirir. Kılıçların ve zırhların detaylı çizimi, savaş atmosferini vurgularken, figürlerin yüz ifadeleri ve jestleri duygusal derinliği ortaya çıkarır. Bu detaylar, izleyiciye hikayenin atmosferine ve duygusal yoğunluğuna daha fazla katkı sağlar. Peter Nicolai Arbo'nun "Hervor's Death" eseri, resimsel teknikleri ve anlatımıyla izleyiciyi İskandinav mitolojisine ve destanına çeken etkileyici bir tablodur. Resimdeki renk kullanımı, ışık-gölge efektleri, figürlerin duruşları ve detaylar, olayın önemini ve duygusal yoğunluğunu izleyiciye aktarır. Resim, kahramanlık, savaşın zorlukları ve Viking savaşçıların cesareti gibi temaları vurgulayan dramatik bir kompozisyona sahiptir. Peter Nicolai Arbo'nun ustalığı, figürlerin dinamik duruşları ve sahnede yaratılan hareket hissiyle birleşerek, destanın epik atmosferini başarıyla yansıtmaktadır. İskandinav kültüründe kadınların savaşta önemli bir rol oynayabileceğine ve savaşta eşit şartlara sahip olduklarına işaret ediyor. İskandinav mitolojisinde de kadın kahramanların örnekleri mevcuttur bu kültürün birçok yönünü yansıtıyor. Ayrıca, resimdeki kadın savaşçının gücü ve cesareti, kadınların sadece evde veya ailede değil, aynı zamanda savaşta da etkili olabileceği fikrine vurgu yapıyor. Bu nedenle, resim birçok kadın savaşçı ve kadın güç hareketi tarafından da ilham kaynağı olmuştur. Resimdeki savaş sahnesi, İskandinav mitolojisinde, kadın kahramanların örnekleri mevcuttur. Örneğin, Brynhildr ve Freyja, İskandinav mitolojisinin en ünlü kadın kahramanları arasındadır. Bu nedenle, resimdeki kadın savaşçı, İskandinav kültüründe kadınların gücünü ve cesaretini yansıtır.

Birkaç kadın savaşçı örnekleri:

Valkyries (Valkürler): İskandinav mitolojisinde Valkyries, savaş meydanlarında ölen savaşçıları seçmek ve Valhalla'ya (cesur savaşçıların cenneti) götürmekle görevli olan dişi tanrıçalardır. Valkyries, cesur ve korkusuz savaşçılardır ve savaşta aktif bir rol oynarlar.

Skadi: Skadi, İskandinav mitolojisindeki bir dev kraliçesidir. Kendisi de bir savaşçı olarak bilinir. Babasının intikamını almak için tanrılarla anlaşma yapar ve Aesir tanrılarının arasına katılır. Skadi, avcılık ve kışla da ilişkilendirilir.

Brynhildr: Brynhildr, İskandinav mitolojisinde önemli bir kadın savaşçıdır. Valkyrie olarak tanınır ve cesur savaşçılar arasında seçim yapma göreviyle görevlendirilir. Efsanelerde, Brynhildr'in kahramanlık, tutku ve trajik bir hikayesi anlatılır.

Freyja: Freyja, İskandinav mitolojisindeki en önemli tanrıçalardan biridir. Savaş ve aşk tanrıçası olarak bilinir. Freyja, savaşçılar için savaşta destek sağlayan bir tanrıça olarak görülür.

Hervor: Hervor, İskandinav mitolojisinde Hervarar Saga adlı destanla ilişkilendirilen bir kadın savaşçıdır. Savaşa katılan bir Viking savaşçısı olarak tanınır ve Tyrfing adlı bir sihirli kılıç elde eder.

Resim 31. Valkyrien (National Museum Oslo, Aralık, 2022)

Peter Nicolai Arbo'nun "Valkyrien" adlı eseri, İskandinav mitolojisi ve Viking kültürüne ait sembolleri kullanarak mitolojik bir hikayeyi resmeden bir yağlı boya tablosudur. Valkyries, mitoloji de baş tanrı Odin'e hizmet eden küçük kadın tanrılarıdır. Ölüm anlarında en kahraman savaşçıları bulmak ve dünyanın sonundaki savaşta Odin'in yanında savaşabilmeleri için onları Odin'e götürmekle görevlendirildiler. Ayrıca Odin'in habercileri olan Valkyries, miğfer ve mızraklarla donatılmış ve kanatlı atlara binen güzel kadınlar olarak görünür. İskandinav mitolojisinde tanrı Odin'in uçan

adı Sleipnirdir. Odin'in sekiz bacaklı uçan atına bir gönderme yapılabileceği düşünülmektedir. Mitolojide, Loki'nin kızı olan dev Jotun Angrboða ile Odin'in birleşmesinden doğmuştur. Sleipnir, diğer atlar üzerinde hız ve yetenek açısından üstündür ve Odin'e hızlı seyahat etme yeteneği sağlar. Aynı zamanda ölümler diyarına seyahat edebilme yeteneğine de sahiptir. Sleipnir, İskandinav mitolojisinin en tanınmış ve önemli varlıklarından biridir. Resimde, bir Valkyrie olarak bilinen İskandinav mitolojisindeki kadın savaşçılar tasvir edilmiştir. Resimdeki Valkyrie, elinde bir kılıç tutarken, uçuyor gibi tasvir edilmiştir. Resimdeki atmosfer oldukça dramatiktir. Resmin aydınlık ve karanlık tonları, yıkımın yanı sıra, umut ve yaşamın sembolüdür. Tablonun atmosferi oldukça karanlık ve kasvetlidir. Bulutlar yoğun bir şekilde yer kaplar. Ayrıca, renk paleti de oldukça koyu tonlardan oluşur ve savaşın yıkıcı doğasını yansıtır. Tablo, İskandinav mitolojisi ve Viking kültürüne ait sembollerle doludur. Valkürlerin hareketli duruşları, oklarla dolu savaş alanında hızlı bir şekilde hareket ettiklerini gösterir. Figürlerin pozisyonları ve jestleri, savaşçı ruhlarını ve kararlılıklarını yansıtır. Arbo, tabloda renkleri etkili bir şekilde kullanmıştır. Valkürlerin kıyafetleri ve kalkanları parlak renklerle vurgulanırken, arka plandaki savaş sahası koyu ve kasvetli tonlara sahiptir. Bu kontrast, Valkürlerin figürlerini öne çıkarır ve sahneye derinlik hissi verir. Peter Nicolai Arbo'nun "The Valkyrie" tablosu, mitolojik bir konuyu epik ve etkileyici bir şekilde tasvir eder. Valkyrie, İskandinav mitolojisinin en tanınmış figürlerinden biridir ve savaşın doğasını ve ölümsüzlüğü temsil eder. Peter Nicolai Arbo'nun "Valkyrien" adlı eseri, İskandinav mitolojisine ve Viking kültürüne ait sembolleri kullanarak, savaşın korkunçluğunu ve ölümsüzlüğü tasvir eden bir yağlı boya tablosudur.

Resim 32. Ingeborg (National Museum Oslo, Haziran, 2023)

Eser 978 × 752 boyutlarındadır. "Ingeborg" adlı portresi, Arbo'nun popüler eserlerinden biridir. Alışılmışın dışında olarak mitolojik eserlerde portreye çok rastlanmamaktadır. İşkandinav ve Viking konulu eserler genellikle mitolojik ve epik hikayeleri anlatan büyük tablolar veya sahneleri içeren resimlerden oluşur. Bu eserler genellikle mitolojik figürler, tanrılar, kahramanlar, savaş sahneleri, efsanevi yaratıklar ve doğaüstü unsurlar gibi ögeleri tasvir eder. Mitolojik resimler, İşkandinav ve Viking kültürünün önemli bir parçası olan mitoloji ve destanlarla yakından ilişkilidir. Bu resimler, çoğunlukla Edda şiirleri gibi kaynaklardan esinlenerek oluşturulmuştur. Edda şiirleri, tanrılar, kahramanlar ve destansı olaylar hakkında anlatılar içeren metinlerdir. İşkandinav mitolojisi ve Viking kültürü, epik hikayeler, kahramanlık ve macera temasıyla zengindir. Bu nedenle, ressamlar bu mitolojik ve destansı unsurları resimlerinde kullanırken genellikle büyük sahneleri tercih ederler. Bu sahnelerde genellikle birden fazla figür yer alır ve epik olaylar veya dramatik anlar tasvir edilir. Portre alışmaları ise genellikle bireyin yüzünü ve karakterini vurguladığı için İşkandinav ve Viking konulu resimlerde genellikle tüm bir hikaye veya mitolojik bir olay anlatılmak istendiğinden, portre çalışmalarına daha az rastlanır.

"Ingeborg" portresi, Eski Norveç şiiri Vlsung Edda'sındaki bir karakter olan Ingeborg'u tasvir eder. Bu şiirde, Ingeborg, bir prenses olarak anlatılır ve Volsung hanedanının önemli bir üyesidir. Portrede, Ingeborg, güzellik ve asaletle tasvir edilen bir genç kadın olarak betimlenir. Arbo'nun "Ingeborg" portresi, gerçekçi bir tarza

sahiptir. İnce detaylarla oluşturulmuş bir yüz ifadesi ve dikkatlice çizilmiş kıyafetleriyle dikkat çeker. Arbo, Ingeborg'un zarafetini ve içtenliğini vurgulamak için detaylı bir şekilde çalışmıştır. Portre, güçlü ışık-gölge kullanımı ve renk kontrastlarıyla da dikkat çeker. Arbo, Ingeborg'u parlak bir ışıkla aydınlatırken arka planı daha karanlık tutarak figürün odak noktası olmasını sağlar. Bu teknik, portrenin derinlik ve hacim hissi vermesine yardımcı olur. Arbo'nun "Ingeborg" portresi, hem tarihi hem de mitolojik bir figürü resmettiği için sanatçının ilgi alanlarına uygun bir örnektir. Portre, Norveç mitolojisinde ve edebiyatında önemli bir karakter olan Ingeborg'un güzelliğini ve zarafetini yansıtır.

Resim 33. Dagr (Sanal, Haziran, 2023)

Eser 958 × 1,200 ölçülerindedir. Peter Nicolai Arbo'nun "Dagr" adlı eseri, İskandinav mitolojisinde önemli bir figür olan Dagr'ı (Gün) tasvir eden bir resimdir. Dagr, İskandinav mitolojisinde güneşi temsil eden önemli bir figürdür. O, Sól (güneş tanrıçası) ve Mani (ay tanrısı) tanrılarının oğludur. Dagr'ın mitolojideki yeri, güneşin her gün doğuşu ve batışıyla ilgilidir. Dagr her sabah doğar ve güneşi gökyüzüne yükselterek aydınlık dönemi başlatır. Akşamleyin ise batıp, geceye yer açar.

Bu eserde, Dagr büyümlü bir atmosfer içinde betimlenir. Arka planda güneşin doğuşu ve ayın batışı tasvir edilir. Eserdeki renkler ve ışık-gölge kullanımıyla, doğanın gücü ve mitolojik unsurlar vurgulanmaktadır. Arbo'nun "Dagr" eseri, mitolojik bir figürü ve mitolojik hikayeleri resimsel olarak canlandıran sanatsal bir yaklaşımı

yansıtır. İskandinav mitolojisinin önemli bir unsurunu temsil ederken, aynı zamanda resimsel teknikler ve atmosfer aracılığıyla duygusal bir etki yaratmayı hedefler. "Dagr" eseri, Arbo'nun İskandinav mitolojisine ve destanlara olan ilgisini yansıtan bir örnektir. Sanatçı, figürleri ve mitolojik olayları tasvir ederken büyük ölçekli sahneleri tercih eder. Bu şekilde, izleyiciyi İskandinav mitolojisinin büyülü dünyasına çeken etkileyici bir resim ortaya çıkarır. Resimsel olarak, Arbo eserinde mitolojik atmosferi ve güneşin ışığını kullanır. Işık ve gölgelerle yaratılan derinlik, Dagr'ın güneşi yükseltme eylemini vurgular ve izleyiciye etkileyici bir sahne sunar. Dagr elinde bir meşale tutmaktadır , meşalenin güneşe bir gönderme olabileceği düşünülebilir. Meşale, ışığı temsil eden bir nesne olduğundan, Dagr'ın elindeki meşale güneşin ışığına bir gönderme olarak yorumlanabilir. Bu, Arbo'nun resimde mitolojik figürlerin sembolik öğelerini kullanarak hikayeyi anlatma amacını yansıtabilir. Uçtuğunu düşünebileceğimiz bir at görüyoruz net bir şekilde bir kanat olmasa da bu bağlamda ele alınan eserlerin bir kısmında atların uçtuğu hissi alınmakta. Burada belki de Odin'in adı Sleipnir'e bir gönderme yapılmaktadır. Figürün Valkyrie ile benzer şekilde resmedilmiş olması aralarındaki benzerliklere bir gönderme olabilir sorusunu akıllara getirirse de doğrudan bir bağlantı veya referans olduğunu söylemek zor olabilir. Valkyrieler, İskandinav mitolojisinde savaşçıları seçen ve Valhalla'ya taşıyan tanrıça figürleridir. Dagr ise güneş tanrısı Baldur'un oğludur ve güneşi temsil eder. Her ikisi de mitolojik varlıklar olmalarına rağmen, farklı mitolojik bağlamlara sahiptirler. Resimsel olarak, Arbo'nun Valkyrie ve Dagr gibi figürleri dramatik bir şekilde resmetme tarzı benzerlik gösterebilir. Her iki figür de güçlü ve etkileyici bir duruşla tasvir edilir. Ancak, bu benzerlikler Arbo'nun kişisel sanat tarzı ve tercihleriyle ilgili olabilir ve doğrudan mitolojik bir ilişkiyi göstermekten ziyade sanatsal tercihlerini yansıtabilir. Peter Nicolai Arbo'nun resim dili, İskandinav mitolojisinin epik ve dramatik unsurlarını yansıtan bir tarza sahiptir. Ayrıntılara ve kostümlere büyük özen gösterir, antik çağlara özgü detayları ve mitolojik sembolleri ustalıkla işler. Doğal unsurları da resimlerine dahil ederek doğanın gücünü ve doğaüstü öğeleri vurgular. Arbo'nun resim dili, mitolojiye olan derin ilgisini ve sanatsal yeteneklerini yansıtan bir ifade biçimidir

3.4. August Malmström

**Resim 34. Ingeborg, Orvar Odd'dan Hjalmar'ın Ölüm Haberini Alırken
(National Museum Stockholm, Ocak, 2023)**

Eser 181 x 143 ölçülerinde tuval üzerine yağlıboya ile yapılmıştır.

August Malmström, 19. yüzyılın önemli İsveçli ressamlarından biridir. "Ingeborg, Orvar Odd'dan Hjalmar'ın Ölüm Haberini Alıyor" adlı tablosu, 1856 yılında tamamlanmıştır. Bu tablo, İskandinav mitolojisine dayanan bir hikâyeyi temsil etmektedir. Tabloda, orta çağ İskandinav kıyafetleri giyen bir kadın olan Ingeborg betimlenmiştir. Resim, Orvar Odd'ın destanındaki kadın kahramanın, savaşta öldürüldükten sonra nişanlısının yüzüğünü ve eşyalarını aldığı anı tasvir ediyor. Ingeborg'un kalbi 'daha sonra kederle parçalandı' ve iki sevgili aynı mezar höyüğüne yerleştirildi. Ingeborg keder içinde baygın yatmaktadır. Karşısında, bir savaşçı olan Orvar Odd durmaktadır ve elinde bir rulo veya mesajla birlikte görünmektedir. Bu mesaj, Hjalmar adındaki bir kişinin öldüğünü bildiren acı haberleri içermektedir. Kompozisyon, duygusal bir anı yakalamak için dikkatlice düzenlenmiştir. Ingeborg'un yüzündeki ifade, ölüm haberiyle dolu bir şok ve üzüntüyü yansıtmaktadır. Malmström, renkleri ve ışığı kullanarak, tabloya dramatik bir hava katmıştır. Tablo, romantik bir duygusallık ile kahramanlık temasını birleştirir. Ingeborg'un güzelliği ve duygusal durumu, izleyiciye acı haberlerin etkisini hissettirirken, Orvar Odd'un sert ve kararlı duruşu, bir savaşçının cesaretini temsil etmektedir.

August Malmström'ün "Ingeborg, Orvar Odd'dan Hjalmar'ın Ölüm Haberini Alıyor" adlı eseri, İskandinav mitolojisinin ve kahramanlık anlatılarının güçlü bir örneğidir. Malmström'ün ustalıklı kullanılan renkleri ve detaylarla oluşturduğu kompozisyon, duygusal bir anı yakalayıp izleyicilere derin bir etki bırakmaktadır.

Tabloda yer alan karakterler olan Ingeborg ve Orvar Odd, İskandinav mitolojisinde önemli figürlerdir. Ingeborg, August Malmström'ün tablosunda merkezi bir figür olarak tasvir edilen bir kadındır. İsim olarak, İskandinav mitolojisinde bulunan birçok karaktere de atıfta bulunabilir. Ancak, tablodaki tam anlamıyla bir mitolojik karakter olup olmadığı net değildir. Ingeborg, genellikle romantik, güzel ve duygusal bir şekilde tasvir edilir. Tablodaki ifadesi, heyecan ve üzüntü karışımını yansıtırken, Ingeborg'un duygusal bir anı yaşadığını göstermektedir. Orvar Odd, İskandinav mitolojisinde bir kahraman figürüdür. Efsanelere göre, Orvar Odd, savaşçı bir Viking'dir ve birçok maceraya atılmıştır. Tabloda, Orvar Odd, Ingeborg'a ölüm haberi taşıyan figür olarak yer almaktadır. Sert ve kararlı duruşu, bir savaşçının cesaretini ve gücünü temsil eder. Orvar Odd'un tablodaki varlığı, Ingeborg'un yaşadığı acı haberi iletmek için bir aracı rolünü üstlendiğini gösterir. Her iki karakter de İskandinav mitolojisinin bir parçası olarak kabul edilebilir. Malmström'ün eserindeki kullanımları, tablonun duygusal ve mitolojik temalarını vurgulamaktadır. Ingeborg'un kadınsı ve hassas figürüyle Orvar Odd'un savaşçı ve kararlı duruşu arasındaki karşıtlık, tablonun dramatik etkisini artırır. Tablonun yorumlanması, mitolojik unsurlara ve duygusal bir anlatıya dayanır. Ingeborg'un duygusal durumu, Hjalmar'ın ölüm haberini almasının etkisini yansıtır. Ingeborg'un bekleyişi ve Orvar Odd'un ona gelişi, acı haberi iletmek için bir aracı rolünü gösterir. Bu anlatı, aşk, kayıp ve kahramanlık gibi evrensel temaları ele alır ve izleyicinin duygusal bir bağ kurmasını sağlar. Sonuç olarak, August Malmström'ün "Ingeborg, Orvar Odd'dan Hjalmar'ın Ölüm Haberini Alıyor" adlı eseri, resim perspektifinden değerlendirildiğinde, duygusal bir anı yakalayan mitolojik bir sahneyi betimler. Kompozisyonun derinlik algısı, renk kullanımı ve karakterlerin ifadeleri, tabloya dramatik bir hava ve duygu katmaktadır. Bu eser, izleyiciye bir mitolojik hikâyenin içine girmeyi ve Ingeborg'un acı haberini paylaşmayı teşvik eder.

Resim 35. Bråvalla Savaşı (Sanal, Haziran, 2023)

Eser, 56,5x98,5 ölçülerindedir. Bråvalla Savaşı August Malmström tarafından yapılmış ve Tablo, August Malström'ün Bråvalla Savaşı anıtsal tablosunun ilk versiyonu için bir çalışmadır. Motif, ortaçağ İzlanda masallarından alınmıştır. Hikayelere göre, savaş 7. yüzyılda Sigurd Ring'in Svear'ı ile Harald Hildet ve Danimarkalılar arasında gerçekleşti. Harald'ın savaş sırasında bizzat tanrı Odin tarafından öldürüldüğü söylenir. Sigurd Ring savaşı kazandı ve böylece Danimarka'yı boyun eğdirdi. 19. yüzyılda bu efsanevi savaş, muzaffer bir İsveç tarihinin milliyetçi anlatısının bir parçası haline gelebilir. August Malmström'ün "Bråvalla slag" adlı çalışması, İsveçli ressamın Bråvalla Savaşı anıtsal tablosunun ilk versiyonu için bir çalışmadır. Bu tablo, ortaçağ İzlanda masallarından alınan bir motif üzerine yapılmıştır. Bu efsanevi savaş, 19. yüzyılda milliyetçi bir anlatının bir parçası haline gelebilir. Bu dönemde İsveç'te güçlü bir milliyetçilik akımı vardı ve tarihsel zaferler ve kahramanlık öyküleri ulusal kimlik ve gururun bir sembolü olarak kullanılmıştır. Bråvalla Savaşı da bu milliyetçi anlatının bir parçası olarak önem kazanmıştır. August Malmström'ün çalışması, Bråvalla Savaşı'nı tasvir etmektedir ve bu savaşın İsveç tarihinin önemli bir olayı olduğunu vurgulamaktadır. Tabloda, savaş sahnesi canlı bir şekilde betimlenmiş ve savaşçılar arasındaki çatışma ve hareketlilik hissedilebilmektedir. Ancak, belirtmek gerekir ki, Bråvalla Savaşı'nın tarihsel gerçekliği tartışmalıdır ve bazıları bu olayın efsanevi bir karaktere sahip olduğunu düşünmektedir. Dolayısıyla, Malmström'ün çalışması daha çok mitoloji ve milliyetçi anlatıya dayalı bir yorum olarak değerlendirilebilir. "Bråvalla slag" tablosu, geniş bir

kompozisyona sahip büyük bir tablodur. Öncelikle, savaş alanını gösteren bir manzara ön planda yer alır. Tabloda, birçok savaşçı, atlılar ve silahlarla donanmış askerler yer alır. Tablodaki figürlerin çoğu hareket halindedir ve çatışmanın ortasında bulunmaktadır. Gökyüzü bulutlu ve karanlıktır, bu da savaşın tehlikeli ve yoğun bir atmosfere sahip olduğunu vurgular. Renkler genellikle koyu tonlardadır ve bu da savaşın acımasızlığını ve şiddetini yansıtır. "Bråvalla slag" tablosu, İskandinav mitolojisi ve milliyetçi anlatılarla birleşen bir tema üzerine odaklanır. Tabloda, tarihsel bir savaş sahnesi tasvir edilirken, aynı zamanda İsveçlilerin zaferini ve milli gururu sembolize eden bir anlatı sunulmaktadır. Malmström, mitolojik unsurları vurgulayarak ve canlı bir kompozisyon oluşturarak bu anlatıyı güçlendirir. Bråvalla slag" tablosu, dönemin milliyetçi ruhunu yansıtan ve İsveç tarihinde önemli bir yer edinen bir olayı temsil eder. Bu tablo, İsveç ulusal kimliği ve tarihi gururunun bir sembolü olarak kabul edilebilir. Aynı zamanda, mitolojik unsurların kullanımıyla, İskandinav kültürüne ve mitolojisine bir gönderme yapar.

**Resim 36. Ragnar Lodbrok'un Oğullarından Önce Kral Ella'nın Habercileri
(Sanal, Haziran, 2023)**

Eser 109x142 ölçülerinde tuval üzerine yağlıboya ile yapılmıştır. "King Ella's Messengers before Ragnar Lodbrok's Sons" adlı eser, İsveçli ressam August Malmström tarafından yapılmış bir resimdir. Bu resimde, İskandinav mitolojisinde

önemli bir figür olan Ragnar Lodbrok'un oğullarının karşısına King Ella'nın elçileri çıkıyor. Ragnar Lodbrok, efsanelere göre İskandinav Viking savaşçısı ve kraldır. King Ella ise Ragnar Lodbrok'un ölümüyle ilişkilendirilen İngiltere Kralıdır. Efsaneye göre, Ragnar Lodbrok, King Ella'nın elçileri tarafından esir alınır ve King Ella tarafından zalimce öldürülür. Bu resimde, King Ella'nın elçileri, Ragnar Lodbrok'un oğullarının huzurunda durduğu düşünülür. Resmin atmosferi gergin ve tehditkar çünkü bu olay Ragnar Lodbrok'un intikamını almak ve babalarının ölümünü cezalandırmak isteyen oğullarının hikayesinin bir parçasıdır. August Malmström'ün tarzı genellikle romantik ve natüralist olarak tanımlanır. Bu resimde, detaylı figürler, dramatik kompozisyonlar ve duygusal ifadeler görülmektedir. Ayrıca renk paleti, sahnenin atmosferine uygun olarak koyu tonlarda ve dramatik bir şekilde kullanılmıştır. Bu tür resimlerde, destanların veya tarihi olayların farklı sahneleri tasvir edilirken, bazen ressamın kendi yaratıcılığı ve yorumlaması da devreye girebilir. Bu nedenle, "King Ella's Messengers before Ragnar Lodbrok's Sons" adlı eserin tam olarak hangi hikayeyi veya olayı temsil ettiği hakkında kesin bir bilgi olmamasına rağmen, genel olarak İskandinav mitolojisi ve Viking efsaneleriyle ilgili olduğunu söyleyebiliriz. Eserlerinde romantik ve natüralist bir tarzı tercih etmiş, detaylara önem vermiş ve duygusal ifadeleri vurgulamıştır. Malmström'ün eserlerinde doğal ve pastoral manzaralar, mitolojik figürler, Viking savaşçıları ve tarihi olaylar sıkça yer alır. Figürlerin giysileri, mimari detaylar ve çevresel öğelerin dikkatli bir şekilde tasvir edildiği görülür. Bu öğeler, resimlerine bir tür masalsı ve romantik bir hava katmaktadır. Bu eserde de bunu net bir şekilde algılayabiliyoruz. Sanatsal bakış açısı, doğal ve mitolojik dünyayı birleştirerek İskandinav kültürünün derinliklerini yansıtmaya çabasıyla öne çıkar. Kapalı bir mekanda olduklarını Vikingler ve İskandinavların yaşam tarzlarından yola çıkarak bunun belki de bir çadır ya da toplanma alanlarından biri olduğunu söylemek doğru olabilir. Duvarlarda savaş malzemeleri görmekteyiz. Işık tepeden gelmektedir. Soldaki üç figürü bir oyun oynadıklarını görebiliriz bir masa üzerinde taşlarla bir tabla görülmekte. Viking savaşçılarının sık sık oyun oynadıkları kaynaklarda geçmektedir. Figürlerden ikisinin kızgın bir ifadeyle ayakta duran figüre baktıkları görülüyor. Yanlarında ayakta duran figür oyun oynayanları izlemekte. Tahtta oturan figürün yanında bir köpek görüyoruz. Köpek sembolünün bir çok resimde kullandığını ve yine bu resimde de ele alındığını görmekteyiz. Köpek sembolünün bir çok anlamının

olmasının yanında bu resimde sadakat ve koruyuculuk sembolü olarak görebiliriz. Özellikle İskandinav tanrılarıyla ilişkilendirilen köpekler, tanrılara sadık birer refakatçi olarak tasvir edilir. Köpekler, sahiplerini koruma görevini üstlenir ve onlara sadakatle eşlik eder. Burada da köpeğin eşlikçi olduğu algı hissedilmekte. Duvarda asılı olan kalkan ve savaş malzemeleri görülmekte korumak, güvenlik , cesaret, savaşçılık anlamlarının yanında kalkanlar toplumsal birliği temsil eder ayrıca Viking mitolojisinde, bazı kalkanlar mitolojik sembollerle süslenmiştir. Örneğin, Thor'un çekici Mjöllnir veya Odin'in sembolü olan raven gibi mitolojik figürler kalkanlarda kullanılabilir. Bu, mitolojik ve spiritüel inançlarla bağlantıyı sembolize eder. Sosyal statü ve onuru da sembolize ettiği düşünülen kalkanların bu eserde de bu nedenle kullanılmış olduğu düşünülebilir. Viking toplumunun savaşçı değerleri, mitolojik inançları ve kültürel kimliğiyle yakından ilişkilidir. Miğferler, savaşçıların kişisel ifadesi, toplumsal statüsü ve inanç sistemlerine bağlı olarak anlamlarını taşır. Tahtta oturan figürün elinde boynuz kadehin olduğunu görüyoruz kadehin içinde kaynaklara dayanarak bal likörü olduğu yorumu yapılabilir. Viking ve İskandinav halkı için önemli olan bu içecek sık sık ayrıntılarla yer verilmiştir. Bu kadehin sembolik anlamı, Vikinglerin ve İskandinav halklarının kültürel ve sosyal değerlerini yansıtan birçok katmanlı anlama sahiptir. Güç,yetki, cömerlik, dostluk, içeceğin boynuz kadehinden paylaşılması, ortak bir anlayış ve dayanışmayı ifade eder ayrıca Mitolojik ve Spiritüel olarak Viking mitolojisi ve inanç sistemlerinde, boynuzlar kutsal veya doğaüstü güçlerle ilişkilendirilir. Tanrılar veya mitolojik varlıkların boynuzlu başlıklar veya kadehler taşıdığına inanılır. Bu nedenle, boynuz kadehleri mitolojik ve spiritüel bir bağlantıyı simgeler. Burada da resmin atmosferine dayanarak güç göstergesi olarak yorumlanabilir.

Resim 37. Frithiof and Ingeborg (from Frithiof's saga) (National Museum Stockholm, Haziran, 2023)

August Malmström'ün "Frithiof and Ingeborg (from Frithiof's Saga)" adlı eseri, İskandinav mitolojisinin önemli bir hikayesi olan Frithiof'un efsanesinden bir sahneyi tasvir etmektedir. Eserde, Frithiof ve Ingeborg'un çocukken tanıştığı ve birbirlerine duydukları sevgiyi yansıtan bir an betimlenir. Eserdeki sahne, Frithiof'un genç Ingeborg'u bir şelale boyunca taşıdığı anı gösterir. Şiddetli akan şelaleler arasında, Frithiof'un güçlü kollarıyla Ingeborg'u taşıması, birbirlerine olan sevgi ve bağlılıklarının bir sembolüdür. Ingeborg'un kollarında hissettiği şelalenin baskısı, onların birlikte yaşadığı harika anları ve duygusal bağlarını vurgular. August Malmström'ün resimsel yaklaşımı, manzaranın güzelliğini ve doğanın gücünü vurgulamaya odaklanır. Şelalelerin hareketli ve akıcı görüntüsü, resme dinamizm ve canlılık katar. Aynı zamanda, Frithiof ve Ingeborg'un çocukluklarında paylaştıkları masumiyet ve saflığı da yansıtır. Bu eser, August Malmström'ün romantik ve duygusal bir atmosfer yaratma yeteneğini gösterir. Frithiof ve Ingeborg'un masalsi aşk hikayesini anlatırken, doğa ve insan arasındaki bağı da vurgular. Ayrıca, İskandinav mitolojisinde önemli bir yere sahip olan Frithiof'un efsanesine olan ilgiyi canlandırır. Frithiof ve Ingeborg, İskandinav mitolojisinde yer alan ve popüler bir aşk hikayesine

sahip olan karakterlerdir. Frithiof, İskandinav mitolojisinde yer alan bir Viking kahramanıdır. O, Norveçli bir savaşçı ve maceracıdır. Frithiof'un hikayesi, "Frithiof's Saga" adlı eserde anlatılmaktadır. Hikayeye göre, Frithiof, güçlü bir savaşçı ve yetenekli bir okçu olarak tanınır. Aynı zamanda cesur ve adil bir kişiliğe sahiptir. Ingeborg ise Frithiof'un sevgilisi ve hikayenin diğer ana karakteridir. Ingeborg, Norveç Kralı Bele'nin kızıdır ve oldukça güzel ve zarif bir genç kızdır.

Frithiof ve Ingeborg, çocukluk arkadaşları olarak büyürler ve zamanla birbirlerine aşık olurlar. Ancak, Ingeborg'un ailesi Frithiof'un soylu olmaması nedeniyle onu reddeder ve onunla evlenmesine izin vermez. Frithiof ve Ingeborg'un aşk hikayesi, bir dizi zorluk ve engelle karşılaşır. Ancak, sonunda evlenmeye karar verirler ve birlikte mutlu bir hayat sürerler. Frithiof ve Ingeborg'un hikayesi, İskandinav mitolojisinin romantik ve duygusal yönlerini yansıtan bir örnektir. Aşk, sadakat ve cesaret gibi temaları işlerken, aynı zamanda soyluluk ve toplumsal sınırlamalar gibi unsurları da ele alır. Hikaye, İskandinav kültüründe popüler bir yer edinmiş ve birçok farklı versiyonu ve adaptasyonu bulunmaktadır. "Frithiof's Saga", İskandinav mitolojisinin en ünlü eserlerinden biridir. İsveçli şair Esaias Tegnér tarafından 1820-1825 yılları arasında yazılan bir epik şiir olarak bilinir. Eser, Frithiof adlı bir Viking kahramanının maceralarını ve aşk hikayesini anlatır.

Resim 38. Dans Eden Periler (National Museum Stockholm, Haziran, 2023)

Eser 90 x 149 cm ölçülerinde tuval üzerine yağlıboya ile yapılmıştır. Eserde, zarif perilerin bir çayırda dans ettiği bir sahne tasvir edilir. Perilerin çeşitli pozları ve hareketleri, Malmström'ün incelikli resim tekniğini yansıtır. Ayrıca, eserin atmosferi, renk kullanımı ve detaylara verilen önem, Malmström'ün yeteneklerini ve görsel anlatım becerisini sergiler. August Malmström'ün eserleri genellikle masalsı ve fantastik bir hava taşır. Mitoloji, doğa ve halk hikayeleri gibi temaları resimlerine yansıtarak izleyicileri büyülü bir dünyaya götürür. "Dancing Fairies" eseri de bu temaları işleyen ve izleyicilere hayal gücünü canlandıran bir deneyim sunan bir örnektir. Eserde, ayın ışığı altında sakin bir nehir manzarası tasvir edilirken, elflerin dans eden figürleri öne çıkar. Ağaçlar arasında beliren silüetleri ve danslarıyla manzarayı büyülü bir hale getirirler. Resimdeki atmosfer, doğanın dinginliği ve gizemli bir şekilde canlanmasıyla birleşir. Sabah sisinin dans eden elflere dönüştüğü yorumu, resmin daha mistik ve büyülü bir anlatıya sahip olduğunu vurgular. Elf figürleri, uzun dalgalı saçları ve çelenkleriyle masalsı bir atmosfer yaratırken, suyun yüzeyine yansıyan elflerin dokunuşu da doğanın ruhuyla bağlantıya işaret edebilir. İsveç folkloruna göre, elfler doğada yaşarlar ve özellikle doğal unsurların yakınında dans ederler. Bu eserde de, elflerin tepelerin, mezar höyüklerinin, dağların ve ormanların etrafında dans ederken görüldüğü belirtilir. Elf danslarına ilişkin folklorik öğeler, resmin masal dünyasını ve gizemli bir atmosferi yansıtmaya yardımcı olur.

İskandinav ve Viking mitolojisinde elfler ve periler, doğaüstü varlıklar olarak önemli bir yer tutar. İskandinav mitolojisinde elfler, doğada yaşayan ve insanlardan farklı bir boyuta ait olan varlıklardır. Genellikle ormanlık alanlarda, tepelerde, kayalıklarda ve suların yakınında bulunurlar. Elf figürleri, genellikle insanlardan daha güzel ve zarif olarak tasvir edilir. Elf kavramı, İskandinav mitolojisinde çeşitli formlarda yer alır, örneğin Ljosalfar (ışık elfleri) ve Dokkalfar (karanlık elfler) gibi.

Periler ise İskandinav mitolojisinde doğaüstü varlıklardır ve genellikle ormanların koruyucuları olarak kabul edilir. Perilerin güzellikleri ve büyüleyici varlıklarıyla tanınır. Mitolojide, perilerin insanlarla etkileşime geçebildiği ve onlara yardım edebildiği söylenir. Aynı zamanda periler, doğal güçlere ve doğaüstü yeteneklere sahip olduğuna inanılan varlıklardır.

Elf ve periler, İskandinav ve Viking mitolojilerinde doğanın ruhları olarak da kabul edilir. Doğanın döngüsü, elf ve perilerin dansları ve etkileşimleriyle canlanır. Elf ve periler, doğaüstü güçleriyle doğayı korur ve dengede tutarlar. İnsanlar elf ve perilere saygı gösterir ve doğal çevreye zarar vermemeleri konusunda uyarılırlar. İskandinav ve Viking mitolojisinde elfler ve periler, doğanın gücü, güzellik ve gizemle ilişkilendirilen önemli figürlerdir. Efsanelerde ve hikayelerde sık sık yer alırlar, insanlara yardım eder veya onlara meydan okurlar. Bu doğaüstü varlıklar, mitolojik düşünce dünyasında doğa ve insan arasındaki ilişkiyi yansıtan önemli sembollerdir.

Pagan inanışlarında periler ve elfler gibi doğaüstü varlıklar genellikle yer alır. Paganizm, doğayı kutsal ve canlı bir varlık olarak görür ve doğanın içinde birçok ruhani varlığın bulunduğu inanır. Bu ruhani varlıklar, çeşitli formlarda kendini gösterebilir ve insanlarla etkileşime geçebilirler. Periler ve elfler, pagan inanç sistemlerinde doğanın ruhları olarak kabul edilen varlıklardan sadece bazılarıdır. Pagan inançlarında periler ve elfler, doğal dünyayı koruma, dengede tutma ve ruhani deneyimlerde rehberlik etme gibi rolleri üstlenirler. Bu inanışlara sahip olan pagan toplulukları, elf ve perilere saygı gösterir ve ritüeller ve törenler aracılığıyla bu varlıklarla iletişim kurmayı amaçlar. Hem mitolojik olarak hem de bu halkların dini inanışlarıyla ilintili olarak kutsalve önemli olan bu figürler resimde ele alınmıştır.

Sonuç olarak, "Dans Eden Periler" eseri, August Malmström'ün masal dünyasını ve doğanın büyüsünü resmetme yeteneğini sergileyen etkileyici bir çalışmadır. Elf figürleri, dansları ve doğa ile olan ilişkileriyle izleyicileri fantastik bir dünyaya taşıırken, resmin atmosferi ve detayları da Malmström'ün görsel anlatım becerisini ortaya koyar.

Resim 39. Ingeborg'ın Ağıtı (National Museum Stockholm, Haziran, 2023)

Ingeborg'ın Ağıtı", Esaias Tegnér tarafından 1888'de yayımlanan Frithiof's Saga adlı eserin yeni bir baskısı için oluşturulan bir illüstrasyondur. 99 x 69 ölçülerinde tuval üzerine yağlıboya ile yapılmıştır. "Frithiof's Saga", İsveçli şair ve Yunan dil ve edebiyatı profesörü Esaias Tegnér tarafından yazılan efsanevi bir İskandinav destanıdır. Destan, kahraman bir Viking savaşçısı olan Frithiof'un Prenses Ingeborg'a duyduğu aşkı ve onunla olan ilişkisini anlatır. Destan, aşk, şeref, macera ve pagan ile Hristiyan değerlerin çatışmasını ele almaktadır. Hikayede, Ingeborg zorla başka biriyle nişanlanır ve bu durum Frithiof'tan ayrılmasına ve kaybettiği aşkı üzerine ağıt yakmasına yol açar. Esaias Tegnér, romantik ve milliyetçi şiirleriyle tanınan bir İsveçli şairdir. 19. yüzyılda İsveç edebiyatı ve folklorünün canlanmasında önemli bir rol oynamıştır. "Ingeborg'ın Ağıtı" için yaptığı illüstrasyon, muhtemelen Ingeborg karakterinin kaybettiği sevgilisi Frithiof'a duyduğu acıyı ve özlemi yansıtmayı amaçlamaktadır.

Illüstrasyon, Ingeborg'un hüzünlü bir durumda olduğunu, muhtemelen düşünceli bir poza sahip veya yüzünde yaşlarla betimlendiği düşünülebilir. Renklerin kullanımı, kompozisyon ve sembolik imgeler gibi görsel unsurlar, genel duyguyu aktararak Ingeborg'un ağıtının duygusal derinliğini ifade eder. August Malmström'ün

"Frithiof'un Destanı" için yaptığı illüstrasyonlar, sanatçının yeteneklerini ve mitolojik hikayeleri resimsel olarak anlatma yeteneğini ortaya koymaktadır. Eser, Malmström'ün sanatsal becerisini ve mitolojiye olan ilgisini bir araya getiren bir örnektir. Bu, eserlerinin daha geniş bir kitleye ulaşmasını ve daha canlı bir şekilde sunulmasını sağlamıştır.

Malmström'ün "Frithiof'un Destanı"ndaki illüstrasyonları, döneminin kitap illüstrasyonları için bir atılım olarak kabul edilen önemli bir çalışmadır. Sanatçının mitolojik temalara ve İskandinav kültürüne olan ilgisi, eserlerine derinlik ve anlam katmaktadır. Bu nedenle, August Malmström'ün "Frithiof'un Destanı"ndaki eserleri, sanatçı ve mitolojik hikaye arasındaki güçlü ilişkiyi yansıtan değerli bir sanat eseri olarak kabul edilebilir. August Malmström, "Frithiof'un Destanı" için toplamda 24 illüstrasyon yapmıştır. Bu illüstrasyonlar, destanın farklı bölümlerini ve önemli sahnelerini temsil etmektedir. Malmström'ün illüstrasyonları, destanın hikayesini görsel olarak anlatırken aynı zamanda mitolojik unsurları ve İskandinav kültürünü yansıtmaktadır. Her bir illüstrasyon, detaylı bir şekilde çalışılmış ve destanın epik atmosferini yansıtan bir estetik anlayışı sergilemektedir. Frithiof'un destanının 1888 tarihli baskısı, August Malmström'ün çizimleriyle 1880'lerin ikinci yarısında kitap illüstrasyonları için atılım dönemini temsil ediyor. Sanatçı aynı metni 12 yıl önce resimlemiş, ancak daha sonra resimleri eski gravür tekniği kullanılarak yeniden üretilmişti. 1888 baskısında, gravürlere ek olarak, Malmström'ün heliografi kullanarak yeniden üretilmiş yağlı boya tabloları da eklemiştir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İsveç'te, 19. yüzyılın başlarından itibaren Norse mitolojisine duyulan ilgi artmaya başladı ve bu da birçok sanatçının Norsemen kültürünü konu alan eserler üretmesine neden oldu. Bu hareket Gothicismus olarak biliniyordu ve İsveç'in resim sanatına etkisi oldukça büyük oldu. Gothicismus hareketi, İsveçli sanatçılar tarafından Norse mitolojisi ve tarihinin tekrar canlandırılmasını savunuyordu. Bu hareket, Norsemen kültürüne olan ilginin artmasında ve İsveç'in kimliğinin şekillenmesinde önemli bir rol oynadı. İlk kez 1811 yılında İsveçli şair ve yazar Per Daniel Amadeus Atterbom tarafından kullanılan Gothicismus terimi, İskandinav edebiyatındaki gotik tarzı ve Vikinglerin kültürünü birleştiren bir hareket olarak tanımlandı. Gothicismus, İsveç resim sanatına da önemli bir etki yapmıştır. Bu hareketin temsilcileri, Norse mitolojisi ve tarihinin resimlerde canlandırılmasını savunuyorlardı. Gothicismus akımı, aynı zamanda diğer Avrupa ülkelerinde de etkili olmuştur. Norse mitolojisi ve Viking kültürüne olan ilgi, Avrupa'da genel bir akım haline gelmiş ve diğer sanatçıları da bu konuda eserler üretmeye teşvik etmiştir.

Sanatçılar, doğa ve insan figürlerinin yanı sıra Viking gemileri, savaş sahneleri ve mitolojik yaratıkları da resimlerinde kullanmışlardır. Bu sanatçılar, çoğunlukla 19. yüzyılın sonlarında İskandinav ve Viking temalı resimler ürettiler. İskandinav mitolojisi, tarih ve kültürü bu dönemde oldukça popülerdi ve bu sanatçılar bu temaları işleyerek, İskandinav kültürüne olan ilgiyi arttırdılar. Bu sanatçıların çalışmaları, İskandinav mitolojisi ve kültürüne olan ilgiyi arttırdı ve İskandinav sanatının gelişimine katkıda bulundu. Bu sanatçılar arasında gerçekçilik, romantizm, sembolizm ve fantezi gibi farklı sanat akımlarının temsilcileri yer alıyor. Her biri kendi sanatsal bakış açıları ve tarzlarıyla İskandinav kültürüne özgü bir şekilde eserlerini yarattılar.

Marten Eskil Winge, Nils Blommér, Peter Nicolai Arbo ve August Malmström gibi sanatçılar, 19. yüzyılda Viking ve İskandinav mitolojisi konulu resimleriyle öne çıkan İsveçli ressamlardır. Her birinin sanat anlayışı, resimleri ve resim dilleri arasında benzerlikler ve farklılıklar bulunmaktadır. Norse Mitolojisine olan ilgi tüm bu sanatçılar için geçerli olmuştur. Viking ve İskandinav mitolojisine ait tanrılar, tanrıçalar, kahramanlar, mitolojik yaratıklar ve epik hikayeler, resimlerinde sıkça

karşılaşılan temalardır. Sanatçılar, bu mitolojik unsurları detaylı ve etkileyici bir şekilde resmetme konusunda benzer bir çaba göstermişlerdir.

Romantik dönem etkisi bu dört sanatçıda da etkin olmuştur. Romantizm, duygusal ve epik hikayelere, doğal güzelliklere ve mitolojik unsurlara vurgu yapan bir sanat akımıdır. Bu sanatçılar da resimlerinde dramatik sahneler, güçlü duygusal ifadeler ve canlı renk paletleriyle Romantik estetik anlayışını yansıtmışlardır. Farklılıkları da bulunmaktadır. Sanat dilleri ve teknikleri her sanatçı için farklıdır. Marten Eskil Winge, tarihsel resimlerde gerçekçi bir yaklaşım benimsemiş ve detaylı figürlerle çalışmıştır. Nils Blommér, resimlerinde daha rüya gibi bir atmosfer yaratmış ve mistik unsurları ön plana çıkarmıştır. Peter Nicolai Arbo, savaş ve savaşçı sahnelerinde ustaca detaylandırma yaparken, August Malmström, canlı renkleri ve dramatik kompozisyonlarıyla dikkat çeken resimler yapmıştır. Konu Seçimleri ve odak noktaları sanatçıların resimlerinde vurguladığı konu ve odak noktaları farklılık gösterir. Bazıları mitolojik tanrıları ve efsanevi olayları öne çıkarırken, diğerleri doğal manzaraları ve Viking savaşçıları vurgulayabilir. Bu farklılıklar, sanatçıların kendi ilgi alanları ve sanatsal hedefleriyle bağlantılı olabilir. Mitolojik hikayelerin anlatımı ise aynı mitolojik hikayeleri bile farklı bir bakış açısıyla resimlerine yansıtabilirler. Bunun örneklerine detaylı bir şekilde resim yorumlamalarında değinilmiştir. Bunun sonucunda, aynı mitolojik figürler veya olaylar bile sanatçıların resimlerinde farklı yorumlanabilir.

Bu tezde, İskandinav mitolojisi ve Viking mitolojisi ile resim sanatı arasındaki ilişkiyi incelenmiştir. Marten Eskil Winge, Nils Blommer, Peter Nicolai Arbo, August Malmström gibi sanatçıların eserlerini ele alınarak, mitolojik hikayeleri ve figürleri resimlerine nasıl yansıttıkları analiz edilmiş aynı zamanda, runik yazıtların ve Edda metinlerinin çeşitli müze arşiv bilgileri ve materyalleriyle sanat eserlerindeki kullanımını araştırılmıştır. Bu çalışma, İskandinav mitolojisinin ve Viking mitolojisinin sanat eserlerine olan etkisini ve önemini vurgulamaktadır.

Sanatçılar, mitolojik hikayeleri ve kahramanları görsel bir dille betimleyerek, kültürel mirasın önemli bir parçasını aktarmışlardır. Eserlerinde, mitolojik anlatıları daha etkili bir şekilde ifade etmişlerdir. Sanatçıların eserlerinin yorumlanması sürecinde, mitolojik hikayelerin derinliklerine inmek ve anlamlarını kavramak için

çaba sarf edildi. Bu yorumlama süreci, mitolojik figürlerin sembolik anlamlarını ve mitolojik hikayelerin toplumsal, kültürel ve tarihsel bağlamlarını anlamamıza yardımcı oldu. Sanat eserlerindeki mitolojik hikayelerin yorumlanması, izleyiciye bu antik mitolojilerin önemini ve zenginliğini aktarmaktadır. Bu tezin sonucunda, İskandinav mitolojisi ve Viking mitolojisinin resim sanatına olan derin etkisinin farkına varılmıştır. Sanatçıların, mitolojik hikayeleri ve figürleri resimlerinde canlandırarak, bu kültürel mirası gelecek nesillere taşıdıklarını mitolojik hikayelere daha anlamlı ve güçlü bir ifade şekli verildiği anlaşılmıştır.

İskandinav mitolojisi ve Viking mitolojisi ile resim sanatının birleşimini inceleyerek sanatın mitolojik anlatılara nasıl katkıda bulunduğunu ve bu mitolojik hikayelerin görsel olarak nasıl ifade edildiğini anlamamıza yardımcı olur. Bununla birlikte, tezde sunulan sonuçlar, sınırlı bir sanatçı ve eser örneği üzerine odaklanmıştır. İlerideki çalışmalarda, daha geniş bir sanatçı ve eser yelpazesinin incelenmesi, farklı dönemler ve tarzlar arasındaki farklılıkların anlaşılmasına katkıda bulunacaktır. Ayrıca, sanat eserlerinin yorumlanması sürecinde daha derinlemesine araştırma yapılabilir.

Mitolojik hikayelerin sembolik anlamları, mitolojik figürlerin psikolojik yönleri ve mitolojinin toplumsal, kültürel ve tarihsel bağlamları gibi konular daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilir. Sonuç olarak, bu tez, İskandinav mitolojisi ve Viking mitolojisinin resim sanatına olan etkisini ortaya koymakla kalmayıp, mitolojik hikayelerin yorumlanması ve görsel temsillerinin incelenmesi yoluyla bu antik kültürün zenginliğini ve önemini vurgulamaktadır. Bu çalışma, gelecek nesiller için bu mitolojik mirası korumanın ve anlamının önemini hatırlatmaktadır.

KAYNAKÇA

Kitap

Adamus Bremensis. (2017). Barbarlıktan Medeniyete Vikingler: Hamburg Kilisesi Piskoposları Tarihi, Çev: Selahattin Özkan, Yeditepe Yayınları, İstanbul,

Anders Andrén, (2005). Behind "Heathendom": Archaeological Studies of Old Norse Religion, Scottish Archaeological Journal, Cilt: 27, Sayı: 2, , ss. 105 - 138.

Anglo-Saxon Chronicle, (2012). Benjamin Thorpe tarafından 1861'de çevrildi ve Cambridge University Press tarafından yeniden yayınlandı,

Craigie, William A. (1896). Scandinavian Folklore: Illustrations of the Traditional Beliefs of the Northern People. London.

Davidson, H.R.E., (1969). Scandinavian Mythology, Hamlyn,

Gaiman, N.(2018).İskandinav Mitolojisi (1. Baskı), İthaki Yayınları, İstanbul,

Herder , J. (2001).Art Bulletin of Nationalmuseum Stockholm Volume 20, Magdalena Gram,

Holman, K., (2003). Historical Dictionaries of Ancient Civilizations and Historical Eras, No. 11, The Scarecrow Press, Inc. Lanham, Maryland, and Oxford,

Ingemann, J. E., İskandinav Mitolojisi, Mitoloji Tarihi Yayınları.

J. P. Mallory, (2005). In Search of the Indo-Europeans: Language, Archaeology and Myth. Thames & Hudson, Londra.

Jón Hnefill Aðalsteinsson, (1994). "Sæmundr Fróði: a medieval master of magic", Arv: Nordic Yearbook of Folklore, , ss. 117 – 132.

John Lindow, (2001). Norse Mythology: A Guide to the Gods, Heroes, Rituals, and Beliefs, Oxford University Press, Oxford,

Larsen, Anne-Christine. (2001). The Vikings in Ireland, Roskilde: The Viking Ship Museum.

Merriam, S. (1998). Qualitative Research And Case Study Applications In Education. San Francisco: Jossey-Bass.

Nasjonalmuseet. Hoydepunkter. Kunst fra antikken til 1945, 2014 (Ulusal Müze: Öne Çıkanlar. Antik Çağdan 1945'e Sanat. 2014).

Njal's Saga . (1996). (The Story of Burnt Njal).

Özkan, S. (2018). Viking Mitolojisinin Temelleri ve Tarihsel Kaynakları. Ortaçağ Araştırmaları Dergisi, s. 67-84.

Page, R. I., (2017)..İskandinav Mitleri (3. Baskı), Phoenix Yayınevi, Ankara,

Rudolf Simek, (2007).Dictionary of Northern Mythology, Translated by Hall, Angela. D.S. Brewer. Boydell & Brewer, Woodbridge,

Sawyer, P., (1997).The Oxford Illustrated History Of The Vikings, Oxford University Press,

Saxo Grammaticus: (1905). Gesta Danorum, The Nine Books of the Danish History of Saxo Grammaticus in Two Volumes, Vol. I, (Oliver Elton, trans.),

Schulze, C., ve Verhülsdonk, T., (1997).The Vikings Recreated In Colour Photographs, The Crowood Press,

Snorri Sturluson, Heimskingla, Çev: Alison Finlay, Anthony Faulkes, Viking Society For Northern Research, Londra, 2011.

Snorra Sturlusonar, (1848).Edda, Sumptibus Legati Arnamagnæni, Hafniæ,

Snorri Sturluson, (2018). Nesir Edda: Viking Mitolojisi, Çev: Selahattin Özkan, Yeditepe Yayınları, İstanbul,

Sturluson, S., (2018).Viking Mitolojisi (2. Baskı), Yeditepe Yayınevi,

Tegne'r, Esaias, (2001). Fridthjof's Saga, (Thomas, A. E., Lyon, M. A. Çev.).

The Danish History by Saxo Grammaticus, çeviren Oliver Elton (Norroena Society, 1905) ve yeniden basım için editörlüğünü yapan Douglas B. Killings (2012).

The Poetic Edda, (çev. Thorpe, B.), (1907). London Stockholm Copenhagen Berlin New York: Norroena Society.

The Project Gutenberg Etext of Njal's Saga.

The Vikings Recreated In Colour Photographs, The Crowood Press, 1997.

The Viking World, Simultaneously, 2008.

Tschan. F. J (çev.). (2002). Adam of Bremen, History of the Archbishops of Bremen, New York: Columbia University Press.

Üstdal, Muzaffer ve Arnfried Schulze (2007). Başarılı Tezler Nasıl Hazırlanır. 1.Baskı. İstanbul: Cerrahpaşa Tıp Kitabevi.

Winroth, A., (2014). The Age Of The Vikings, Princeton University,.

Wilson, D.M., ve Klindt-Jensen, O., (1966).Viking Art, Cornell University Press,

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2003). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayıncılık. Ankara.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006) Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayıncılık. Ankara.

YILDIRIM, A. ve Şimşek, H. (2006) Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayıncılık. Ankara.

YILDIRIM, A. ve Şimşek, H. (2006) Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayıncılık. Ankara.

İnternet Sitesi

İzler Youtube Kanalı- İsveç'teki Runik Yazıtlar Türk-İskandinav Mitolojisi Göktürk-Futhark Yazısı Nejla Orta - Ömür Orta.

<https://www.youtube.com/watch?v=bgdqcJA44v0> (2021)

<https://www.nationalmuseum.se/en> (Aralık, 2022)

<https://www.nasjonalmuseet.no/> (Aralık, 2022)

<https://en.natmus.dk/> (Aralık, 2022)

<https://www.visitstockholm.com/o/the-swedish-history-museum/> (Aralık, 2022)

<https://app.raa.se/open/runor/> (Aralık, 2022)

Görsel Kaynaklar

Görsel 1: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Aralık, 2022)

Görsel 2: https://tr.wikipedia.org/wiki/Nesir_Edda (Aralık, 2022)

Görsel 3: <http://news.richarddenning.co.uk/?cat=16467> (Mayıs, 2023)

Görsel 4: Çalış, 2023

Görsel 5: Çalış, 2023

Görsel 6: Çalış, 2023

Görsel 7: Çalış, 2023

Görsel 8: Çalış, 2023

Görsel 9: Çalış, 2023

Görsel 10: Çalış, 2023

Görsel 11: Çalış, 2023

Görsel 12: Çalış, 2023

Görsel 13: Çalış, 2023

Görsel 14: Çalış, 2023

Görsel 15: Çalış, 2023

Görsel 16: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Ocak, 2023)

Görsel 17: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Ocak, 2023)

Görsel 18: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Ocak, 2023)

Görsel 19: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Ocak, 2022)

Görsel 20: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Aralık, 2022)

Görsel 21: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Aralık, 2022)

Görsel 22: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Aralık, 2022)

Görsel 23: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Aralık, 2022)

Görsel 24: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Ocak, 2023)

Görsel 25: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Ocak, 2023)

Görsel 26: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Haziran, 2023)

Görsel 27: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Haziran, 2023)

Görsel 28: <https://www.nasjonalmuseet.no/> (Kasım, 2022)

Görsel 29: <https://www.nasjonalmuseet.no/> (Mayıs, 2023)

Görsel 30: <https://www.nasjonalmuseet.no/> (Aralık, 2022)

Görsel 31: <https://www.nasjonalmuseet.no/> (Aralık, 2022)

Görsel 32: <https://www.nasjonalmuseet.no/> (Haziran, 2022)

Görsel 33: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Dagr> (Haziran, 2023)

Görsel 34: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Ocak, 2023)

Görsel 35: <https://vikings.fandom.com> (Haziran, 2023)

Görsel 36: <https://www.worldhistory.org/> (Haziran, 2023)

Görsel 37: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Haziran, 2023)

Görsel 38: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Haziran, 2023)

Görsel 39: <https://www.nationalmuseum.se/en> (Haziran, 2023)

